

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้
ขององค์การบริหารส่วนตำบลโลกสว่าง
อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

การค้นคว้าอิสระ

ของ

ประไพพิศ เกาตุก

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

มีนาคม 2559

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**FACTORS AFFECTING THE REVENUE COLLECTION EFFICIENCY
OF KHOKSAWANG SUBDISTRICT ADMINISTRATIVE ORGANIZATION
IN NONGKI DISTRICT, BURIRAM PROVINCE**

Prapaipis Kaowalug

**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Public Administration Program in Public Administration**

March 2016

Copyright of Buriram Rajabhat University

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระได้พิจารณาการค้นคว้าอิสระของ
นางสาวประไพพิศ เคาวฤก เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

..... ประธานกรรมการ
(ดร.วิชาญ จุลหรือ)

ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประจักษ์ คณะวัน)

ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สมมาตร ผลเกิด)

..... กรรมการ
(ดร.คำภีร์ภาพ อินทะนุ)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

วันที่..... เดือน 18 ส.ค. 2559 พ.ศ.....

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์		
ผู้วิจัย	ประไพพิศ เถาวถุก		
ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	ดร.วิชาญ จุลทริก		ที่ปรึกษาหลัก
	รองศาสตราจารย์ประชัน คณะวัน		ที่ปรึกษาร่วม
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	รัฐประศาสนศาสตร์
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 5 ด้าน คือ ด้านงบประมาณ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านสถานที่ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านบุคลากร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีหน้าที่ในการเสียภาษีให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 338 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบปลายเปิด ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8969 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาลำดับที่ต่ำได้ดังนี้ คือ ด้านบุคลากร ด้านสถานที่ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน และด้านงบประมาณ ตามลำดับ สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้มาชำระภาษีให้ทันเวลา และครบถ้วน รองลงมา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการให้คำตอบแทนแก่ผู้ช่วยเหลือในการจัดเก็บรายได้ และองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีเจ้าหน้าที่ที่สามารถทำงานแทนกันได้เมื่อผู้รับผิดชอบไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

TITEL Factors Affecting Efficiency of Revenue Accumulation of Khoksawang Tambon
Administrative Organization in Nongki District, Buriram Province

AUTHOR Prapaipis Kaowalug

INDEPENDENT STUDY ADVISOR

Dr. Witchan Junlarick Major Advisor
Associate Professor Prajan Kanawan Co- Advisor

DEGREE Master of Arts **MAJOR** Public Administration

SCHOOL Buriram Rajabhat University **YEAR** 2016

ABSTRACT

The purpose of this research was to study factors affecting the efficiency of revenue accumulation of Khoksawang Tambon Administrative Organization in Nongki District, Buriram Province in five aspects: budget, public participation, location, materials and personnel. The samples consisted of 338 people who paid tax to Khoksawang Tambon Administrative Organization. They were selected by through Krejcie&Morgan's sample-size table. The research tool was a questionnaire with three parts: i.e. checklist, rating scale and open-ended questions with the reliability of 0.8969. The basic statistics employed in this study were percentage, mean and standard deviation. The study results revealed that:

The factors affective the efficiency of revenue accumulation in the target area was overall found at a high level. Having considered each aspect, it showed that budget was ranked at a moderate level while other aspects were at a high level. Moreover, the aspect of personnel was ranked first and was followed by location, materials, public participation and budget respectively. For their opinions and recommendations, the respective topics were mostly recommended: The organization should motivate people to pay full tax on time. People who assisted the organization to collect revenue should be paid. And officials should be assigned by the organization to replace someone who was not available when those in charge cannot perform their duties.

ประกาศคุณูปการ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงโดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คร. วิชาญ จุลหริก ที่ปรึกษาหลัก และ รองศาสตราจารย์ประชัน ตะเนวัน ที่ปรึกษาร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ตรวจสอบข้อบกพร่องต่างๆ ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่เอื้ออำนวยและประสานงานในการจัดทำกรค้นคว้าอิสระเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ น้อย สุปิงกลัด ข้าราชการบำนาญ อธิบดีรองนายกเทศมนตรีเมืองบุรีรัมย์ อาจารย์ ดร.สถาพร วิชัยรัมย์ หัวหน้าสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ และ นายพิเชษฐ สุขเขียว ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ชัย อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือและแก้ไขเครื่องมือสำหรับใช้ในการวิจัย

ขอขอบคุณนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง ที่ให้การสนับสนุนทุนการศึกษา และเพื่อนร่วมงานทุกท่าน ที่ให้ความกรุณาช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงได้จากกรค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณแก่ บิดา มารดา บุรพจารย์ คณาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่อบรมสั่งสอนให้เกิดสติปัญญา ความรู้และวิชาชีพ ตลอดจนชี้นำคุณธรรมในการดำเนินชีวิตแก่ผู้วิจัย

ประไพพิศ เถาวฤก

สารบัญ

	หน้า
หน้าอนุมัติ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
ประกาศนุญปกการ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	2
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี.....	5
แนวคิดเกี่ยวกับภาษีอากร.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	19
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการจัดเก็บรายได้.....	22
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น.....	34
บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบล โคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ 59	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	66

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	70
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	70
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	71
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	72
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	86
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	86
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	86
	สรุปผลการวิจัย.....	87
	อภิปรายผล.....	88
	ข้อเสนอแนะ.....	90
	ข้อเสนอแนะและการนำไปใช้.....	90
	ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	91
	บรรณานุกรม.....	92
	ภาคผนวก.....	99
	ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ.....	100
	ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองแบบสอบถาม.....	104

สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม..... 106

ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย..... 108

ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม..... 115

ประวัติย่อของผู้วิจัย..... 117

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

สารบัญตาราง

ตาราง

หน้า

3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้เสียภาษีจำแนกตามหมู่บ้าน.....	70
4.1	จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	75
4.2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้าน.....	77
4.3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านงบประมาณ โดยภาพรวมและรายข้อ.....	78
4.4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยภาพรวมและรายข้อ.....	79
4.5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านสถานที่ โดยภาพรวมและรายข้อ.....	81
4.6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านวัสดุอุปกรณ์ โดยภาพรวมและรายข้อ.....	82
4.7	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านบุคลากร โดยภาพรวมและรายข้อ.....	83
4.8	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ	85

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐบาลทุกรัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดเก็บรายได้ซึ่งรายได้ต่าง ๆ นั้น เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศรวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทหน้าที่ในการเป็นองค์กรหลักอิสระในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงของประเทศ พร้อมทั้งให้บริการสาธารณะทั้งโดยตรงและโดยอ้อมแก่ประชาชน บริหารทรัพยากรของประเทศที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพ โดยกำหนดให้มีกฎหมายต่าง ๆ เพื่อรองรับการทำหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางรายได้ให้ความสำคัญแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดเก็บรายได้ให้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งแหล่งรายได้มีทั้งการจัดเก็บจากภาษีอากร และไม่ใช่อากร หากมีการจัดเก็บรายได้ที่มีประสิทธิภาพก็สามารถนำรายได้ดังกล่าวมาพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ และให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนได้มากเช่นกัน

จากการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันพบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โลกสว่างยังมีขีดความสามารถทางการคลังในระดับต่ำ ซึ่งจะเห็นได้จากผลการดำเนินงานในปี พ.ศ. 2556 ปรากฏว่าองค์กรบริหารส่วนตำบล โลกสว่างจัดเก็บภาษีได้จำนวน 185,820.06 บาท (องค์กรบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง, 2556 : 10) เพราะมีปัญหาจากหลายสาเหตุ เช่น มีข้อจำกัดในเรื่องแหล่งรายได้ของท้องถิ่น ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดมีการจัดเก็บรายได้ไม่มีประสิทธิภาพจะส่งผลทำให้รายได้ น้อยกว่าที่ควร เพราะถ้ามีรายได้ไม่เพียงพอ่อมเกิดปัญหาเกี่ยวกับการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีโครงสร้างและที่มาของรายได้ที่คล้ายคลึงกัน คือ ภาษีอากร ประกอบด้วย ภาษีที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง ได้แก่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย อากรฆ่าสัตว์ ภาษีที่ท้องถิ่นมอบให้รัฐบาลจัดเก็บแทน ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีสุรา ภาษีสรรพสามิต ภาษีการพนัน ภาษีที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วมอบให้ท้องถิ่นทั้งจำนวน ได้แก่ ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและค่าปรับ รายได้จากทรัพย์สิน รายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์ รายได้เบ็ดเตล็ด เงินอุดหนุนจากรัฐบาล และเงินกู้ ในปัจจุบันประกอบด้วยรายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเองหรือจัดหาเอง รายได้จากภาษีอากรที่รัฐบาลแบ่งจัดสรรหรือจัดเก็บเพิ่มให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเงินอุดหนุนอื่น ๆ จากรัฐบาล ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บรายได้ของตนเองคิดเป็นสัดส่วนที่น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับรายรับทั้งหมดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (วลาสิณี เมฆนติกุล, 2551 : 3)

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง เดิมเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบสภาตำบล มาก่อนซึ่งเรียกว่า “สภาตำบลโคกสว่าง” และต่อมาเมื่อพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสภาตำบล เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 113 ลงวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2539 เป็นผลให้สภาตำบลโคกสว่าง เปลี่ยนแปลงฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง ตั้งแต่วันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 โดยกำหนดให้มีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการ และให้บริการสาธารณะด้านคุณภาพชีวิต เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน รวมทั้งการจัดเก็บรายได้จากภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้ายและภาษีบำรุงท้องที่ จากผลการดำเนินงานด้านการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ในปีที่ผ่านมา ๆ มา ซึ่งดูได้จากงบแสดงฐานะทางการเงินประจำปี พ.ศ. 2556 (องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง, 2556 : 1) นั้น รายได้ที่จัดเก็บมียอดรายรับจริงต่ำกว่าประมาณการรายรับที่ตั้งไว้ ซึ่งประมาณการรายรับที่ตั้งไว้ 222,000 บาท แต่จัดเก็บได้เพียง 185,820.06 บาท จึงทำให้มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ในการบริหาร สาธารณะต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน และบุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจใน ขั้นตอนวิธีการจัดเก็บภาษีตามที่กฎหมายและระเบียบกำหนดไว้ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเพิ่ม ประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ให้เพิ่มขึ้น เพื่อนำรายได้ไปพัฒนาและให้บริการสาธารณะต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นหัวหน้าส่วน การคลัง สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ จึงมีความสนใจ ที่จะศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อที่จะนำไปปรับปรุงและพัฒนาในการจัดเก็บรายได้ให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้เสนอต่อผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปกำหนดนโยบายและวางแผนเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์
2. เป็นสารสนเทศในการวางแผน การแก้ไขปัญหา และการปรับปรุงเพื่อพัฒนาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ใน 5 ด้าน โดยการบูรณาการจากหนังสือของกระทรวงมหาดไทย (กระทรวงมหาดไทย . 2552 : 1-2) ดังนี้

- 1.1 ปัจจัยด้านงบประมาณ
- 1.2 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน
- 1.3 ปัจจัยด้านสถานที่
- 1.4 ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์
- 1.5 ปัจจัยด้านบุคลากร

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีหน้าที่ในการเสียภาษีให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 2,665 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง. 2554 : 15)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan ;อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2555: 148-149) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 338 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วนด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลาก

3. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจความหมายของศัพท์ต่าง ๆ จึงให้คำนิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

1. บัญญัติ หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ส่งผลให้การดำเนินงานสำเร็จ หรือมีประสิทธิภาพต่อการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

2. ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ใ้ถูกต้อง ครบถ้วน และได้รับความร่วมมือจากประชาชน

3. การจัดเก็บรายได้ หมายถึง กระบวนการที่รัฐจัดเก็บรายได้จากประชาชน เพื่อใช้เป็นประโยชน์ส่วนรวม โดยไม่มีสิ่งตอบแทน โดยตรงแก่ผู้เสียภาษีในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

4. บัญญัติที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ส่งผลให้การดำเนินงานจัดเก็บรายได้มีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัย 5 ด้าน ดังนี้

4.1 ปัจจัยด้านงบประมาณ หมายถึง งบประมาณในการจ้างผู้ช่วยในการจัดเก็บภาษี การทำงานล่วงเวลา การจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน การฝึกอบรม การศึกษาดูงาน ค่าตอบแทนแก่ผู้นำชุมชนในการช่วยเหลือ อบต.จัดเก็บภาษี การให้รางวัลแก่ประชาชนที่ชำระภาษีอากรครบถ้วนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี

4.2 ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง แนวทางในการดำเนินงานที่ทำให้ประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษี ผู้นำชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดเก็บภาษีการเข้าร่วมประชุม ฝึกอบรม รับฟังความคิดเห็น การประชาสัมพันธ์การจัดทำรายงานการรับเงินภาษี

4.3 ปัจจัยด้านสถานที่ หมายถึง สถานที่ทำการจัดเก็บภาษีมีแสงสว่าง ลานจอดรถ ห้องน้ำที่พักรับรอง สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เส้นทางคมนาคม ป้ายแสดงขั้นตอนการชำระภาษี

4.4 ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง วัสดุสำนักงาน แบบพิมพ์ เครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องปริ้นเตอร์ ระบบแผนที่ภาษีที่ใช้ในการจัดเก็บภาษี

4.5 ปัจจัยด้านบุคลากร หมายถึง พนักงานส่วนตำบล และพนักงานจ้างที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต ให้บริการประชาชนด้วยความเต็มใจ ผู้บริหารที่มีความรู้ ความเข้าใจในการประสานงานด้านการบริหารจัดการพัฒนารายได้

5. ภาษี หมายถึง ภาษีที่องค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ จัดเก็บเอง ประกอบด้วย ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย และอากรฆ่าสัตว์

6. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

7. ประชาชน หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ในครั้งนี้ได้รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง แนวความคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์และเป็นแนวทางในการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี
2. แนวคิดเกี่ยวกับภาษีอากร
3. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
4. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการจัดเก็บรายได้
5. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
6. บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี

การศึกษาประสิทธิภาพของการให้บริการนั้น คำว่า "ประสิทธิภาพ" เป็นศัพท์ที่ใช้กันอย่างกว้างขวางทั้งในวงการบริหารธุรกิจและการบริหารรัฐกิจ ซึ่งเป็นเป้าหมายของการบริหารงานอาจแตกต่างกันออกไป เพราะฉะนั้นปัญหาที่ตามมาคือ จะวัดประสิทธิภาพในการจัดบริการของรัฐได้อย่างไร ดังนั้นจำเป็นต้องกล่าวถึงแนวความคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี

ความหมายของประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพถือได้ว่าเป็นผลการปฏิบัติงานที่เป็นไปตามเป้าหมายต่อการปฏิบัติงานในขั้นสุดท้าย กล่าวคือ เมื่อมีผลการปฏิบัติงานที่ดี ก็ถือว่ามีประสิทธิภาพในการทำงานสูง และในทางตรงกันข้าม ถ้าผลการปฏิบัติงานไม่ดีก็ถือว่ามีประสิทธิภาพในการทำงานต่ำ ซึ่งความหมายของประสิทธิภาพนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายต่าง ๆ ไว้ดังนี้

ซูบ กาญจนประการ (2542 : 26) กล่าวในเชิงเปรียบเทียบเพื่อให้สามารถมองได้ชัดเจน ประสิทธิภาพ หมายถึง การเปรียบเทียบทรัพยากรที่ใช้ไปกับผลที่ได้จากการทำงานว่าดีขึ้นอย่างไรแค่ไหน ในขณะที่กำลังทำงานตามเป้าหมายขององค์กร

จันเต็ม มะเตือ (2546 : 26) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง แนวความคิดหรือความมุ่งปรารถนาในการบริหารงานในระบบประชาธิปไตย ในอันที่จะทำให้การบริหารราชการได้ผล

สูงสุดกับการได้ใช้จ่ายเงินภาษีอากรในการบริหารประเทศและจะต้องก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ประชาชน

รพี แก้วเจริญ (2510 : 5 ; อ้างถึงใน วลาสินี เมฆนิติกุล. 2551 : 9) ได้ให้ความหมายคำว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความคล่องแคล่วในการปฏิบัติงานให้สำเร็จ ซึ่งไม่ได้กล่าวถึงปัจจัยนำเข้าหรือความพึงพอใจ

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัดคุ้มค่า ประหยัดเวลา เกิดความคล่องแคล่ว และในการบริหารงานภายใต้ระบอบประชาธิปไตย ในอันที่จะทำให้การบริหารราชการได้ผลสูงสุดกับการได้ใช้จ่ายเงินภาษีอากรในการบริหารประเทศและจะต้องก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ประชาชน และก่อให้เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้

หลักของประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี

การปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บภาษีรายได้ตามที่กฎหมายกำหนด จะต้องปฏิบัติตามระเบียบกฎหมาย หนังสือสั่งการ นโยบายและคำสั่ง เพื่อให้เกิดผลรวดเร็วทันเวลาในการจัดเก็บภาษีรายได้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญและหลักการจัดการให้เกิดประสิทธิภาพ ดังนี้

ธงชัย สันติวงษ์ (2541 : 77 – 78) ได้อธิบายไว้ว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการขององค์กรทั่วไป จะมีส่วนประกอบที่จัด โครงสร้างองค์การ ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญ คือ

1. การสร้างประสิทธิภาพในการใช้คนทำงานที่มีปริมาณมาก ก็คือ การพิจารณาสร้างประสิทธิภาพในการเตรียมงานขององค์การที่มีปริมาณมาก และมีความสลับซับซ้อน ประกอบด้วยงานมากมายหลายอย่าง ให้มีการแบ่งให้คนและฝ่ายต่าง ๆ ทำอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการพิจารณาจัดแบ่งงานตามความถนัด จะเป็นหัวข้อเรื่องสองเรื่องที่ไม่ไปด้วยกันและต้องชั่งน้ำหนักด้วยแนวคิดทั้งสองนี้คู่กันไป

2. การจัดระบบในแบบเป็นทางการ หรือให้คนหมู่มากที่เข้ามาทำงานทำหน้าที่ที่ต่างกัน มุ่งไปในทิศทางเดียวกันเพื่อผลประโยชน์ตามเป้าหมายขององค์การที่วางไว้

3. การรวมศูนย์อำนาจการบริหารงานหรือให้การทำงานขององค์การมีการกำกับทิศทาง การดำเนินการไปในทิศทางเดียวกัน สำหรับองค์การในฐานะหน่วยงานรวมบทบาทขององค์กรในการทำหน้าที่บริหารงานเพื่อบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จึงจำเป็นจะต้องมีหลักการและองค์ประกอบในการบริหารงานครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 3.1 การวางแผน หรือการที่จะต้องถือเป็นการรับผิดชอบในการพิจารณากำหนดวิถีทางที่จะปฏิบัติไว้เป็นการล่วงหน้า ในการนี้เขาจะต้องมีกระบวนการคิดที่สมบูรณ์และเป็นสาระถูกต้อง เพื่อให้สามารถกำหนดวัตถุประสงค์ พัฒนากลยุทธ์ จัดทำแผนงาน จัดสรรงบประมาณการใช้

ทรัพยากรต่าง ๆ กำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติ และแนวนโยบายที่ดีที่สุด สำหรับองค์กรของตนเอง
 ภายหลังจากที่มีการวิเคราะห์และคาดการณ์สภาพการณ์ต่าง ๆ อย่างระมัดระวังและรอบคอบ

3.2 ดำเนินการจัดองค์การ คือ ความรับผิดชอบที่ต้องจัดเตรียมและจัดให้มีความสัมพันธ์
 กันอย่างดีระหว่างกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะต้องทำหน้าที่นี้ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับบริหารสิ่งของ
 และทรัพยากรต่าง ๆ ภายหลังจากได้ใช้ดุลพินิจ และมีข้อตัดสินใจดีแล้วว่าจะทำอะไรบ้าง
 การดำเนินการเพื่อจัดทำตามกระบวนการประกอบด้วยงานที่จะต้องทำ คือ จัดทำโครงสร้างของ
 องค์กร กำหนดความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ระบุขอบเขตตำแหน่งต่าง ๆ

3.3 การจัดคนเข้าทำงาน คือ ภารกิจหน้าที่กับการบริหารจัดการจัดตัวคน การคัดเลือกคนที่
 คุณสมบัติเหมาะสมกับลักษณะงาน

3.4 การสั่งการ คือ ภาระหน้าที่ในการกำกับดูแลสั่งการให้งานเป็นไปตามที่ต้องการรู้จัก
 มอบหมาย ชักจูงใจและกระตุ้นให้ทุกคนทำงานดี รู้จักการประสานงานของทุกฝ่ายให้เข้ากันได้ดี ช่วย
 ให้การทำงานของทุกคนได้ผลสูงสุด ช่วยให้งานของทุกฝ่ายสอดคล้องและเสริมกัน

3.5 การควบคุม คือ การมุ่งบังคับให้การทำงานต่าง ๆ เป็นไปตามแผน เพื่อป้องกันมิให้
 เกิดความเสียหายในประการทั้งปวง ผู้บริหารทุกคนย่อมต้องคอยระดมงานต่าง ๆ ที่ตนรับผิดชอบอยู่
 กระบวนการวิธีการควบคุมภายใต้ระบบการควบคุมที่จัดขึ้นก็คือการวัดผลงานที่ทำไปด้วยการ
 เปรียบเทียบกับมาตรการที่กำหนด เพื่อช่วยให้ทราบข้อแตกต่างที่ผิดไปจากแผนและสามารถ
 ดำเนินการแก้ไขให้เข้าสู่ทิศทางที่ถูกต้องได้ การรู้จักใช้ระบบการตอบแทนและลงโทษจึงเป็นศิลปะ
 สำคัญที่ผู้บริหารทุกคนจำต้องเข้าใจเสมอ นักบริหารกับการวางแผน ก่อนการวางแผนจะต้องคิดว่า
 เรื่องนั้นจะอย่างไร เมื่อไร ที่ไหน โดยใคร ต้องใช้เงิน วัสดุอะไรบ้าง

สมพงษ์ เกษมสิน (2521 : 30 ; อ้างถึงใน คชาวุธ พรหมายน. 2545 : 14) ได้กล่าวถึง
 แนวคิดของ Harring Emerson ที่เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับหลักการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพใน
 หนังสือ "The twelve Principles of Efficiency" ซึ่งได้รับการยกย่องและกล่าวขานกันมาก หลัก
 12 ประการ ดังนี้

1. ทำความเข้าใจและกำหนดแนวคิดในการทำงานให้กระจ่าง
2. ใช้หลักสามัญสำนึกในการพิจารณาความน่าจะเป็นไปได้ของงาน
3. คำปรึกษาแนะนำต้องสมบูรณ์และถูกต้อง
4. รักษาระเบียบวินัยในการทำงาน
5. ปฏิบัติงานด้วยความยุติธรรม
6. การทำงานต้องเชื่อถือได้มีความฉับพลัน มีสมรรถภาพและมีการลงทะเบียนไว้เป็น

หลักฐาน

7. งานควรมีลักษณะแจ้งให้ทราบถึงการดำเนินงานอย่างทั่วถึง
8. งานเสร็จทันเวลา

9. ผลงานที่ได้มาตรฐาน

10. การดำเนินงานสามารถยึดเป็นมาตรฐานได้

11. กำหนดมาตรฐานที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการฝึกสอนงานได้

12. ให้บำเหน็จแก่งานที่ดี

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2547 : 403) ได้กล่าวถึง ประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรดำเนินการตามหลักการดังต่อไปนี้

1. มีระบบข้อมูลที่ทันสมัย ข้อมูลเกี่ยวกับภาษีอากรประเภทต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างไว้อย่างครบถ้วนและทันสมัย แต่เดิมมาท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลได้สร้าง “แผนที่ภาษี” ขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลเกี่ยวกับภาษีทุกประเภทในเทศบาล แผนที่ภาษีจะแสดงข้อมูลเกี่ยวกับผู้มีหน้าที่เสียภาษี ประเภทของภาษี อัตราภาษี ทรัพย์สินที่อยู่ในข่ายต้องเสียภาษี ที่ตั้งของทรัพย์สิน ลักษณะการใช้ประโยชน์ของทรัพย์สิน โดยแผนที่ภาษีของเทศบาลจะแบ่งพื้นที่ออกเป็น “โซน” (Zone) แต่ละโซนแบ่งที่ดินเป็น “บล็อก” (Block) ภายในบล็อกแบ่งย่อยเป็น “แปลง” (Lot) ที่ดินซึ่งอาจมีสิ่งปลูกสร้างหรือไม่ก็ตามแต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางรูปแบบอาจไม่มีการสร้างระบบจัดเก็บข้อมูลที่ทันสมัยเช่นเดียวกับเทศบาล เพราะเหตุผลว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดใหม่หรือขาดแคลนงบประมาณในการจัดทำ เช่นองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลที่ยกฐานะจากสุขาภิบาล เป็นต้น จึงสมควรที่จะได้ชี้แจงถึงคุณประโยชน์ของการสร้างระบบข้อมูลที่ครบถ้วนและทันสมัยเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกองค์กรมีข้อมูลเกี่ยวกับภาษีอากรให้ครบถ้วนและทันสมัย เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่นที่ครบถ้วนมีประสิทธิภาพ

2. เร่งรัดการจัดเก็บ เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อมูลเกี่ยวกับรายได้อันเกิดจากภาษีอากรและอื่น ๆ ครบถ้วนและทันสมัยแล้ว มาตรการที่จำเป็นต้องดำเนินการต่อเนื่อง ก็คือการจัดเก็บรายได้ดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดเก็บรายได้ที่ขาดประสิทธิภาพอาจเกิดจากสาเหตุหลายประการ เช่น ความเกียจคร้านไม่รับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ การเห็นแก่ผลประโยชน์แลกเปลี่ยน โดยมีชอบ การหลีกเลี่ยงการจัดเก็บเพื่อยังประโยชน์ให้เกิดแก่พวกพ้อง สาเหตุดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างน่าวิตก ทางแก้ปัญหาในเรื่องนี้จะต้องพยายามขจัดปัญหาซึ่งเป็นสาเหตุให้หมดสิ้นไป การให้รางวัลผู้ทำดีและลงโทษผู้ทำชั่วในหน้าที่การงาน การจัดเก็บรายได้ที่เหมาะสมน่าจะเป็นหนทางที่จะแก้ปัญหาได้อย่างน่าพอใจ ควรนำมาใช้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อให้เจ้าหน้าที่เกิดความเคยชินและได้รับผลประโยชน์ตอบแทนในความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการอย่างน่าพอใจ ซึ่งเป็นความปรารถนาสูงสุดของเจ้าหน้าที่ของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกคน

3. มาตรการตรวจสอบ เป็นกระบวนการขั้นสุดท้ายในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้และเป็นมาตรการที่จำเป็นที่จะต้องจัดให้มีขึ้น เพราะถ้าขาดการตรวจสอบในการจัดเก็บรายได้ องค์กรไม่รู้ว่าการจัดเก็บรายได้เป็นไปอย่างถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ ถ้าไม่ครบถ้วน มีอุปสรรคปัญหาอย่างไร ควรจะแก้ไขอย่างไรเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในด้านการเงินการคลังขึ้น อันจะนำไปสู่ปัญหาการบริหารงานด้านอื่น ๆ ตามมา ซึ่งเป็นผลเสียแก่องค์กรเป็นอย่างยิ่ง มาตรการตรวจสอบอาจทำได้หลายรูปแบบ ผู้บังคับบัญชาควรจะต้องเลือกกำหนดรูปแบบระยะเวลาและผู้มีอำนาจตรวจสอบที่เหมาะสมและเกิดผลดีแก่องค์กรเป็นสำคัญ โดยอาจตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษาและกำหนดมาตรการตรวจสอบที่บุคลากรขององค์กรมีความเห็นพ้องต้องกันที่จะนำมาตราการดังกล่าวมาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่องค์กร

สรุปได้ว่า การเพิ่มประสิทธิภาพมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานจัดเก็บรายได้ซึ่งมีหลักการเพิ่มประสิทธิภาพหลายหลักการ เช่น การจัดเตรียมข้อมูลต้องเป็นข้อมูลที่ทันสมัยและครบถ้วน มีการจัดทำแผนที่ภาษีขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลเกี่ยวกับภาษีทุกประเภทเพื่อแสดงข้อมูลเกี่ยวกับผู้มีหน้าที่เสียภาษี ประเภทของภาษี อัตราภาษี ทรัพย์สินที่อยู่ในข่ายต้องเสียภาษี ที่ตั้งของทรัพย์สิน ลักษณะการใช้ประโยชน์ของทรัพย์สิน มีการเร่งรัดติดตามการจัดเก็บรายได้ หลีกเลี่ยงการจัดเก็บรายได้เพื่อขังประโยชน์ให้เกิดแก่พวกพ้อง และจะต้องมีการตรวจสอบการทำงานเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษี

ในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีปัญหาในการจัดเก็บภาษีที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง ซึ่งจัดเก็บได้คิดเป็นสัดส่วนที่น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับรายรับทั้งหมดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นจะต้องมีการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีให้สามารถจัดเก็บภาษีได้อย่างทั่วถึง ซึ่งแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีมียุติให้แนวทางไว้ ดังนี้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2543 : 273 – 274) กล่าวว่า ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากรก็คือ การจัดเก็บภาษีอากรให้ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยหรือไม่มีการรั่วไหล โดยเสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุดด้วย ลักษณะความมีประสิทธิภาพของการจัดเก็บภาษีอากรมีความสำคัญ เพราะค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีอากรเปรียบเสมือนเป็นการใช้ปัจจัยการผลิตหรือทรัพยากรอย่างหนึ่ง ซึ่งถ้าใช้จ่ายมากเกินไปก็อาจได้รับประโยชน์น้อยกว่าเมื่อเทียบกับกรณีที่น่าไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น นอกเหนือจากที่กล่าว การจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพย่อมจะมีผลทางด้านต่าง ๆ เช่น สนับสนุนให้ระบบภาษีมี่ความเป็นธรรม รัฐมีรายได้มากขึ้น อันเป็นการลดภาระด้านการขาดดุลและการได้เงินมาพัฒนาหรือใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ มากยิ่งขึ้น ดังนั้นการที่จะถือว่าการจัดเก็บภาษีอากรมีประสิทธิภาพหรือไม่จำเป็นต้องมีเครื่องชี้ (Indicator) หรือมาตรฐานที่กำหนดขึ้น เพื่อกำหนดประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากรนั้นมี 3 วิธี ดังนี้

1. วัดจากค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บ (Cost of Collection) อคัม สมิธ ถือหลักว่าการจัดเก็บภาษีที่ดีควรถือหลักประหยัด โดยค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บควรจะต่ำ ไม่ใช่เก็บภาษีได้มาก แต่ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีก็มากด้วย เช่นนี้อาจทำให้เงินรายได้ภาษีอากรเหลือน้อยลง โดยทั่วไปแล้วการวัดประสิทธิภาพของการบริหารภาษีอากรตามวิธีนี้ มีแนวปฏิบัติโดยเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีที่เก็บได้ ถ้าอัตราส่วนของค่าใช้จ่ายต่อภาษีที่เก็บได้ต่ำ ก็แสดงว่าการเก็บภาษีนั้นมีประสิทธิภาพสูง อย่างไรก็ตามก็มีข้อสังเกตว่า การที่ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บที่ต่ำนั้นอาจเนื่องมาจากหลายสาเหตุ เช่น รัฐบาลจ้างเจ้าหน้าที่เป็นจำนวนน้อย หรือรัฐบาลอาจจะจ้างเฉพาะบุคคลที่มีการศึกษาน้อย โดยให้ค่าจ้างหรือเงินเดือนต่ำ

2. วัดจากรายได้ที่เก็บได้จริงกับรายได้ที่ควรจะได้ (Actual Yields VS Potential Yields) ตามวิธีนี้ เราจะต้องคำนวณว่าในการเก็บภาษีอากรแต่ละประเภท ถ้าจะจัดเก็บให้ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยควรได้รายได้เท่าใด แล้วเปรียบเทียบรายได้ที่จะได้จริงของภาษีประเภทนั้น ๆ กับรายได้ที่ควรจะได้ ก็จะทำให้เราทราบว่า การบริหารการจัดเก็บภาษีนั้น ๆ มีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด

3. วัดจากค่าใช้จ่ายของผู้เสียภาษีอากรในการปฏิบัติตามกฎหมาย (Compliance Cost) ตามวิธีนี้จะถือว่าหลักว่าภาษีอากรที่ดีมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บสูง ควรเป็นภาษีที่ผู้เสียภาษีเสียค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติตามกฎหมายต่ำ กล่าวคือ ภาษีที่มีประสิทธิภาพควรเป็นภาษีที่ง่าย มีข้อความแจ่มชัด และสะดวกแก่ผู้เสียภาษีอากรที่จะปฏิบัติตาม โดยไม่ต้องปรึกษาทนายความที่มีชื่อเสียง ด้านตีความกฎหมายหรือการจ้างนักบัญชีมีชื่อมาพิจารณาบัญชีที่นักกฎหมายภาษีอากรระบุไว้

ศิริเพ็ญ กิริวรรณ (2545 : 48) ได้กล่าวว่า การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ท้องถิ่น ที่รัฐควรส่งเสริมสนับสนุนให้ท้องถิ่นดำเนินการ คือ

1. จัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินนำไปใช้ เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดเก็บรายได้ อย่างเป็นธรรม ถูกต้องครบถ้วน โปร่งใสสามารถตรวจสอบได้
2. อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ชำระภาษีทุกประเภทในคราวเดียวกัน
3. ประชาสัมพันธ์กำหนดระยะเวลา หลักเกณฑ์ และวิธีการชำระภาษีให้ประชาชนทราบ
4. จัดฝึกอบรม แนะนำให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่จัดเก็บรายได้ของท้องถิ่น ให้มีความรู้เข้าใจ การจัดเก็บรายได้และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับรายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง

กระทรวงมหาดไทย (2552 : 1 – 3) กล่าวว่า การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นภารกิจที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีฐานะการคลังที่เข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้ในอนาคต ซึ่งมีแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1. ให้มีการกำหนดเป้าหมายในการจัดเก็บรายได้ในงบประมาณที่ผ่านมา เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ที่จัดเก็บเองเพิ่มขึ้น โดยสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจที่เป็นจริง

2. ให้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ประจำปี เพื่อให้การจัดเก็บรายได้เพิ่มขึ้นเป็นไปตามเป้าหมายที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด โดยแนวทางปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน เช่น การให้บริการรับชำระภาษีนอกสำนักงานหรือการออกหน่วยบริการรับชำระภาษีเคลื่อนที่ การให้บริการรับชำระภาษีในช่วงวันหยุดราชการในช่วงฤดูภาษี เป็นต้น

3. ให้ดำเนินการประชาสัมพันธ์หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และระยะเวลาการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ เช่น ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย ภาษีน้ำมันและค่าธรรมเนียมจากผู้พักในโรงแรม เป็นต้น โดยดำเนินการในลักษณะต่าง ๆ เช่น การจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ เอกสารแผ่นพับ หรือการกระจายเสียงทางหอกระจายข่าว เป็นต้น และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบว่า ภาษีที่จัดเก็บได้ดังกล่าวจะนำไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

4. ให้ดำเนินการสำรวจรายการทรัพย์สินที่อยู่ในข่ายที่ต้องเสียภาษีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ให้ครบถ้วนก่อนปีที่จะดำเนินการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ และแจ้งให้เจ้าของทรัพย์สินยื่นแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ รวมทั้งแจ้งการประเมินภาษี การรับชำระภาษี การแจ้งเตือนให้ชำระภาษี การติดตามเร่งรัดภาษี และการบังคับจัดเก็บภาษี โดยดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอน และระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด

5. ให้มีการจัดประชุมให้ความรู้และชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ให้กับประชาชนผู้เสียภาษี ทั้งนี้ ตามโอกาสที่เหมาะสม เพื่อเป็นช่องทางให้ประชาชนผู้เสียภาษีได้แสดงความคิดเห็นหรือซักถามเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีหรือการใช้จ่ายเงินภาษี เพื่อสร้างความร่วมมือและความเข้าใจร่วมกัน

6. ให้ดำเนินการปรับปรุงสำนักงานหรือสถานที่ให้บริการรับชำระภาษี และจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือที่ใช้ในการจัดเก็บภาษี เพื่อให้มีความพร้อมในการจัดเก็บภาษี รวมทั้งปรับปรุงระบบบริหารจัดการในการจัดเก็บภาษี การสร้างความประทับใจในการให้บริการประชาชนผู้เสียภาษี โดยนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการให้บริการ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนผู้เสียภาษีได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้องและเป็นธรรม

7. ให้ดำเนินการปรับปรุงระบบแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินที่มีอยู่ให้เป็นปัจจุบันสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ระหว่างจัดทำระบบแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินให้ดำเนินการจัดทำให้แล้วเสร็จ โดยเร็ว เพื่อเป็นฐานข้อมูลที่ใช้ในการจัดเก็บภาษี ทั้งนี้ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2550

8. ให้ความสำคัญกับการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ และรักษามาตรฐานการจัดเก็บภาษีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษีให้มีความรู้ ความเข้าใจในกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี

เพื่อพัฒนาความสามารถของบุคลากรที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษี รวมทั้งเสริมสร้างขวัญกำลังใจและส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากรดังกล่าว

9. ในการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องไม่ให้เกิดผลกระทบหรือเป็นการเพิ่มภาระภาษีแก่ประชาชนผู้เสียภาษีโดยถูกต้องตามกฎหมาย และให้คำนึงถึงสภาพเศรษฐกิจและภาระภาษีของประชาชน ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เห็นว่าประชาชนผู้เสียภาษีได้รับผลกระทบจากปัญหาสภาพเศรษฐกิจก็ให้ชี้แจงให้ประชาชนทราบเกี่ยวกับสิทธิที่จะได้รับการยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อบรรเทาภาระภาษีของประชาชน

10. ในส่วนของมาตรการต่าง ๆ เกี่ยวกับการจูงใจเพื่อกระตุ้นให้ผู้เสียภาษีให้ความร่วมมือในการชำระภาษีนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจดำเนินการในลักษณะต่างๆ เช่น การมอบใบประกาศ หรือ โล่ประกาศเกียรติคุณ เพื่อเป็นเกียรติและยกย่องผู้ให้ความร่วมมือในการชำระภาษีอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ ตามความเหมาะสม

11. ให้ดำเนินการใช้มาตรการบังคับจัดเก็บภาษีสำหรับผู้ที่ไม่ชำระหรือหลีกเลี่ยงการเสียภาษี โดยการแจ้งเตือนให้ชำระภาษี และติดตามเร่งรัดการจัดเก็บภาษีที่ค้างชำระ รวมทั้งดำเนินการเด็ดขาดโดยการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องส่งให้จังหวัดเพื่อส่งอัยการฟ้องคดีต่อศาลภาษีอากรกลาง หรือให้ผู้บริหารท้องถิ่นออกคำสั่งยึด อายัด และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ค้างชำระภาษีโดยดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนด

สรุปได้ว่า ในการจัดเก็บรายได้ให้มีประสิทธิภาพ ขึ้นอยู่กับปัจจัยทั้งทางด้านบุคคล เช่น อายุ การศึกษา ด้านงาน เช่น ทักษะความชำนาญ การพัฒนาส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ ด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ ด้านการควบคุมโดยฝ่ายบริหาร เพื่อนร่วมงาน ด้านสวัสดิการ เช่น ผลตอบแทนความคุ้มค่า ปัจจัยดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อเจ้าหน้าที่ที่มีแรงผลักดันในการจัดเก็บรายได้ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น และการจูงใจ การยกย่องผู้มีหน้าที่ในการเสียภาษีให้มาชำระภาษีอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งการวัดค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีควรใช้ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บให้ประหยัด และภาษีที่จัดเก็บจะต้องเก็บได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องจัดเก็บรายได้ให้เพิ่มมากขึ้นเพื่อนำรายได้มาพัฒนาหมู่บ้าน ตำบล ดังนั้นพนักงานผู้จัดเก็บภาษีต้องเอาใจใส่ในการปฏิบัติงาน ให้บริการสร้างบรรยากาศให้กับผู้เสียภาษีเกิดความพึงพอใจ เพื่อให้ผู้เสียภาษีเต็มใจที่จะมาเสียภาษีอากรให้มากขึ้น โดยการจะพัฒนาให้การจัดเก็บรายได้มีประสิทธิภาพ มีนักวิชาการได้กล่าวถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ ดังนี้

สถิติ คำลาเตียง (2544 : 18 - 19) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานว่า ประกอบด้วยปัจจัยหลัก 3 ปัจจัยด้วยกัน คือ

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่
 - 1.1 เพศ
 - 1.2 จำนวนสมาชิกในครอบครัว
 - 1.3 อายุ
 - 1.4 ระยะเวลาในการทำงาน
 - 1.5 สถิติปัญญา
 - 1.6 ระดับการศึกษา
 - 1.7 บุคลิกภาพ
2. ปัจจัยที่ได้รับมาจากงาน ได้แก่
 - 2.1 ชนิดของงาน
 - 2.2 ทักษะความชำนาญ
 - 2.3 สถานภาพทางอาชีพ
 - 2.4 สถานภาพทางภูมิศาสตร์
 - 2.5 ขนาดของธุรกิจ
3. ปัจจัยที่ควบคุมได้โดยฝ่ายบริหาร
 - 3.1 ความมั่นคง
 - 3.2 รายได้
 - 3.3 สวัสดิการ
 - 3.4 โอกาสก้าวหน้าในงาน
 - 3.5 สภาพการทำงาน
 - 3.6 ผู้ร่วมงาน
 - 3.7 ความรับผิดชอบ
 - 3.8 การจัดการ

สุระชัย ศิลาศรี (2547 : 37) กล่าวว่า เครื่องชี้วัดประสิทธิภาพ วัดจากค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษี การจัดเก็บภาษีที่ดีควรถือหลักประหยัด โดยใช้ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บต่ำ โดยทั่วไปแล้ว การวัดประสิทธิภาพของการบริหารภาษีอากรตามวิธีนี้มีแนวปฏิบัติโดยเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีที่เก็บได้ถ้าอัตราส่วนของค่าใช้จ่ายต่อภาษีที่เก็บได้ต่ำกว่า แสดงว่า การจัดเก็บภาษีนั้นมีประสิทธิภาพสูง วัดจากค่าใช้จ่ายของผู้เสียภาษีอากรในการปฏิบัติตามกฎหมายตามวิธีนี้จะถือว่าภาษีอากรที่ดีมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บสูง ควรเป็นภาษีที่ผู้เสียภาษีเสียค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติตามกฎหมายต่ำ กล่าวคือ ภาษีที่มีประสิทธิภาพควรเป็นภาษีที่ง่าย มีข้อความชัดเจนและสะดวกแก่ผู้เสีย

ภาษี ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากรประกอบด้วยปัจจัยหลักสำคัญ 6 ประการ คือ

1. ความสำนึกในหน้าที่การเสียภาษีอากรของผู้เสียภาษี
2. ลักษณะของกฎหมายภาษีอากร
3. ประสิทธิภาพของพนักงานผู้จัดเก็บภาษีอากร
4. บรรยากาศที่เอื้ออำนวยให้ปฏิบัติตามภาษีอากร
5. โครงสร้างภาษีอากร
6. ฐานข้อมูล

มิลเลท (Millet.1937 : 21 ; อ้างถึงใน ชวนชื่น วุฒิสมนุรณ. 2547 : 42) ได้กล่าวถึงสิ่งที่เป็นปัจจัยสำคัญต่อประสิทธิภาพของงานอีกอย่างหนึ่งก็คือ ผลตอบแทนและสวัสดิการต่าง ๆ เพราะทุกคนทำงานย่อมปรารถนาผลตอบแทน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลตอบแทนที่คุ้มค่าต่อการดำเนินชีวิตประจำวันซึ่งผลตอบแทนดังกล่าว ได้แก่ อัตราเงินเดือน หรือสิ่งจูงใจอื่นใดทางการเงินที่เป็นที่พอใจ สวัสดิภาพและความปลอดภัยจากการเจ็บป่วยหรืออุบัติเหตุจากการทำงาน การได้รับการยอมรับนับถือในความสามารถ และฝีมือจากการผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ความรู้สึกเป็นพวกเดียวกันในการทำงานสภาพการทำงานที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงปรับปรุง ในทางที่ดีขึ้นเพื่อขจัดความเบื่อหน่ายในการทำงาน โอกาสก้าวหน้าในการทำงานที่ทำสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรมีความเต็มใจที่จะทำงานอยู่ในองค์กรนั้น ๆ ให้บังเกิดประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงจะต้องทำให้สิ่งที่ตนถนัดและมีความชำนาญ งานที่ออกมาจึงจะมีประสิทธิภาพสูง

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประกอบด้วยความสามารถของผู้จัดเก็บภาษี การมีประสบการณ์ มีความรับผิดชอบ สำนึกในหน้าที่ที่ตนเองรับผิดชอบ มีการจูงใจให้ผู้เสียภาษีมายชำระภาษี โดยจะต้องมีวิธีการที่ประหยัดค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงานเมื่อเปรียบเทียบกับภาษีที่จัดเก็บได้ และสิ่งจูงใจ ผลตอบแทนและสวัสดิการต่าง ๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ผู้จัดเก็บภาษีเต็มใจและทุ่มเทเวลาในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับภาษีอากร

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้มาจากการจัดเก็บภาษีอากร เพื่อนำรายได้มาบริหารจัดการสาธารณะให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ เพื่อให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจและได้รับประโยชน์สูงสุด ดังนั้นรายได้จากภาษีอากรจึงมีความสำคัญกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างมาก

ความหมายของภาษีอากร

รัฐบาลมีความจำเป็นในการหารายได้สำหรับการนำไปใช้จ่ายในการบริหารกิจการสาธารณะต่าง ๆ โดยการจัดเก็บรายได้ในรูปของภาษีอากร เพื่อให้รัฐบาลมีรายได้ที่เพียงพอต่อ

ความต้องการในการบริหารกิจการสาธารณะ ตามทัศนะของนักวิชาการ ได้ให้ความหมายของ “ภาษี” ไว้ต่างกันพอสรุปได้ ดังนี้

เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม (2546 : 129 - 130) กล่าวว่าคำนิยามของภาษีอากรแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. ภาษี หมายถึง สิ่งที่รัฐบาลบังคับจัดเก็บจากรายการ และนำมาใช้เพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวม โดยมีได้มีสิ่งตอบแทนโดยตรงแก่ผู้เสียภาษี

2. ภาษี หมายถึง เงินได้หรือทรัพยากรที่เคลื่อนย้ายจากภาคเอกชน ไปสู่ภาครัฐบาล ยกเว้นการกู้ยืมและการขายสินค้าหรือบริการในราคาทุนของรัฐบาล

คุลยลักษณ์ ตราชูธรรม (2549 : 1) ได้ให้ความหมายของคำว่า ภาษีอากร แยกเป็นสองแนวทาง คือ

1. แนวทางที่หนึ่งอธิบายว่า ภาษีอากร หมายถึง สิ่งที่รัฐบาลบังคับจัดเก็บจากรายการ เพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์สังคมโดยรวม โดยมีได้มีสิ่งตอบแทนโดยตรงแก่ผู้เสียภาษี

2. แนวทางที่สองอธิบายว่า ภาษีอากร หมายถึง เงินได้หรือทรัพยากรที่เคลื่อนย้ายจากภาคเอกชน ไปสู่ภาครัฐ ยกเว้นการกู้ยืมและการขายสินค้าหรือบริการในราคาทุนของรัฐบาล

วินัย เนื่อนจันทร์ (2556 : 4) ได้ให้ความหมายของคำว่า ภาษีอากร ไว้ดังนี้

ภาษีอากร หมายถึง เงินที่เคลื่อนย้ายจากภาคเอกชน ไปสู่ภาครัฐบาลแต่ไม่รวมถึงการกู้ยืมหรือขายสินค้า หรือบริการ ในราคาทุน โดยรัฐบาล

ภาษีอากร หมายถึง เงินที่บุคคลถูกบังคับให้ต้องจ่ายให้แก่รัฐ เพื่อรัฐจะได้นำไปใช้จ่ายในกิจการอันเป็นสาธารณะประโยชน์ทั่วไป โดยที่ผู้จ่ายไม่ได้รับผลประโยชน์ตอบแทนเป็นการเฉพาะตัว

สรุปได้ว่า ภาษีอากร หมายถึง เงินที่รัฐบังคับเก็บจากรายการ เพื่อนำมาใช้จ่ายในการบริหารประเทศหรือท้องถิ่น โดย ไม่มีสิ่งตอบแทนโดยตรงต่อประชาชน เช่น ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีมูลค่าเพิ่ม ฯลฯ

วัตถุประสงค์ของการจัดเก็บภาษีอากร

การจัดเก็บภาษีอากรมีวัตถุประสงค์หลายประการ วัตถุประสงค์หลัก คือการหารายได้มาใช้จ่ายในกิจการของรัฐและการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจ มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์การจัดเก็บภาษีอากร ดังนี้

สุภรณ์ วิชัย (2546 : 24) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์สำคัญที่รัฐต้องจัดเก็บภาษีอากร ดังนี้

1. หารายได้แก่รัฐ เพราะรัฐมีรายจ่ายเพื่อสาธารณประโยชน์ในรัฐ อาทิเช่นการรักษาความมั่นคง การดำเนินการเกี่ยวกับสาธารณูปโภคต่าง ๆ เป็นต้น

2. กระจายรายได้ เพราะการจัดเก็บภาษีอากรนั้น รัฐกำหนดอัตราภาษีอากรในการจัดเก็บ

ไว้โดยคำนึงถึงความสามารถของผู้เสียภาษีอากรเป็นหลัก ดังนั้นผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรที่มี
ความสามารถในการเสียภาษีอากรมากก็จะถูกเก็บภาษีอากรในอัตราที่สูงกว่าผู้ที่มีความสามารถ
น้อยกว่า

3. รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ อาทิเช่น การกำหนดอัตราภาษีอากรบางอย่างใหม่
เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ เป็นต้น

4. ส่งเสริมธุรกิจการค้า อาทิเช่น หากอยากกระตุ้นการส่งออกสินค้าชนิดใดก็จะลดภาษี
อากรส่งออกให้กับสินค้าชนิดนั้น เป็นต้น

5. ควบคุมการบริโภคของประชาชน อาทิเช่น ในการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยต่าง ๆ เช่น
สุรา บุหรี่ ฯลฯ ซึ่งไม่จำเป็นต่อการดำรงชีพ รัฐบาลก็จะจัดเก็บภาษีอากรเพิ่มขึ้น

6. สนองนโยบายบางอย่างของรัฐ อาทิเช่น นโยบายควบคุมจำนวนประชากร หรือ
นโยบายส่งเสริมการศึกษา เห็นได้จากการหักค่าลดหย่อนบุตร ซึ่งต้องมีการนับจำนวนบุตรที่จะได้รับ
การหักค่าลดหย่อน พร้อมกับพิจารณาเกณฑ์ในการหักค่าลดหย่อนว่าถ้าศึกษาอยู่ในประเทศก็สามารถ
หักค่าลดหย่อนเพิ่มขึ้นจากเดิมอีก เป็นต้น

วไลรัตน์ สวัสดิ์ (2546 : 14) ได้อธิบายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการจัดเก็บภาษีไว้ ดังนี้

1. เพื่อหารายได้มาใช้จ่ายในกิจการของรัฐ กิจกาส่วนใหญ่เป็นกิจการเพื่อส่วนรวม เช่น
ความมั่นคง ความปลอดภัย การศึกษา กิจการสาธารณสุข ปลอดภัยต่าง ๆ เป็นต้น

2. เพื่อควบคุมหรือส่งเสริมพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ รัฐบาลสามารถใช้ระบบภาษีอากร
ควบคุมการบริโภค การผลิต การดำเนินการ ทางธุรกิจบางชนิดมิให้เกิดผลเสียต่อเศรษฐกิจส่วนรวมได้
เช่น ไม่ต้องการให้ประชาชนบริโภคสุรา บุหรี่ หรือสินค้าฟุ่มเฟือยต่าง ๆ ก็เก็บภาษีสินค้าเหล่านี้ใน
อัตราสูง หรือไม่เก็บภาษีอุปกรณ์การศึกษาต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง
หรือเก็บภาษีสินค้าที่มีความจำเป็นในอัตราต่ำ เป็นต้น

3. เพื่อกระจายรายได้และทรัพย์สินให้เป็นธรรม นอกจากรัฐบาลจะใช้มาตรการด้าน
รายจ่าย เช่น การอุดหนุน การโอนเงินต่างๆ การสร้างงานในชนบท ฯลฯ การจัดเก็บภาษีอากรเป็น
เครื่องมือสำคัญ ในการกระจายรายได้ด้วย เช่น ใช้อัตราภาษีก้าวหน้า ภาษีทรัพย์สิน ภาษีมรดก ภาษี
สินค้าฟุ่มเฟือยในอัตราสูงๆ เป็นต้น

4. เพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การรักษาเสถียรภาพทางด้านราคาสินค้าและ
การจ้างงานเป็นเป้าหมายทางเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น การป้องกันภาวะเงินเฟ้อ รัฐบาลก็เพิ่มภาษีต่าง ๆ
ให้สูงขึ้นเพื่อลดการใช้จ่ายในยามเศรษฐกิจตกต่ำคนว่างงานมากรัฐบาลอาจลดภาษีต่าง ๆ ลงเพื่อ
กระตุ้นให้มีการบริโภคและการลงทุนมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้มีการจ้างงานมากขึ้น

เปรมฤดี ผิวขาว (2552 : 6) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษี ดังนี้

1. เพื่อเป็นการส่งเสริมความเจริญเติบโตและคุ้มครองธุรกิจอุตสาหกรรมของประเทศ
โดยเฉพาะอุตสาหกรรมขนาดย่อมโดยวิธีตั้งกำแพงภาษี สำหรับสกัดกั้นสินค้าเข้าชนิดที่ผลิตได้

ภายในประเทศให้สูง ทำให้สินค้าต่างประเทศราคาแพงกว่าสินค้าที่ผลิตได้ภายในประเทศ หรืออาจใช้วิธียกเว้นไม่เรียกเก็บภาษีขาเข้าสำหรับวัตถุดิบที่เป็นสาระสำคัญในการผลิตสินค้าในประเทศ หรือสินค้าประเภทเครื่องจักรเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการผลิต เพื่อให้ต้นทุนการผลิตต่ำลง เป็นต้น

2. เพื่อเป็นการควบคุมการบริโภคของประชาชนภายในประเทศ เช่น การเรียกเก็บภาษีจากสินค้าประเภทฟุ่มเฟือยซึ่งมิได้จำเป็นต่อการครองชีพให้สูง ทำให้มีราคาแพงเพื่อป้องกันมิให้ประชาชนจับจ่ายใช้สอยเงินฟุ่มเฟือยจนเกินไป เพื่อเป็นการกระจายความมั่งคั่งของกลุ่มคนร่ำรวยมาสู่คนยากจน ซึ่งนับว่าเป็นการลดช่องว่างระหว่างกลุ่มคนทั้ง 2 กลุ่มให้น้อยลง เพราะตามหลักการจัดเก็บภาษีนั้น คนร่ำรวยย่อมต้องรับภาระ ภาษีมาก ส่วนคนยากจนเสียภาษีน้อยหรืออาจไม่ต้องเสียเลย นับว่าเป็นการดึงเอารายได้จากคนร่ำรวยมาสู่คนยากจนทางอ้อมวิธีหนึ่ง

3. เพื่อใช้เป็นเครื่องมือควบคุมปริมาณเงินหมุนเวียนภายในประเทศของรัฐวิธีหนึ่งหรือที่เรียกว่า “นโยบายการคลัง” ซึ่งถ้ารัฐเห็นว่าปริมาณเงินหมุนเวียนในมือประชาชนมีมากเกินไปอาจก่อให้เกิดปัญหาเงินเฟ้อตามมา รัฐก็จะเพิ่มอัตราภาษีที่เรียกเก็บให้สูงขึ้นเพื่อดึงเงินเข้าคลัง แต่ในทางตรงกันข้ามถ้ารัฐเห็นว่าปริมาณเงินทุนหมุนเวียนจะน้อยเกินไปก็จะลดอัตราภาษีที่เรียกเก็บให้ต่ำลง ทำให้ประชาชนมีรายได้สำหรับจับจ่ายใช้สอยมากยิ่งขึ้น ปริมาณเงินหมุนเวียนของประเทศก็จะคล่องตัวขึ้น

สรุปได้ว่า รัฐมีวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีเพื่อนำรายได้มาใช้จ่ายในกิจการของรัฐ เพื่อเป็นการส่งเสริมความเจริญเติบโต และรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และเพื่อกระจายรายได้ เพราะการจัดเก็บภาษีอากรนั้น รัฐกำหนดอัตราภาษีอากรในการจัดเก็บไว้โดยคำนึงถึงความสามารถของผู้เสียภาษีอากรเป็นหลัก ดังนั้นผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากรที่มีความสามารถในการเสียภาษีอากรมากก็จะถูกเก็บภาษีอากรในอัตราที่สูงกว่าผู้ที่มีความสามารถน้อยกว่า

หลักและความสำคัญของการจัดเก็บภาษี

ภาษีนับเป็นเครื่องมือที่สำคัญและจำเป็นในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้ไม่เพียงพอก็ไม่สามารถพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าได้ ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้หลักและความสำคัญของการจัดเก็บภาษี ดังนี้

ทิทยา บวรวัฒนา (2542 : 176) กล่าวถึงแนวคิดการจัดเก็บภาษีรายได้เป็นทัศนะกรอบหลักเกณฑ์ของการจัดเก็บรายได้ไว้อย่างน่าสนใจ 4 ประการ คือ

1. ประชาชนทุกคนในประเทศสมควรที่จะเสียสละรายได้หรือประโยชน์หรือตามฐานะตามเศรษฐกิจของตนเอง เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของรัฐด้วยการเสียภาษี ทั้งนี้ เพราะแต่ละคนก็ได้รับประโยชน์และความคุ้มครองจากรัฐ

2. ภาษีที่ประชาชนแต่ละคนจะต้องเสียนั้น จะต้องมีความแน่นอน ชัดเจน ไม่มีลักษณะกำกวม รูปแบบของภาษีที่รัฐกำหนดตลอดจนจำนวนภาษีที่จะต้องเสียจะต้องเป็นที่ชัดเจนและเป็นธรรมของผู้เสียภาษีทุกคน

3. การเก็บภาษีทุกชนิดควรต้องเก็บตามวัน เวลา สถานที่ที่ผู้เสียภาษีสะดวก และจะต้องอำนวยความสะดวกในการเสียภาษีแก่ผู้เสียภาษีด้วย

4. ภาษีที่จัดเก็บนั้นควรจะต้องเป็นภาระแก่ผู้เสียภาษีน้อยสุดเท่าที่จะทำได้ ในขณะที่เดียวกันต้องทำให้รัฐบาลได้รับรายได้ในการเก็บมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

ศุภวัฒน์ ปภัสสรกาญจน์ (2545 : 96 - 97) กล่าวว่าหลักในการจัดเก็บภาษีอากรมี 4 ประการ ดังนี้

1. มีความยุติธรรม (Fairness) อันเป็นลักษณะรากฐานสำคัญของการเสียภาษีประชาชน ควรเสียภาษีในสัดส่วนที่สามารถจ่ายได้ แนวคิดดังกล่าว เป็นแนวคิดของ อคัม สมิต ซึ่งนำมาปฏิบัติใช้เป็นรากฐานสำคัญในการวางหลักเกณฑ์การเสียภาษีอากร กล่าวคือ การเก็บภาษีของรัฐบาลจะต้องมีความเหมาะสม ประชาชนมีความสามารถในการจ่ายภาษีและเป็นสัดส่วนที่เหมาะสมกับรายได้ที่ได้รับ

2. มีความชัดเจนและคงที่ ระบบภาษีอากรควรมีความชัดเจนและมีความคงที่ โดยมีการประมาณการภายใต้ระบบภาษีสมัยใหม่ หากระบบภาษีไม่มีความชัดเจนหรือไม่ได้ตั้งกฎเกณฑ์ที่แน่นอนตายตัวลงไป อัตราภาษีไม่มีความคงที่ อาจทำให้เกิดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ เช่น ปัญหาสถานะเงินเฟ้อในระดับสูง อาจเกิดจากความไม่แน่นอนในการใช้กฎหมายภาษีอากร และความไม่ยุติธรรมในเรื่องภาษี

3. ความสะดวกและความประหยัด การเสียภาษีของประชาชนให้กับรัฐบาลควรจ่ายและสะดวก เช่น วิธีการจ่ายภาษีโดยหักจากบัญชีธนาคาร ซึ่งรัฐบาลสหรัฐอเมริกานำมาใช้ในปัจจุบัน

4. มีประสิทธิภาพ ระบบภาษีที่ดีควรมีโครงสร้างที่สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประหยัด ประการสำคัญ ภาษีต้องมีความเป็นกลาง กล่าวคือ ภาษีไม่ควรเป็นสาเหตุให้ประชาชนมีความเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมทางเศรษฐกิจ ตัวอย่างเช่น ลักษณะโครงสร้างภาษีที่มีความยืดหยุ่น จะสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจได้ดี ระบบภาษีอากรแบบก้าวหน้าภายใต้สถานะเศรษฐกิจที่กำลังเจริญเติบโตประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ทำให้อัตราภาษีเพิ่มเร็วกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น อัตราภาษีดังกล่าวมีผลให้รายได้ของประชาชนไม่เพิ่มสูงมากจนเป็นเหตุของความเปลี่ยนแปลงการบริโภคไปในทางฟุ่มเฟือยขณะเดียวกัน จะสามารถรักษาระดับของสถานะเงินเฟ้อไม่ให้สูงมากนัก ทางตรงกันข้าม สถานะเศรษฐกิจถดถอย ระบบโครงสร้างจะมีผลต่ออัตราภาษีที่ลดลงในอัตราที่เร็วกว่าการลดลงของรายได้ทำให้ผู้เสียภาษียังคงมีความสามารถในการเสียภาษีและมีพฤติกรรมทางเศรษฐกิจที่ไม่เปลี่ยนแปลงไปมากนัก

ไกรยุทธ ธีรดาสินันท์ (2525 : 139 ; อ้างถึงใน ไพรัช ตระการศิรินนท์. 2548 : 43) เสนอหรือลักษณะของระบบภาษีที่ดีหรือคุณสมบัติที่ต้องการเห็นในระบบภาษี หรือรายภาษีที่จะช่วยให้ระบบภาษีและภาษีแต่ละชนิดเป็นที่ยอมรับของ ผู้ที่ต้องถูกกระทบด้วยภาษีเหล่านั้น และเป็น

ลักษณะที่เอื้อให้การจัดเก็บสามารถช่วยรัฐบาลได้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดเกณฑ์ภาษีดังกล่าว ประกอบด้วย 3 ประการคือ

1. ความเป็นธรรม
2. ความเป็นกลาง
3. ความเข้าใจง่าย

สรุป หลักและความสำคัญของการจัดเก็บภาษีที่ดี จะต้องมีความเป็นธรรม ชัดเจน เข้าใจง่าย ภาษีทุกชนิดที่จัดเก็บควรจะต้องเป็นภาระแก่ผู้เสียภาษีน้อยที่สุด แต่ทำให้รัฐบาลได้รับรายได้มากที่สุด และมีค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการน้อยที่สุด แต่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดเก็บภาษีได้มากที่สุด

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ความหมายของการมีส่วนร่วม

ปัจจุบันรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับประชาชนในการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ดัดสินใจ และกำหนดนโยบาย ตลอดจนการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐ โดยได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม ไว้ดังนี้

จินดา มณีเนตร (2540 : 12) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วม หมายถึง ความร่วมมือของประชาชนไม่ว่าจะเป็นปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคนที่เห็นพ้องต้องกันและเข้าร่วมรับผิดชอบหรือเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เพื่อดำเนินการพัฒนา และเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ต้องการ โดยการกระทำผ่านกลุ่มองค์กร เพื่อบรรลุถึงการเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์

ทวีทอง หงส์วิวัฒน์ (2547 : 5) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนหรือชุมชนหรือชุมชนพัฒนาขีดความสามารถของตนเองในการจัดการ และควบคุมการใช้และกระจายทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่อยู่ในสังคม เพื่อประโยชน์ต่อการดำรงทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรีในฐานะสมาชิกของสังคมและได้พัฒนาการรับรู้และภูมิปัญญา ซึ่งแสดงออกในรูปของการตัดสินใจในการกำหนดชะตาชีวิตของตนเองอย่างเป็นตัวของตัวเอง

ณัชชาภัทร อุ๋นตรงจิตต์ (2548 : 109) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การกระจายอำนาจในการปกครอง ซึ่งสามารถส่งผ่านอำนาจบางอย่างทางการเมืองมายังหน่วยงานเล็ก ๆ ทางการเมือง ทำให้สามารถใช้ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่ประชาชนสามารถเข้ามาร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และพัฒนาประเทศเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยใช้ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น

ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชน

การที่รัฐบาลจะสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนจะต้องให้ประชาชนเข้ามาแสดงความคิดเห็น โดยนำประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีร่วมกันกำหนดนโยบาย ซึ่งลักษณะของการมีส่วนร่วมที่ประชาชนสามารถเข้ามานั้นมีหลายรูปแบบ โดยได้มีนักวิชาการหลายท่านกล่าวไว้ดังนี้

เอกรัฐ แก้วสว่าง (2546 : 26 ; อ้างถึงใน วีระชัย คำล้าน 2550 : 8) ได้กำหนดลักษณะการมีส่วนร่วมไว้ 6 รูปแบบคือ

1. ร่วมเป็นประธาน
2. ร่วมเป็นกรรมการ
3. ร่วมแสดงความคิดเห็น
4. ร่วมประชุม
5. ร่วมใช้แรงงาน
6. ร่วมออกเงินและวัสดุอุปกรณ์

เสน่ห์ ชูโต (2548 : 23) ได้แยกลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 2 ลักษณะที่สำคัญคือ

1. การมีส่วนร่วมในลักษณะของการให้ความร่วมมือ หรือการสนับสนุน ขอความร่วมมือร่วมใจและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาในด้านต่าง ๆ โดยการกระจายอำนาจเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างใกล้ชิด และมีคุณค่าและคุณประโยชน์ คือ

1.1 ในด้านรูปธรรม หมายถึง การมีส่วนร่วมในความสำเร็จในด้านการพัฒนา
ด้านวัตถุ

1.2 ในด้านนามธรรม หมายถึง ความสำเร็จในการพัฒนาจิตใจ โดยทำให้ประชาชนเกิดความรักความสามัคคี รู้จักทำงานร่วมกันเป็นทีม และยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันและสร้างจิตสำนึกกว่ามีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์ความเจริญ และก่อให้เกิดความผูกพันรักใคร่
หวงแหน

2. การมีส่วนร่วมในลักษณะของกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งมี 5 รูปแบบ คือ

- 2.1 การเลือกตั้ง
- 2.2 การมีกิจกรรมเกี่ยวกับพรรคการเมือง
- 2.3 การเสนอความคิดเห็นของประชาชน
- 2.4 การจัดตั้งกลุ่มผลประโยชน์
- 2.5 การแสดงออกของประชาชน

ปิยรัตน์ สุขบรรณ (2552 : 8) ได้สรุปถึงลักษณะการมีส่วนร่วมว่าเป็น การเข้าร่วมกิจกรรมโครงการต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการคิดและตัดสินใจ รวมถึงการร่วมรับผิดชอบและ

การตรวจสอบกิจกรรม/โครงการนั้น ๆ การมีส่วนร่วมของชุมชนจะต้องมีขึ้น โดยตลอดตั้งแต่ขั้นการร่วมวางแผนโครงการ การเสาะสละ กำลัง แรงงาน กำลังเงินหรือทรัพยากรใด ๆ ที่มีอยู่ในชุมชนสรุปได้ ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในลักษณะของการเป็นประธาน เป็นกรรมการ โดยเข้ามาแสดงความคิดเห็นในรูปแบบของการประชุม หรือรูปแบบอื่น ๆ เพื่อให้มีการคิดการตัดสินใจ รู้จักการทำงานร่วมกันเป็นทีม ขอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และร่วมกันทำกิจกรรมนั้น ๆ ให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์

ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชน

การพัฒนาท้องถิ่น โดยมีส่วนร่วมของประชาชน ต้องมุ่งเน้นที่การสร้างศักยภาพของประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องผ่านการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ การสร้างศักยภาพของประชาชนในที่นี้ไม่ได้หมายความว่าประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ในท้องถิ่น โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วย สำหรับขั้นตอนการมีส่วนร่วม ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ ดังนี้

บัญญัติ แก้วส่อง (2539 : 112) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนแบ่งออกได้ 3 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมเทียมหรือการมีส่วนร่วมแบบถูกกระทำการมีส่วนร่วมในระดับนี้ผู้เข้าร่วมไม่มีอำนาจใดๆ ในการตัดสินใจแต่เป็นฝ่ายกระทำตามการตัดสินใจของบุคคลอื่นเท่านั้น

ระดับที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมบางส่วนการมีส่วนร่วมในระดับนี้ ผู้เข้าร่วมมีส่วนในการเสนอความคิดเห็น แต่อำนาจในการตัดสินใจอยู่ที่บุคคลอื่น

ระดับที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมที่แท้จริง การมีส่วนร่วมในระดับนี้ความคิดเห็นของบุคคลที่เข้าร่วมได้รับการรับฟัง และยอมรับเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอำนาจ การตัดสินใจอยู่ที่ผู้เข้าร่วมนั่นเอง

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2524 : 272 ; อ้างถึงใน รัชณี ราชประโคน 2553 : 12) ได้อธิบายขั้นตอนการเข้าไปมีส่วนร่วมไว้เป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหา เนื่องจากเหตุผลพื้นฐานหมายถึง ชาวชุมชนประสบปัญหาเรื่องใด ยอมรับปัญหาของตนเองได้ดีที่สุด

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม เพื่อแก้ปัญหาเหล่านั้น ผู้ที่เลือกแนวทางในการพัฒนาควรเป็นประชาชนในชุมชนนั่นเอง ไม่ใช่บุคคลภายนอกเพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับทรัพยากรกับศักยภาพ ในการพัฒนาชุมชนนั้น

3. การมีส่วนร่วมในการลงทุน และปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านแรงงาน การร่วมแรงประกอบกิจกรรมที่จะทำให้ประชาชนมีความรู้สึกผูกพันมากขึ้น และก่อให้เกิดความรู้สึก

ในการเป็นเจ้าของกิจกรรมและผลงานที่ปรากฏ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนบำรุงรักษาให้ดำรงอยู่อย่าง สมบูรณ์และมีประโยชน์

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน เพื่อค้นหาเพื่อหาข้อดี และ ข้อบกพร่องที่เกิดจากการดำเนินกิจกรรม ซึ่งจะได้นำมาเป็นบทเรียนในการหาหนทางปรับปรุงแก้ไข และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานต่อไป

ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์ (2543 : 154) ได้กล่าวว่าขั้นตอนและระดับของการมีส่วนร่วม จำแนกลักษณะพฤติกรรมการมีส่วนร่วม โดยใช้เกณฑ์ในการจำแนกแบ่งออกเป็น 4 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ : ในกระบวนการของการตัดสินใจนั้น ประการ แรกที่สุดที่จะต้องกระทำก็คือ การกำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็ เลือกลักษณะและประชาชนที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจนี้เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่ต้องดำเนินการ ไป เรื่อย ๆ ตั้งแต่การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจ ในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ชั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน : จะได้มาจากคำถามที่ว่าใครจะทำประโยชน์ ให้แก่โครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารงานและประสานงาน การให้ความช่วยเหลือด้านแรงงานหรือข้อมูล เป็นต้น

ชั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ : ในส่วนที่เกี่ยวกับผลประโยชน์นั้น จากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้ว ยังจะต้องพิจารณาถึงการกระจาย ผลประโยชน์ภายในกลุ่มด้วย รวมทั้งผลที่เป็นประโยชน์ในทางบวกและผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็น ผลเสียของโครงการ ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคลและสังคม

ชั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล : การมีส่วนร่วมในการประเมินผลนั้น สิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกต ก็คือ ความเห็น ความชอบ และความคาดหวัง ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถ แปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่างๆ ได้

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนแบ่งออกได้หลายขั้นตอน เช่น ขั้นตอน การค้นหาปัญหา ขั้นตอนการวางแผนดำเนินกิจกรรม ขั้นตอนการลงทุนปฏิบัติงาน ขั้นตอน การติดตามประเมินผล ซึ่งแต่ละขั้นตอนประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมมีความรู้สึกผูกพันมากขึ้น และ ก่อให้เกิดความรู้สึกในการเป็นเจ้าของกิจกรรมส่งผลให้ประชาชนได้มีการค้นหาแนวทางปรับปรุง แก้ไขและเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการจัดเก็บรายได้

หน้าที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือการจัดเก็บรายได้ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อนำเงินรายได้มาพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ และให้บริการสาธารณะแก่ประชาชน องค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีกระบวนการในการบริหารจัดการด้านการจัดเก็บรายได้เพื่อให้การจัดเก็บรายได้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ความหมายของการบริหารจัดการ

“การบริหาร และ “การจัดการ” สองคำนี้อาจใช้แทนกัน เพราะมีจุดมุ่งหมายอย่างเดียวกัน ขึ้นอยู่กับความนิยมของผู้ใช้ สำหรับการบริหาร ใช้กันมากในการบริหารรัฐกิจ ส่วนการจัดการใช้สำหรับธุรกิจ ซึ่งการบริหารมุ่งเน้นการกำหนดนโยบาย และการวางแผน ส่วนการจัดการเป็นการนำนโยบายและการวางแผนไปดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายของสองคำนี้ ดังนี้

สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์ (2543 : 21 - 22) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมที่ได้มีการวิเคราะห์และประเมินจุดอ่อนจุดแข็งขององค์การไว้ล่วงหน้า ซึ่งอยู่ภายใต้ขอบเขตของข้อจำกัดที่มีอยู่ ทั้งด้านบุคลากร การเงิน เทคโนโลยี และ โครงสร้างอื่น ๆ เพื่อนำองค์กรให้ไปสู่ทิศทางที่เป็นไปได้ โดยสรุปตามนัยความหมายของการบริหารดังกล่าวแล้วนั้น การบริหารเป็นกระบวนการหนึ่งหรือองค์การบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์การจัดการ และเทคโนโลยี ตลอดจนวิธีการต่าง ๆ มาเป็นเครื่องมือในการบริหารให้บรรลุผลตามเป้าหมาย ซึ่งสามารถแยกออกเป็นลักษณะที่สำคัญ 4 ประการคือ

1. เป็นกิจกรรมของกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
2. กลุ่มบุคคลร่วมมือกันทำกิจกรรม
3. ทำกิจกรรมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน
4. ทำกิจกรรมโดยใช้กระบวนการและทรัพยากรที่เหมาะสม

ดิน ปรัชญพฤษดิ์และอิสระ สุวรรณกุล (2544 : 8 - 9) กล่าวว่า การจัดการ หมายถึง กระบวนการของการวางแผนการจ้องค์การ การนำและการจัดทรัพยากรเงิน คน สิ่งของ และข่าวสาร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ศิริวรรณ สาริรัตน์และคณะ (2545 : 2) กล่าวว่า การจัดการ หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าประสงค์ตามที่กำหนดไว้

เสนาะ ดิเชาวน์ (2546 : 1) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กิจกรรมในการใช้ทรัพยากรขององค์การให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

บุตรี จารุโรจน์ (2549 : 1) กล่าวว่า การจัดการ หมายถึง การติดตามการดำเนินการตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยองค์กรหรือนุคลากรที่ร่วมงาน เพื่อบรรลุเป้าหมายเฉพาะนั้น

สรุปได้ว่าการบริหาร และการจัดการ หมายถึง กิจกรรมในการใช้ทรัพยากรขององค์การให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีการตัดสินใจ การ

วิเคราะห์ และการประเมินผลจุดอ่อน จุดแข็ง โดยต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ คือ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ การจัดการ และเทคโนโลยี ตลอดจนวิธีการต่าง ๆ มาเป็นเครื่องมือในการบริหารให้บรรลุผลตาม เป้าประสงค์ตามที่กำหนดไว้

กระบวนการบริหารจัดการ

องค์การที่จะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ต้องมีประสิทธิภาพและมี ประสิทธิภาพจำเป็นจะต้องมีกระบวนการบริการจัดการที่ดี มีการวางแผน การประเมิน การควบคุมและ การตรวจสอบให้ได้มาตรฐาน ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารจัดการไว้ดังนี้

กิติมา ปริคิลก (2540 : 201) ได้แบ่งหน้าที่และกระบวนการบริหารองค์การออกเป็น 5 อย่าง ได้แก่

1. การวางแผน หมายถึง การจัดวาง โครงการการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า
2. การจัดองค์การ หมายถึง การกำหนดโครงสร้าง การจัดสายงานเพื่อให้การปฏิบัติงาน เป็นไปตามวัตถุประสงค์
3. การบังคับบัญชา หมายถึง การที่ผู้บริหารใช้อำนาจหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ กฎหมายอำนาจการในการบริหาร เพื่อให้งานของหน่วยงานบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายที่กำหนดไว้
4. การประสานงาน หมายถึง การประสานกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความร่วมมือ และ ดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทางร่วมกัน
5. การควบคุม หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบการปฏิบัติงานว่าได้ ดำเนินไปตามแผน หรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ เป็นมาตรฐานที่จะช่วยให้การปฏิบัติงาน หรือการบริหารงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2546 : 2 - 3) กล่าวถึงกระบวนการการบริหารงาน ประกอบด้วย

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การเลือกวิธีการทำงานเพื่อให้บรรลุผลตาม เป้าหมายขององค์การ และกำหนดว่าจะทำงานนั้นอย่างไร
2. การจัดองค์การ (Organization) หมายถึง การนำเอาแผนงานที่กำหนดไว้มากำหนด หน้าที่สำหรับบุคลากรหรือกลุ่มบุคคลที่จะปฏิบัติภายในองค์การ เป็นการเริ่มต้นของกลไกในการ นำเอาแผนงานไปสู่การปฏิบัติ
3. การนำ (Leading) เกี่ยวข้องกับการจูงใจ ภาวะผู้นำ และการสื่อสารระหว่างบุคคลใน องค์การเพื่อช่วยให้องค์การบรรลุวัตถุประสงค์ตามต้องการ
4. การควบคุม (Controlling) หมายถึง หน้าที่ทางการจัดการสำหรับผู้บริหารในการ รวบรวมข้อมูลเพื่อใช้เป็นมาตรฐานวัดผลการทำงานในองค์การ รวมทั้งการวัดผลการทำงานใน ปัจจุบันเพื่อกำหนดมาตรฐานขึ้น และเปรียบเทียบกับผลงานที่ทำได้เพื่อปรับปรุงแก้ไขผลการทำงาน ได้สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดขึ้น

ศาสตราจารย์ (2552 : 25) กล่าวถึง กระบวนการจัดการองค์การ ประกอบด้วย

4 ขั้นตอน คือ

1. การวางแผน (Planning)
2. การจัดองค์การ (Organizing)
3. การชี้นำ (Leading)
4. การควบคุม (Controlling)

สรุปได้ว่า กระบวนการจัดการประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงาน การชี้นำ การควบคุม ซึ่งแต่ละกระบวนการจัดการมีความสำคัญทั้งสี่หากดำเนินการตามกระบวนการดังกล่าวก็จะทำให้วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เป็นมาตรฐานที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานหรือการบริหารงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการและเพื่อปรับปรุงแก้ไขผลการดำเนินงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดขึ้น

ประเภทของการจัดเก็บรายได้

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่จัดเก็บรายได้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและเพื่อพัฒนาพื้นที่ในตำบลให้เจริญก้าวหน้า ซึ่งรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ จะมีแหล่งที่มาแตกต่างกัน โดยมีนักวิชาการ ได้กล่าวถึงประเภท และรูปแบบรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2541 : 210 – 228) ได้กล่าวถึงรายละเอียดของโครงสร้างรายได้ของท้องถิ่น ดังนี้

1. รายได้จากภาษีอากร จำแนกได้เป็น 3 ลักษณะตามวิธีการจัดเก็บ คือ

1.1 ภาษีอากรที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง (Local Levied Taxes) เป็นภาษีที่ท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดเก็บได้เอง ลักษณะสำคัญของภาษีประเภทนี้ คือ เป็นภาษีที่จัดเก็บจากมูลค่าของทรัพย์สินที่อยู่ในท้องถิ่นนั้น โดยตรงและเป็นภาษีที่มีความสะดวกในการจัดเก็บเนื่องจากมีหลักฐานปรากฏไว้ ได้แก่ ทรัพย์สินและสิ่งของประเภทต่าง ๆ ภาษีอากรที่ท้องถิ่นจัดเก็บนี้ประกอบด้วย

1.1.1 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน เป็นภาษีที่เก็บจากเจ้าของทรัพย์สินประเภทโรงเรือนและสิ่งปลูกสร้างและที่ดินที่ใช้ต่อเนื่อง โดยที่เจ้าของมิได้อยู่อาศัยเองแต่ให้เช่าหรือใช้เป็นสถานที่ประกอบธุรกิจการค้า จะต้องเสียภาษีในอัตราที่กำหนด ในกรณีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทยกำหนดอัตรากำหนดร้อยละ 12.5 ของค่ารายปี หรือค่าเช่าของโรงเรือนที่ประเมินขึ้นตามหลักผลประโยชน์และลักษณะของโรงเรือน โดยกฎหมายได้ให้เจ้าพนักงานเป็นผู้กำหนดค่ารายปีหรือค่าเช่าได้

1.1.2 ภาษีบำรุงท้องที่ เป็นภาษีที่เก็บจากเจ้าของที่ดินที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัย เลี้ยงสัตว์หรือประกอบกิจกรรม โดยคำนวณภาษีจากอัตรากำหนดขึ้นตามมูลค่าของที่ดินที่กำหนดให้เป็นราคาปานกลางของที่ดิน สำหรับอัตรากำหนดนั้นแบ่งออกเป็นชั้น ๆ ตามระดับของมูลค่าราคาปานกลาง

อย่างไรก็ดี กฎหมายอาจยกเว้นให้ผู้เป็นเจ้าของที่ดินซึ่งมีที่ดินขนาดหนึ่งสำหรับการพักอาศัยเองไม่ต้องเสียภาษี ซึ่งขนาดของที่ดินที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีนี้อาจกำหนดตามความเจริญของท้องถิ่น ยิ่งเจริญมากจะได้รับการยกเว้นน้อย นอกจากนี้ที่ดินที่ใช้ในการประกอบกิจกรรมหรือการเพาะปลูกก็ได้รับการลดหย่อนภาษีตามเกณฑ์ที่กำหนด

1.1.3 ภาษีป้าย เป็นภาษีที่เก็บจากผู้เป็นเจ้าของป้ายที่แสดงชื่อ หรือเครื่องหมายการค้า หรือการโฆษณาต่าง ๆ โดยเก็บตามขนาดพื้นที่ของป้ายและภาษีที่ใช้ ถ้าใช้อักษรที่เป็นภาษาประจำชาติอัตราภาษีจะต่ำกว่าการใช้อักษรเป็นภาษาต่างประเทศ

1.1.4 อากรฆ่าสัตว์ เป็นภาษีที่เก็บจากปริมาณการฆ่าสัตว์เพื่อจำหน่าย โดยมีอัตราการจัดเก็บเป็นรายตัวตามชนิดของสัตว์ เช่น โคนกอบฆ่าสัตว์ตัวละ 12 บาท กระบือเก็บตัวละ 15 บาท สุกรเก็บตัวละ 10 บาท ไก่ เป็ด ห่าน เก็บตัวละ 0.10 บาท เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีค่าธรรมเนียมโรงฆ่าสัตว์และค่าธรรมเนียมโรงพักสัตว์ซึ่งจัดเก็บตามปริมาณของสัตว์

1.2 ภาษีเสริม เป็นรายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับจากการที่รัฐบาลจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้นสำหรับภาษีบางประเภทนอกเหนือจากการจัดเก็บภาษีเข้าเป็นรายได้แผ่นดินอยู่แล้ว ภาษีเสริมจะโอนจัดสรรให้แก่ท้องถิ่นต่าง ๆ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด รายได้จากภาษีเสริมดังกล่าวประกอบด้วย

1.2.1 ภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะ รัฐบาลได้นำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้แทนภาษีการค้าสำหรับธุรกิจบางประเภท โดยจัดเก็บในอัตราร้อยละ 7 (รัฐบาลอาจกำหนดอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม เพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ) และจะหักให้ท้องถิ่นร้อยละ 7 ของจำนวนภาษีมูลค่าเพิ่มที่จัดเก็บได้ เมื่อรัฐบาลหักค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีซึ่งเท่ากับร้อยละ 5 ของจำนวนภาษีที่ให้แก่ท้องถิ่นแล้วจึงนำส่งให้ท้องถิ่นเพื่อเป็นรายได้ต่อไป สำหรับภาษีธุรกิจเฉพาะซึ่งได้แก่ ภาษีที่จัดเก็บจากการขายที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นการค้าหากำไร กำหนดให้เสียภาษีธุรกิจเฉพาะในอัตราร้อยละ 3 และรัฐบาลจะเก็บภาษีเพิ่มบนฐานภาษีเดิมนี้อีกร้อยละ 10 ของภาษีธุรกิจเฉพาะเพื่อนำส่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นรายได้ต่อไป และเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพิ่มมากขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล จึงกำหนดให้มีการลดค่าใช้จ่ายของรัฐบาลในการดำเนินการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มและภาษีธุรกิจเฉพาะลงจากร้อยละ 5 เหลือร้อยละ 3

1.2.2 ภาษีสรรพสามิต เป็นภาษีที่รัฐกำหนดให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีสรรพสามิตต้องเสียภาษีให้ท้องถิ่นด้วยในอัตราร้อยละ 10 ของภาษีสรรพสามิต โดยสินค้าที่อยู่ในข่ายที่จะต้องเสียภาษีนี้นี้ ได้แก่ น้ำมันและผลิตภัณฑ์น้ำมัน เครื่องดื่ม เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องแก้ว รถยนต์ เรือ เครื่องสำอาง และสถานบริการ โดยรัฐบาลจะหักค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษียี่สิบร้อยละ 3 ก่อนที่จะส่งเป็นรายได้ให้แก่ท้องถิ่นต่อไป

1.2.3 ภาษีสุราและยาสูบ กรมสรรพสามิตจะเก็บภาษีสุราเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 10 ของฐานภาษีสุราเดิมเมื่อหักค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บแล้ว จะนำส่งเป็นรายได้ให้แก่ท้องถิ่น และเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ท้องถิ่นมากขึ้น

1.2.4 ภาษีการพนัน สำนักงานตำรวจแห่งชาติจะเป็นผู้เก็บภาษีใบอนุญาตเล่นการพนันเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ 2.5 จากค่าใบอนุญาตตามปกติเพื่อนำส่งเป็นรายได้ให้แก่ท้องถิ่น

1.3 ภาษีแบ่ง เป็นรายได้ของท้องถิ่นคล้ายกับภาษีเสริม คือ จัดเก็บโดยรัฐบาลกลาง แล้วจึงจัดสรรรายได้แบ่งให้แก่ท้องถิ่นต่าง ๆ แต่ภาษีแบ่งแตกต่างจากภาษีเสริมตรงที่ภาษีแบ่งเป็นภาษีของท้องถิ่น โดยเฉพาะไม่ได้โยงกับภาษีใด ๆ ของรัฐบาล ภาษีแบ่งในปัจจุบัน คือ ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์หรือล้อเลื่อน ซึ่งกรมการขนส่งทางบกเป็นผู้จัดเก็บภาษีรถประจำปีจากรถยนต์หรือล้อเลื่อนตามขนาดความจุระบอบสูบ น้ำหนักรถ และประเภทรถยนต์โดยภาษีที่จัดเก็บได้ในจังหวัดใดให้เป็นรายได้ของท้องถิ่นในจังหวัดนั้น

2. รายได้อื่น

2.1 รายได้จากทรัพย์สินของท้องถิ่น เป็นรายได้ที่ได้จากการให้เช่าทรัพย์สิน เช่น ค่าเช่าที่ดิน ห้องแถวและตลาด รายได้จากดอกเบี้ยพันธบัตรและเงินฝากธนาคาร

2.2 รายได้จากสาธารณูปโภคและเทศพาณิชย์ เป็นรายได้ที่ได้จากการดำเนินกิจการต่าง ๆ เช่น กิจการประปา และรายได้จากสถานธนาภิบาลของเทศบาล เป็นต้น

2.3 รายได้เบ็ดเตล็ดเป็นรายได้ที่ได้รับจากค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และค่าใบอนุญาตต่าง ๆ

สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2543 : 83) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่นไว้ ดังนี้

1. รายได้ท้องถิ่น

จากการที่รัฐบาลได้กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นปกครองตนเอง ส่งผลให้การกระจายรายได้ให้ท้องถิ่นมีลักษณะเช่นเดียวกัน คือ รัฐบาลกลางจะเป็นผู้กำหนดและแบ่งว่ารายได้ประเภทใดบ้างที่ให้เป็นของท้องถิ่นและรายได้ประเภทใดบ้างที่ยังคงเป็นของรัฐบาลกลาง โดยกำหนดในรูปแบบของกฎหมายทั้งที่เป็นพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศกระทรวง รวมถึงระเบียบและข้อบังคับต่างๆ การกำหนดรายได้ให้ท้องถิ่นจะขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ อาทิเช่น ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ ฐานะทางการคลังของรัฐบาล ความพร้อมของท้องถิ่น การเรียกร้องของท้องถิ่นรวมทั้งปัจจัยทางด้านการเมือง

2. โครงสร้างรายได้ของท้องถิ่น

เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร มีโครงสร้างหรือที่มาของรายได้คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ

2.1 ภาษีอากร ประกอบด้วย

2.1.1 ภาษีที่ท้องถิ่นจัดเก็บ ได้แก่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย
อากรฆ่าสัตว์

2.1.2 ภาษีที่ท้องถิ่นมอบให้รัฐจัดเก็บแทน ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ
ภาษีสุรา ภาษีสรรพสามิต ภาษีการพนัน

2.1.3 ภาษีที่รัฐจัดเก็บแล้วมอบให้ท้องถิ่นทั้งจำนวน ได้แก่ ภาษีและค่าธรรมเนียม
รถยนต์และล้อเลื่อน

2.2 ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและค่าปรับ

2.3 รายได้จากทรัพย์สิน

2.4 รายได้จากสาธารณูปโภคและการพาณิชย์

2.5 รายได้เบ็ดเตล็ด เช่น เงินอุทิศ เป็นต้น

2.6 เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

2.7 เงินกู้

มานิตย์ ผิวขาว (2549 : 1 - 6) กล่าวถึงรูปแบบรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
อย่างน่าสนใจ ดังนี้

1. รายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเอง

โดยทั่วไปแล้วองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีรายได้จากภาษีที่จัดเก็บจากฐาน
ทรัพย์สินที่ตั้งอยู่ในเขตท้องถิ่นตนและค่าบริการที่เก็บจากผู้ใช้บริการสาธารณะที่ท้องถิ่นจัดให้มีขึ้น
ดังนี้

1.1 รายได้จากภาษีอากร

1.1.1 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีโรงเรือนและที่ดินจัดเก็บตามพระราชบัญญัติ
ภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช 2475 มีสาระสำคัญ ดังนี้

ทรัพย์สินที่จัดเก็บภาษี ได้แก่ โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ กับที่ดินที่ต่อเนื่องกับ
โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น ๆ รวมถึง เครื่องจักรที่ใช้ผลิตสินค้าเพื่อการอุตสาหกรรม ซึ่งคิดตั้งเป็น
ส่วนควบของ โรงเรือนนั้น

ผู้มีหน้าที่เสียภาษี คือ เจ้าของโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างที่มีโรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างให้
เช่า หรือใช้โรงเรือนดังกล่าวเพื่อประกอบการค้า ประกอบการอุตสาหกรรม หรือใช้เป็น โกดังเก็บ
สินค้า แต่ถ้าที่ดินและ โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ เป็นของคนละเจ้าของ เจ้าของโรงเรือน
หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ มีหน้าที่เสียภาษีทั้งที่ดิน โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างนั้น

ฐานภาษี คือ ค่ารายปี ซึ่งเป็น ค่าเช่าที่สมควรให้เช่าได้ในปีหนึ่ง ๆ กรณีที่ทรัพย์สินให้เช่า
กฎหมายให้ถือว่าค่าเช่านั้นคือค่ารายปี แต่ถ้าเป็นกรณีที่มีเหตุอันสมควรที่ทำให้พนักงานเจ้าหน้าที่เห็น
ว่าค่าเช่านั้นมีใช้จำนวนเงินอันสมควรที่จะให้เช่า หรือกรณีหากเช่าไม่ได้ เนื่องจากเจ้าของทรัพย์สิน

ดำเนินการเอง หรือด้วยเหตุประการอื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจกำหนดค่ารายปีได้ โดยคำนึงถึงลักษณะของทรัพย์สิน ขนาดพื้นที่ ทำเลที่ตั้ง และบริการสาธารณะที่ทรัพย์สินนั้นได้รับประโยชน์ อัตราภาษี ร้อยละ 12.5 ของค่ารายปี

ทรัพย์สินที่ได้รับยกเว้นภาษี ได้แก่ พระราชวัง ทรัพย์สินของรัฐ ทรัพย์สินของการรถไฟ ทรัพย์สินของการท่าเรือ (ตามพระราชบัญญัติการท่าเรือ) ทรัพย์สินของโรงพยาบาลสาธารณะ โรงเรียนสาธารณะ ทรัพย์สินซึ่งเป็นศาสนสมบัติ โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ซึ่งปิดวางไว้ตลอดปี โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างของการเคหะแห่งชาติที่ผู้เช่าซื้ออยู่อาศัยเอง โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างที่เจ้าของอยู่เอง และพื้นที่ที่เป็นบริเวณต่อเนื่องกับ โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ ที่ใช้ประโยชน์โดยตรงของรัฐวิสาหกิจนั้นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

1.1.2 ภาษีบำรุงท้องที่

ภาษีบำรุงท้องที่จัดเก็บตามพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 มีสาระสำคัญดังนี้

ทรัพย์สินที่จัดเก็บภาษี จัดเก็บจากที่ดินที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัย ที่ดินซึ่งเป็นที่ตั้ง โรงเรือนปิดวาง ที่ดินที่มีได้ต่อเนื่องกับ โรงเรือนหรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น ๆ เช่น ที่ดินที่ใช้ทำการค้า การอุตสาหกรรม ที่ทำการเกษตรกรรมซึ่งไม่มีโรงเรือนตั้งอยู่และที่ดินว่างเปล่า ซึ่งมีได้ใช้ประโยชน์ตามควรแก่สภาพที่ดิน

ผู้มีหน้าที่เสียภาษี คือ เจ้าของที่ดินซึ่งมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินหรือครอบครองอยู่ในที่ดินที่ไม่เป็นกรรมสิทธิ์ของเอกชน และกรณีที่มีการโอนกรรมสิทธิ์หรือโอนสิทธิครอบครองในที่ดินให้ผู้รับโอนมีหน้าที่ร่วมกับเจ้าของที่ดินเดิมเสียภาษีบำรุงท้องที่ค้างชำระไม่เกินห้าปี รวมทั้งปีสุดท้ายที่มีการเปลี่ยนแปลงเจ้าของที่ดิน

ฐานภาษี คือ ราคาปานกลางของที่ดิน ซึ่งตีราคาโดยคณะกรรมการในแต่ละท้องถื่น โดยคณะกรรมการจะตีราคาปานกลางทุกรอบระยะเวลา 4 ปี การตีราคาทุกรอบระยะเวลา 4 ปีดังกล่าว จะใช้เป็นราคาปานกลางได้ทุกปี สำหรับรอบระยะเวลาสี่ปีนั้น หลักเกณฑ์การตีราคา คือ ให้นำราคาที่ดินในหน่วยที่จะทำการตีราคา ซึ่งซื้อขายกันโดยสุจริตครั้งสุดท้ายไม่น้อยกว่า 3 รายในระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี มาคำนวณแล้วเฉลี่ยเป็นราคากลาง โดยไม่ให้รวมราคาโรงเรือนสิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งเพาะปลูกเข้าด้วย ถ้าไม่มีราคาซื้อขาย ให้นำราคาปานกลางที่คำนวณจากราคาซื้อขายในหน่วยใกล้เคียงที่มีสภาพทำเลคล้ายคลึงกันมาเป็นราคาปานกลางของที่ดิน ถ้าไม่อาจนำราคาปานกลางมาเทียบเคียงได้ให้กำหนดราคาปานกลางของที่ดิน โดยถือเกณฑ์อย่างอื่นอันอาจแสดงราคาตลาดของที่ดินโดยเฉลี่ยได้

ปัจจุบันราคากลางของที่ดินที่ใช้เป็นฐานในการประเมินภาษีเป็นราคากลางของปี พ.ศ. 2521 - 2524 ซึ่งมีมูลค่าต่ำมาก ไม่สอดคล้องกับราคาการซื้อขายที่ดินในปัจจุบัน ด้วยสาเหตุนี้ อปท. จึงจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ได้น้อยกว่าที่ควรจะเป็น

อัตราภาษี ผู้เป็นเจ้าของที่ดินในวันที่ 1 มกราคมของปีใดต้องเสียภาษีบำรุงท้องที่สำหรับปีนั้นจากราคาปานกลางของที่ดิน ตามบัญชีอัตราภาษีซึ่งกำหนดไว้ 34 ชั้น

1.1.3 ภาษีบำรุงท้องที่จากยาสูบและน้ำมัน

1.1.4 ภาษีบำรุงท้องที่ที่เก็บจากสถานค้าปลีกน้ำมัน

กล่าวมาข้างต้น ท้องถิ่นสามารถจัดเก็บภาษีอื่นๆ ได้เองอีก เช่น ภาษีป้าย อากรฆ่าสัตว์ ผลประโยชน์จากการฆ่าสัตว์และอากรรั้งนกนางแอ่น

1.1.5 ภาษีป้าย

ภาษีป้ายจัดเก็บตาม พรบ.ภาษีป้าย พ.ศ.2510 มีสาระสำคัญ ดังนี้
ทรัพย์สินที่จัดเก็บภาษี จัดเก็บจากป้ายแสดงชื่อ ยี่ห้อ หรือเครื่องหมายที่ใช้ประกอบการค้า หรือประกอบกิจการอื่นเพื่อหารายได้ หรือ โฆษณาค้า หรือกิจการอื่นเพื่อหารายได้ ไม่ว่าจะได้แสดงหรือโฆษณาไว้ที่วัตถุใดๆ ด้วยอักษรภาพ หรือเครื่องหมายที่เขียน แกะสลัก หรือทำให้ปรากฏด้วยวิธีอื่น

ผู้มีหน้าที่เสียภาษี คือ เจ้าของป้าย ขึ้นแบบแสดงรายการภาษีป้ายตามแบบและวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดในเดือนมีนาคมของปี

ในกรณีที่ปรากฏแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ว่า ไม่มีผู้ขึ้นแบบแสดงรายการสำหรับภาษีป้ายใด เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่อาจหาตัวเจ้าของป้ายนั้นได้ ให้ถือว่าผู้ครอบครองป้ายนั้นเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้ายนั้น ถ้าหาตัวผู้ครอบครองไม่ได้ ให้ถือว่าเจ้าของหรือผู้ครองอาคาร หรือที่ดินที่ป้ายนั้นติดตั้งอยู่เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีป้ายตามลำดับ

อัตราภาษี

1. ป้ายที่มีอักษรไทยล้วน ให้คิดอัตรา 10 บาท ต่อห้าร้อยตารางเซนติเมตร
2. ป้ายที่มีอักษรไทยปนกับอักษรต่างประเทศ ให้คิดอัตรา 100 บาท ต่อห้าร้อยตารางเซนติเมตรและหรือปนกับภาพและหรือเครื่องหมายอื่น
3. ป้ายดังต่อไปนี้ ให้คิดอัตรา 200 บาท ต่อห้าร้อยตารางเซนติเมตร
 - 3.1 ป้ายที่ไม่มีอักษรไทย ไม่ว่าจะมิภาพ หรือเครื่องหมายใดหรือไม่
 - 3.2 ป้ายที่มีอักษรไทยบางส่วน หรือทั้งหมดอยู่ได้หรือต่ำกว่าอักษรต่างประเทศ
4. ป้ายตามข้อ 1, 2 หรือ 3 ซึ่งมีข้อความ เครื่องหมาย หรือภาพที่เคลื่อนที่หรือเปลี่ยนเป็นข้อความ เครื่องหมายหรือภาพอื่นได้ โดยเครื่องจักรกลหรือโดยวิธีใดๆ ให้คิดอัตราภาษีตามจำนวนข้อความ เครื่องหมายหรือภาพ หรือตามระยะเวลาที่ข้อความ เครื่องหมาย หรือภาพปรากฏอยู่ในป้าย ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ถ้ายังไม่ได้ออกกฎกระทรวงให้คิดอัตราภาษีตามบัญชีอัตราภาษีป้ายนี้
5. ป้ายที่เปลี่ยนแปลงแก้ไขตามมาตรา 14 (3) ให้คิดอัตราตาม (1) (2) หรือ (3) แล้วแต่กรณีและให้เสียเฉพาะจำนวนเงินภาษีที่เพิ่มขึ้น

6. พื้นที่ของป้ายไม่ว่าจะมีรูปร่างหรือลักษณะอย่างไร ให้คำนวณดังนี้

6.1 ถ้าเป็นป้ายที่มีขอบเขตกำหนดได้ ให้เอาส่วนที่กว้างที่สุดคูณด้วยส่วนที่ยาวที่สุดของขอบเขตป้ายเป็นตารางเซนติเมตร

6.2 ถ้าเป็นป้ายที่ไม่มีขอบเขตกำหนดได้ ให้ถือว่าตัวอักษร ภาพ หรือเครื่องหมายที่อยู่ริมสุดเป็นขอบเขตสำหรับกำหนดส่วนกว้างที่สุดและยาวที่สุด แล้วคำนวณตาม 6.1

7. ป้ายตามข้อ 1, 2, 3 หรือ 4 เมื่อคำนวณพื้นที่ของป้ายแล้ว

7.1 ถ้ามีเศษเกินกึ่งหนึ่งของห้าร้อยตารางเซนติเมตร ให้นำเป็นห้าร้อยตารางเซนติเมตร ถ้าไม่เกินกึ่งหนึ่งให้ปัดทิ้ง

7.2 ถ้ามีอัตราที่ต้องเสียภาษีต่ำกว่าป้ายละ 200 บาท ให้เสียภาษีป้ายละ 200 บาท

ทรัพย์สินที่ได้รับการยกเว้นภาษี ได้แก่ ป้ายที่แสดงไว้ใน โรงมโหรีสห ป้ายที่แสดงไว้ที่สินค้า ป้ายที่แสดงไว้ที่ถนนหรือสัตว์ ป้ายที่แสดงไว้ในอาคารที่ใช้ประกอบการที่ไม่เกินกำหนดใน กฎกระทรวง ป้ายส่วนราชการ ป้าย รพท. ธ.ออมสิน ธ.อาคารสงเคราะห์ ธ.เพื่อการเกษตรและสหกรณ์ และบริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ป้ายโรงเรียนเอกชนที่แสดงบริเวณของโรงเรียน ป้ายของผู้ประกอบการเกษตร ซึ่งค่าผลผลิตของตน ป้ายของวัด ป้ายของสมาคม

1.1.6 อากรฆ่าสัตว์

อากรฆ่าสัตว์จัดเก็บตาม พรบ.ควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์ พ.ศ.2535 มีสาระสำคัญ ดังนี้

ทรัพย์สินที่จัดเก็บภาษี คือ โคน กระบือ แพะ แกะ สุกร และสัตว์อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ผู้มีหน้าที่เสียภาษี คือ ผู้ที่มีความประสงค์จะฆ่า โคน กระบือ แพะ แกะ สุกร และสัตว์อื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้แจ้งจำนวนสัตว์ที่จะฆ่า วันและเวลาที่จะดำเนินการฆ่าและชื่อของโรงฆ่าสัตว์ ตามแบบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

อัตรากาญ

อากรฆ่าสัตว์

โค	12 บาท	สุกรน้ำหนักต่ำกว่า 22.5 กก	5 บาท
กระบือ	15 บาท	แพะ หรือ แกะ	4 บาท
สุกร	10 บาท	สัตว์อื่นตามกฎกระทรวง	4 บาท

1.1.7 อากรังนกอีแอ่น

อากรังนกอีแอ่นจัดเก็บตาม พรบ.รังนกอีแอ่น พ.ศ.2540 ใช้บังคับในจังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดชุมพร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดพัทลุง จังหวัดกระบี่ จังหวัดตรัง จังหวัดพังงา จังหวัดสตูล และจังหวัดตราด มีสาระสำคัญ ดังนี้

ทรัพย์สินที่จัดเก็บภาษี คือ รั้งนกอีแอนชนิดที่ใช้กินรัง

ผู้มีหน้าที่เสียภาษี คือ ผู้ได้รับสัมปทาน ซึ่งแต่ละจังหวัดทำได้โดยการประมูลเงินอากรตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ผู้ว่าราชการจังหวัด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนด

อัตราภาษี ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ผู้ว่าราชการจังหวัด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประกาศกำหนด

1.2 รายได้ที่มีใช้ภาษีอากร เช่น ค่าธรรมเนียมกำจัดขยะมูลฝอยและปฏิภูล ค่าใบอนุญาตก่อสร้างและปรับปรุงอาคารตามกฎหมายควบคุมอาคาร เป็นต้น
 หนึ่ง กรณีที่จังหวัดใดมีสภาพค้ำบลที่ยังไม่ได้รับการยกฐานะขึ้นเป็น อบต. การจัดเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมข้างต้น เป็นอำนาจของ อบจ. ซึ่งดูแลสภาพค้ำบลเหล่านั้น

1.3 ภาษีและค่าธรรมเนียมที่รัฐบาลจัดเก็บเพิ่มเติม

เป็นการจัดเก็บบนฐานภาษีของรัฐบาลกลางแล้วนำมาจัดเก็บให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

1.3.1 ภาษีมูลค่าเพิ่ม

ท้องถิ่นจะมอบอำนาจให้หน่วยงานของรัฐบาลกลาง คือ กรมสรรพากร ซึ่งจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มอยู่แล้ว จัดเก็บเพิ่มให้ (Picky Back) โดยท้องถิ่นยอมให้กรมสรรพากรหักค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีร้อยละ 3

ทั้งนี้ ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ประชาชนเสียร้อยละ 7 นั้นเป็นการจัดเก็บให้รัฐบาลตามประมวลรัษฎากรในอัตราร้อยละ 6.3 และเก็บเพิ่มให้ท้องถิ่นในอัตราร้อยละ 0.7 (อัตรา 1 ใน 9 ของอัตราตามประมวลรัษฎากร)

1.3.2 ภาษีธุรกิจเฉพาะ

เป็นการจัดเก็บภาษีจากการบริ โภค บริการของธุรกิจทางการเงิน ได้แก่ ธนาคาร โรงรับจำนำและธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ที่เป็นการค้าหรือหากำไร โดยท้องถิ่นมอบอำนาจให้กรมสรรพากรจัดเก็บภาษีธุรกิจเฉพาะเพิ่มเติมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้อยละ 10 ทั้งนี้ กรมสรรพากรสามารถหักค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีได้ในอัตราร้อยละ 3

1.3.3 ภาษีสุราและภาษีสรรพสามิต

ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรเงินภาษีสุราและกฎหมายว่าด้วยการจัดสรรเงินภาษีสรรพสามิตให้แก่ราชการส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ กำหนดให้กรมสรรพสามิต ซึ่งมีหน้าที่จัดเก็บสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุรา และภาษีสรรพสามิตตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิตจัดเก็บภาษีสุราและภาษีสรรพสามิตเพิ่มเติมเป็นรายได้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่าง ๆ ในอัตราร้อยละ 10 ของภาษีที่จัดเก็บให้รัฐบาล โดยกรมสรรพสามิตหักค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีได้ในอัตราร้อยละ 5

1.3.4 ภาษีการพนัน

ตามกฎหมายว่าด้วยการพนัน กำหนดให้กรมตำรวจจัดเก็บภาษีการพนันจากการเล่น โตแคโตเซเซอร์ สวีป และบู้คเมกิ้งในสนามม้า อีกร้อยละ 2.5 ของอัตราที่จัดเก็บให้รัฐ โดยให้หักค่าใช้จ่ายไว้ ร้อยละ 5 ของภาษีก่อนนำส่งท้องถิ่นที่เป็นที่ตั้งสนามม้านั้น

1.3.5 ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเล่นการพนัน

ตามกฎหมายท้องถิ่นกำหนดให้ผู้ขอใบอนุญาตเล่นการพนันตามกฎหมายว่าด้วยการพนันต้องเสียค่าธรรมเนียมเพิ่มเป็นรายได้ท้องถิ่นรายได้แก่ท้องถิ่นอีกร้อยละ 10 โดยให้หน่วยจัดเก็บหักค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บร้อยละ 3 ของภาษีก่อนนำส่งท้องถิ่นที่มีการขออนุญาตเล่นการพนันนั้น

1.3.6 ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา

ตามกฎหมายท้องถิ่นกำหนดให้ผู้ขอใบอนุญาตขายสุราตามกฎหมายว่าด้วยสุราต้องเสียค่าธรรมเนียมเพิ่มเป็นรายได้แก่ท้องถิ่นอีกร้อยละ 10 โดยให้หักค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บร้อยละ 3 ของภาษีก่อนนำส่งท้องถิ่นที่มีการขออนุญาตนั้น

2. รายได้ที่รัฐบาลจัดเก็บแล้วมอบให้เป็นรายได้ของท้องถิ่นทั้งจำนวน

2.1 ภาษีค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน

ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ กฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก และกฎหมายว่าด้วยล้อเลื่อนกำหนดให้จัดสรรรายได้จากรถประเภทต่าง ๆ แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามอัตราที่กำหนดใน กฎกระทรวง คือ กรณีรายได้ส่วนที่จัดเก็บได้ในเขตกรุงเทพมหานครเป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร ส่วนที่จัดเก็บในเขตจังหวัดอื่น ให้จังหวัดจัดสรรแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนั้นตามสัดส่วน เทศบาล : อบจ. : อบต. = 70:20:10 ในกรณีที่จังหวัดใดที่เทศบาลหรือสุขาภิบาลมากกว่า 1 แห่ง ให้เฉลี่ยส่วนแบ่งเท่าๆกันในแต่ละกลุ่ม เช่น มีเทศบาล 7 แห่ง เทศบาลแต่ละแห่งจะได้ส่วนแบ่งเพียง ร้อยละ 10

2.2 ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนอสังหาริมทรัพย์

เงินค่าธรรมเนียมการสิทธิและนิติกรรมที่เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ที่มีทุนทรัพย์ตามประมวลกฎหมายที่ดินและกฎหมายว่าด้วยอาคารชุดที่จัดเก็บในเขตเทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานครหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษไม่เต็มพื้นที่จังหวัดใด ให้กรมที่ดินนำส่งเป็นรายได้ให้แก่เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานครหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษไม่เต็มพื้นที่จังหวัดนั้น

สรุปได้ว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีแหล่งที่มาของรายได้จากหลาย ๆ ทาง โดยเฉพาะรายได้ที่มาจากแหล่งรายได้ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดเก็บเอง ได้แก่ รายได้จากภาษีอากร เช่น ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีป้าย อากรฆ่าสัตว์ และรายได้ที่ไม่ใช่ภาษีอากร เช่น ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ซึ่งรายได้ที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเองคงยังไม่เพียงพอต่อการ

ดำเนินงานและพัฒนาหมู่บ้าน ตำบล ให้เจริญก้าวหน้า รัฐบาลจึงจัดสรรรายได้เพิ่มเติมให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีธุรกิจเฉพาะ ภาษีสุรา และภาษีสรรพสามิต และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการจัดระบบการปกครองของชุมชนที่มีอาณาเขตแน่นอน การปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นรูปแบบการปกครองที่เป็นพื้นฐานการพัฒนาประเทศ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และมีความสำคัญต่อการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดิน โดยเป็นสถาบันที่ฝึกปฏิบัติการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นดังนี้

ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่น เป็นการปกครองที่รัฐบาลกลางให้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกัน การบริหารงานของท้องถิ่นมีการจัดเป็นองค์กร โดยมีตัวแทนซึ่งประชาชนเลือกตั้งขึ้นมา การปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2541 : 33) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การที่รัฐบาลในส่วนกลางให้หรือกระจายอำนาจหน้าที่ด้านการบริหารไปให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งรวมทั้งให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะบางประการเพื่อชุมชนของตนเอง หากรัฐบาลในส่วนกลางมอบอำนาจให้แก่ข้าราชการประจำหรือมอบอำนาจให้หน่วยงานของรัฐไปปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาคหรือในชนบท เช่นนี้ไม่เรียกว่าเป็นการบริหารท้องถิ่น แต่ความเป็นอิสระของหน่วยการบริหารท้องถิ่นจะมีมากจนถึงขนาดที่เป็นอิสระ โดยไม่ขึ้นกับรัฐบาลในส่วนกลาง ในเวลาเดียวกันเพื่อให้การบริหารท้องถิ่นดำเนินการไปได้จึงจำเป็นต้องมีหน่วยการบริหารท้องถิ่นที่รับผิดชอบในการบริหารท้องถิ่น เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของประชาชนส่วนรวมในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ปริญญา เทวานฤมิตรกุล (2544 : 33) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่ประชาชนมีสิทธิในการปกครองตนเองในเรื่องของท้องถิ่น โดยรัฐบาลมีหน้าที่ให้ความเป็นอิสระแก่ประชาชนในการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น หรือเรียกว่าการกระจายอำนาจจากส่วนกลางให้ท้องถิ่น แต่การให้ความเป็นอิสระนี้มีข้อจำกัด

อเนก เหล่าธรรมทัศน์ (2545 : 27) ได้ให้ความหมายของการปกครองส่วนท้องถิ่นว่า หมายถึง การเป็นประชาธิปไตยที่ท้องถิ่นนั้นต้องเน้นการที่ประชาชนปกครองตนเองโดยทางตรงให้มากขึ้น คือประเทศที่เป็นประชาธิปไตย เน้นการเลือกผู้แทน แต่ประชาธิปไตยที่ท้องถิ่นเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยตรง

จากคำกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การที่รัฐบาลกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิในการปกครองตนเอง มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะเพื่อชุมชนของตนเอง โดยมีหน่วยการบริหารท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารงานเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสำคัญอย่างมากต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน พ.ศ. 2540 ได้ให้อำนาจแก่ท้องถิ่นมากขึ้น ดังมีนักวิชาการกล่าวไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

อมร รักษาศักดิ์ (2543 : 179 - 180) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน มีดังนี้

1. เน้นการให้ความเป็นอิสระแต่ต้องไม่เกิดความแตกแยกในชาติ
2. เน้นสิทธิในการที่จะได้รับการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประชาชน
4. ความเป็นอิสระของท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ มากขึ้น
5. มีองค์ประกอบขององค์กร คือฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหารท้องถิ่น
6. การให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งและถอดถอนบุคลากรท้องถิ่น
7. การให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการเสนอให้ออกข้อบัญญัติท้องถิ่น
8. กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่บำรุงศิลปวัฒนธรรม

พวงทอง โยธาใหญ่ (2545 : 10) ได้กล่าวไว้ว่า การปกครองท้องถิ่นมีความสำคัญเนื่องจากทำให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตยอันเนื่องมาจาก

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถาบันให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชน กล่าวคือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นภาพจำลองของระบบการเมืองของชาติ มีกิจกรรมทางการเมือง โดยเฉพาะการเลือกตั้ง เป็นการชักนำให้คนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง เป็นการฝึกหัดการตัดสินใจทางการเมือง
2. การสร้างประชาธิปไตยที่มั่นคง จะต้องเริ่มจากการสร้างประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นก่อนเพราะการพัฒนาทางการเมืองในวงกว้างจะนำไปสู่ความเข้าใจการเมืองในระดับชาติโดยง่าย
3. การปกครองท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนเกิดความรอบรู้แจ่มแจ้งทางการเมือง กล่าวคือ ประชาชนรู้ถึงวิธีการเลือกตั้ง การตัดสินใจ การบริหาร การเมืองท้องถิ่น การต่อสู้แข่งขันกันตามวิถีทางการเมือง ทำให้เกิดการรวมกลุ่มทางการเมืองในที่สุด
4. การปกครองท้องถิ่น ทำให้เกิดการเข้าสู่วิถีการเมืองของประชาชนด้วยเหตุที่การเมืองท้องถิ่นมีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรงและใกล้ชิด และเกี่ยวพันต่อการเมืองระดับชาติ หากมี

กิจกรรมทางการเมืองอยู่เสมอก็จะทำให้เกิดความตึงเครียดและมีชีวิตชีวาต่อการปกครองท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่นจะมีความเกี่ยวพันและเข้าสู่ระบบการเมืองตลอดเวลา

5. การเมืองท้องถิ่นเป็นเวทีสร้างนักการเมืองระดับชาติ นักการเมืองท้องถิ่นผ่านการเรียนรู้ทางการเมืองในท้องถิ่น ทำให้คุณภาพของนักการเมืองระดับชาติสูงขึ้น ด้วยเหตุที่ได้รับ ความนิยมศรัทธาจากประชาชนจึงทำให้ได้รับเลือกตั้งในที่สุด

โกวิท พวงงาม (2546 : 25) กล่าวถึง ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นไว้ ดังนี้

1. การปกครองท้องถิ่นถือเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะ เป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ทำให้เกิดความคุ้นเคยในการใช้สิทธิและ หน้าที่พลเมือง อันจะนำมาสู่ความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบประชาธิปไตย

2. การปกครองท้องถิ่นเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล

3. การปกครองท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง เพราะเปิดโอกาสให้ ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งจะทำให้ประชาชนเกิดสำนึกของตนเองต่อท้องถิ่น ประชาชนจะมีส่วนร่วมรับรู้ถึงอุปสรรค ปัญหา และช่วยกันแก้ไขปัญหาลงท้องถิ่นของตน

4. การปกครองท้องถิ่นสามารถตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมาย และมีประสิทธิภาพ

5. การปกครองท้องถิ่นจะเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมือง การบริหารของประเทศในอนาคต

6. การปกครองท้องถิ่นสอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเอง

สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่นถือเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ทำให้เกิดความคุ้นเคยในการใช้สิทธิ และหน้าที่พลเมือง อันจะนำมาสู่ความศรัทธาเลื่อมใสในระบอบประชาธิปไตย การปกครองท้องถิ่น จะทำให้ประชาชนเกิดความรอบรู้แจ่มแจ้งทางการเมืองทำให้เกิดการเข้าสู่วิถีการเมืองของประชาชน ด้วยเหตุที่การเมืองท้องถิ่นมีผลกระทบต่อประชาชน โดยตรงและใกล้ชิด และเกี่ยวพันต่อการเมือง ระดับชาติ หากมีกิจกรรมทางการเมืองอยู่เสมอก็จะทำให้เกิดความตึงเครียดและมีชีวิตชีวาต่อ การปกครองท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่นจะมีความเกี่ยวพันและเข้าสู่ระบบการเมืองตลอดเวลา

วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์ในการปกครองโดยมุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามี ส่วนร่วมในการบริหารจัดการชุมชนของตนเอง โดยท้องถิ่นจะจัดตั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ขึ้นมาโดยมีวัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวไว้ ดังนี้

ชวงส์ ฉายบุตร (2539 : 26 ; อ้างถึงใน พิณสุดา สิริรังศรี. 2541 : 8 - 11) กล่าวว่า

การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการให้ประชาชนของท้องถิ่นนั้น ๆ มีคุณภาพชีวิตที่ดี

ด้วยการสร้างความเป็นระเบียบการสร้างความคุณธรรมการจัดให้มีสวัสดิการสาธารณะและสร้างความเจริญก้าวหน้าและความมั่นคงวัตถุประสงคของการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีผู้รู้ได้ จำแนกดังนี้

1. เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เป็นสิ่งที่เห็น ได้ชัดว่าในการบริหารประเทศจะต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณจำกัด ภารกิจที่จะต้องบริการให้กับชุมชนต่าง ๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้นหากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่นหน่วยงานปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ ก็สามารถมีรายได้มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้เป็นอย่างมาก การแบ่งเบาเป็น การแบ่งเบาทั้งในด้านการเงิน ด้วบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

2. เพื่อสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การรองรับการบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียว อาจไม่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้นจึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

3. เพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็ต่างกันไปด้วย การจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงมีความจำเป็น โดยให้อำนาจหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากร ซึ่งเป็นวิธีการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการท้องถิ่น ทำให้ประหยัดงบประมาณของรัฐบาลที่ต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมาก และแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้าง แต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ

4. เพื่อให้หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษารอบอบประชาชนปไตยแก่ประชาชนจากการที่การปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันนี้มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี

โกวิท พวงงาม (2550 : 34) กล่าวว่า การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจจากส่วนกลางเพื่อให้ท้องถิ่นได้มีการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดงบประมาณตลอดจนอำนาจหน้าที่อื่น โดยอยู่ในความกำกับดูแลจากส่วนกลาง ได้ดังนี้

1. ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ทั้งด้านการเงิน ด้วบุคคล เวลาที่การดำเนินงาน
2. เพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง
3. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษารอบอบ

ประชาธิปไตยแก่ประชาชน

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของการปกครองส่วนท้องถิ่นคือ เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เพื่อสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริงเพื่อความประหยัด โดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันการปกครองส่วนท้องถิ่นเปิด โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่น

องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นเรียนรู้การปกครองตนเอง อันเป็นรากฐานสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยประชาชนมีส่วนร่วมและสามารถตรวจสอบได้ง่ายสามารถแก้ปัญหาท้องถิ่นแต่ละแห่งได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้

มอร์โร (Moreau, 1972 : 143 ; อ้างถึงใน ชาญชัย แสงศักดิ์, 2542 : 35) ได้กล่าวว่า องค์การปกครองท้องถิ่นจะต้องมีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ได้แก่

1. มีพื้นที่รับผิดชอบที่ชัดเจน
2. มีสถานะเป็นนิติบุคคลมหาชน
3. มีองค์กรเป็นของตนเอง
4. มีภารกิจหน้าที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ของตนเอง
5. มีการกำกับดูแลจากรัฐ

การปกครองท้องถิ่นกำหนดขึ้นบนพื้นฐานทฤษฎีการกระจายอำนาจและอุดมการณ์ประชาธิปไตย ซึ่งมุ่งเปิด โอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองและกิจกรรมการปกครองตนเองในระดับหนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้จากลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่นที่เน้นการมีอำนาจอิสระในการปกครองตนเอง มีการเลือกตั้ง มีองค์กรหรือสถาบันที่จำเป็นในการปกครองตนเอง และที่สำคัญก็คือ ประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการปกครองอย่างกว้างขวาง

โควิทซ์ พวงงาม (2552 : 31 - 33) ได้กำหนดองค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่นไว้ 8 ประการ คือ

1. สถานะตามกฎหมาย หมายความว่า หากประเทศใดกำหนดเรื่องการปกครองท้องถิ่นไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศ การปกครองท้องถิ่นนั้นมีความเข้มแข็งกว่าการปกครองท้องถิ่นจัดตั้งโดยกฎหมายอื่น ๆ เพราะข้อความที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นเป็นการแสดงให้เห็นว่าประเทศนั้นมีนโยบายที่จะกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

2. พื้นที่และระดับ บัณฑิตที่มีความสำคัญต่อการกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีหลายประการ เช่น บัณฑิตทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เชื้อชาติ และความสำนึกในการปกครองตนเองของประชาชน จึง ได้มีกฎเกณฑ์ที่จะกำหนดพื้นที่และระดับของหน่วยการ

ปกครองท้องถิ่นออกเป็น 2 ระดับคือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นขนาดเล็กและขนาดใหญ่ สำหรับขนาดของพื้นที่จากการศึกษาขององค์การสหประชาชาติ โดยองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ องค์การศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม องค์การอนามัยโลก และสำนักกิจการสังคมได้ให้ความเห็นว่าการปกครองท้องถิ่นที่สามารถให้บริการและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพในการบริหารรายได้ควรมีประชากรประมาณ 50,000 คน แต่ก็ยังมีปัจจัยอื่นที่จะต้องพิจารณาด้วย เช่น ประสิทธิภาพในการบริหารรายได้และบุคลากร เป็นต้น

3. การกระจายอำนาจและหน้าที่ การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่มากนักน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ

4. องค์การนิติบุคคลจัดตั้งขึ้น โดยผลแห่งกฎหมายแยกจากรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติ มีขอบเขตการปกครองพื้นที่แน่นอน มีอำนาจในการกำหนดนโยบาย ออกกฎ ข้อบังคับ ควบคุม ให้มีการปฏิบัติตามนโยบายนั้น ๆ

5. การเลือกตั้งสมาชิกองค์การหรือคณะผู้บริหารจะต้องได้รับเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อแสดงถึงการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง การปกครองของประชาชน โดยเลือกผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง

6. อิสระในการปกครองตนเอง สามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการปฏิบัติ กิจการภายในขอบเขตของกฎหมาย โดยไม่ต้องขออนุมัติจากรัฐบาลกลางและไม่อยู่ในสายการบังคับบัญชาของหน่วยงานทางราชการ

7. งบประมาณของตนเอง มีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ การจัดเก็บภาษีตามขอบเขตที่กฎหมายให้อำนาจในการจัดเก็บ เพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้เพียงพอที่จะทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

8. การควบคุมดูแลของรัฐ เมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้ว ยังคงอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐเพื่อประโยชน์ ความมั่นคงของรัฐและประชาชนโดยส่วนรวม โดยการมีอิสระเต็มที่ หมายถึงเฉพาะอิสระในการดำเนินการเท่านั้น

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่นประกอบด้วย การกระจายอำนาจและหน้าที่การที่จะกำหนดให้ท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่มากนักน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับนโยบายทางการเมืองและการปกครองของรัฐบาลเป็นสำคัญ มีงบประมาณรายได้ที่เป็นของตนเองอย่างเพียงพอ มีบุคลากรปฏิบัติงานของตนเอง มีอำนาจท้องถิ่นที่เหมาะสมต่อการให้บริการ มีอำนาจออกข้อบังคับเป็นกฎหมายของท้องถิ่นภายใต้ขอบเขตของกฎหมายแม่บท มีความสัมพันธ์กับส่วนกลางในฐานะเป็นหน่วยงานระดับรองของรัฐ

การกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่น

แนวคิดและหลักการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นแนวคิดที่มีบทบาทสำคัญ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง

การบริหารงานบุคคล การเงินการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ โดยรัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นภายในกรอบของกฎหมาย และเพื่อกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่น โดย มีสาระสำคัญดังนี้

ความหมายของการกระจายอำนาจการปกครอง

การกระจายอำนาจ เป็นการขยายอำนาจจากการบริหารราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคสู่ท้องถิ่นในการดูแลประชาชนในเขตพื้นที่ของตนเอง และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่าน ได้กล่าวถึงความหมายของหลักการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2537 : 362 - 366) ได้เสนอบทวิเคราะห์การกระจายอำนาจ หมายถึงการกระจายทรัพยากร โดยเสนอกรอบการวิเคราะห์แนวใหม่จะเอาชุมชนท้องถิ่นเป็นตัวตั้ง เน้นการยอมรับสิทธิของชุมชนตามศักยภาพที่แท้จริงทางเศรษฐกิจสังคมและความต้องการของชุมชนที่จะบริการกิจการบางอย่างเอง เช่น การจัดการใช้น้ำ การดูแลรักษาและการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน หรือการระงับข้อพิพาทกันเองตามประเพณีและวิถีชีวิตที่เข้าปฏิบัติกันมา ดังนั้นสาระการวิเคราะห์จะเปลี่ยนใหม่ดังนี้ ชุมชนท้องถิ่นเป็นตัวตั้งไม่ใช่ส่วนกลาง สัมพันธภาพรัฐกับชุมชนท้องถิ่นเป็นสัมพันธภาพที่ต่างยอมรับซึ่งกันและกันไม่ใช่รัฐเป็นผู้ให้ชุมชน และประชาชนเป็นผู้รับกรอบการยอมรับซึ่งกันและกันไม่ใช่การเมืองและกฎหมาย แต่เป็นการแสวงหาศักยภาพและวิถีชีวิตตลอดจนประเพณีที่ชุมชนมีมาตั้งแต่เดิมทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม กฎหมายที่รัฐจะออกมารับรองศักยภาพและวิถีชุมชนจะเป็นเพียงเครื่องมือ ซึ่งอาจบริหาร ใน โครงสร้างอำนาจรัฐแบบองค์กรท้องถิ่นของตะวันตก เพราะมีพื้นฐานทางเศรษฐกิจดีกว่าการบริหารชุมชนท้องถิ่นในชนบทซึ่งจะมีรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล สุขาภิบาลไปใช้ไม่ได้เพราะไม่ตรงตามความต้องการของชุมชน

สิตางค์ แสงสุริย์วัชรธา (2545 : 12) กล่าวถึง การกระจายอำนาจ หมายถึง หลักการจัดระเบียบการปกครองประเทศในระบอบประชาธิปไตย เป็นการถ่ายโอนภารกิจหรือถ่ายโอนอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ส่วนท้องถิ่น เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) และมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครองการบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและคลัง

สยาม คำปรีดา (2547 : 128) นิยามการกระจายอำนาจ หมายถึง การบริหารจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่นหรือการกระจายอำนาจบางส่วนให้แก่หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้มีอำนาจดำเนินกิจการภายในอาณาเขตของตนด้วยงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของท้องถิ่นหรือองค์กรนั่นเอง โดยราชการส่วนกลางเพียงแต่ควบคุมแต่ไม่ได้เข้าไปบังคับบัญชาสั่งการ

สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจ หมายถึง การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหลักในการดูแลประชาชนในเขตพื้นที่ของตนเอง และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของ

ประชาชนเป็นการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบในการตัดสินใจทางการบริหารจากองค์กรบริหารในส่วนกลางไปสู่องค์กรหน่วยงานระดับล่างหรือส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมในท้องถิ่นของตนเพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และสามารถแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นของตนเองได้

ความสำคัญของการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจการปกครอง มีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเป็นการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นตัดสินใจดำเนินงานตามความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งจัดให้มีกลไกการตรวจสอบการดำเนินงาน โดยประชาชนเป็นหลัก ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความสำคัญของการกระจายอำนาจไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(2551 : 11) กล่าวว่า พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งสาระสำคัญในการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง เป็นสำคัญ รัฐจะต้องให้ความสำคัญเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นและส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดบริการสาธารณะและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็น และมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ชัดเจนสอดคล้องกับรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และในการกำกับดูแลให้มีมาตรฐานกลางเพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปปฏิบัติได้เอง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างในระดับของการพัฒนาและประสิทธิภาพในการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบ โดยไม่กระทบต่อความสามารถในการตัดสินใจดำเนินงานตามความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งจัดให้มีกลไกการตรวจสอบการดำเนินงาน โดยประชาชนเป็นหลัก

สถาบันพระปกเกล้า (2555 : ออนไลน์) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการกระจายอำนาจว่าทำให้เกิดการจัดระเบียบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นขึ้น เทศบาลถือได้ว่าเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งตามแนวความคิดของหลักการกระจายอำนาจการปกครอง โดยสาระสำคัญเป็นหลักการกระจายอำนาจ ได้แบ่งหลักการกระจายอำนาจมี 4 ประการคือ

1. มีความเป็นนิติบุคคล การกระจายอำนาจการปกครองนั้นจะต้องมีองค์การเป็นนิติบุคคลต่างหากจากองค์การของรัฐบาลกลาง การเป็นนิติบุคคลก็เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน องค์การเหล่านี้จะต้องมีงบประมาณ ทรัพย์สิน หนี้สิน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง

2. มีอำนาจอิสระในการบริหารงาน ความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งของการกระจายอำนาจปกครอง เพราะหากองค์กรนั้น ไม่มีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ จะต้องรอคำสั่งจากรัฐบาลกลางอยู่เสมอ องค์กรเหล่านี้จะไม่ผิดไปจากหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาค ซึ่งมีฐานะเป็นตัวแทนของรัฐบาลกลางประจำอยู่ในภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอิสระในการปฏิบัติภารกิจของตนเอง ตลอดจนมีอิสระพอสมควร ในการกำหนดนโยบาย หรือการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ แต่อำนาจอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีไม่มากเกินไปจนทำให้เกิดการกระทบกระเทือนต่อเอกภาพและอธิปไตยของตนเอง หากแต่ควรมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดให้

3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารและผู้นำที่นิติบัญญัติ การมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในท้องถิ่นนั้นเป็นสิ่งสำคัญ เช่น ประชาชนบางคนอาจมีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่นเฉพาะการ ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตัวแทนของตนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น แต่บางคนอาจมีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการปกครองท้องถิ่นมากกว่านี้ ถึงกับสมัครเข้ารับการเลือกเป็นตัวแทนของประชาชนเพื่อให้ได้มีโอกาสเข้าไปมีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมอันเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเองก็อาจทำได้

4. งบประมาณเป็นของตนเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ด้วยตนเอง รวมไปถึงการมีอำนาจในการบริหารงบประมาณที่ได้มานั้นด้วยการให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดเก็บภาษีและบริหารรายได้ด้วยตนเอง นี่เป็นการมอบอำนาจการตัดสินใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งหมดตั้งแต่การวางแผนปฏิบัติงาน การจัดเก็บรายได้ การบริหารและการบริการประชาชนในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ

สรุปได้ว่า ความสำคัญของการกระจายอำนาจ รัฐจะต้องให้ความสำคัญแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นและส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดบริการสาธารณะและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ โดยต้องมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ชัดเจนสอดคล้องกับรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างในระดับของการพัฒนาและประสิทธิภาพในการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบ โดยไม่กระทบต่อความสามารถในการตัดสินใจดำเนินงานตามความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งจัดให้มีกลไกการตรวจสอบการดำเนินงาน โดยประชาชนเป็นหลัก

ขั้นตอนการกระจายอำนาจการปกครอง

คณะรัฐมนตรีได้มีการกระจายอำนาจการปกครองให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยโอนภารกิจต่าง ๆ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการตามระเบียบ กฎหมาย โดยขั้นตอน

การกระจายอำนาจได้กล่าวไว้ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 ดังนี้

พระราชบัญญัติกำหนดแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 (2551 : 22) ได้กล่าวไว้ในแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1. คณะกรรมการจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานต่อรัฐสภา
2. กำหนดการจัดระบบการบริการสาธารณะตามอำนาจและหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง
3. ปรับปรุงสัดส่วนภาษีและอากร และรายได้ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองเป็นสำคัญ
4. กำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจจากราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5. ประสานการถ่ายโอนข้าราชการ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น และพนักงานรัฐวิสาหกิจระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับคณะกรรมการพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องกับการกำหนดอำนาจและหน้าที่การจัดสรรภาษีและอากร เงินอุดหนุน เงินงบประมาณที่ราชการส่วนกลางโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
6. เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้มีการกระจายอำนาจการอนุมัติหรือการอนุญาตตามที่มิใช่กฎหมายบัญญัติการให้บริการประชาชน และการกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมายนั้น ๆ เป็นสำคัญ
7. เสนอแนะมาตรการด้านการเงิน การคลัง การภาษีอากร การงบประมาณ และการรักษาวินัยทางการเงิน การคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
8. เสนอแนะการตราพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา ออกกฎกระทรวง ประกาศ ข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่งที่จำเป็นเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อคณะรัฐมนตรี
9. เร่งรัดให้มีการตราพระราชกฤษฎีกา ออกกฎกระทรวง ประกาศ ข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่งที่จำเป็นเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
10. เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดสรรเงินงบประมาณที่จัดสรรเพิ่มขึ้นให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากการถ่ายโอนภารกิจจากส่วนกลาง

11. พิจารณาหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความจำเป็น
 12. เสนอแนะและจัดระบบตรวจสอบและการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น
 13. เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการในกรณีที่ปรากฏว่าส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจไม่ดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 14. เสนอรายงานเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง
 15. ออกประกาศกำหนดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้
 16. ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่นประกาศของคณะกรรมการ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2546 : 15 - 18) ได้ระบุไว้ว่า กฎหมายการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทย มีรายละเอียดดังนี้

1. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 78 กำหนดหลักการเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดให้รัฐต้องกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในภารกิจของท้องถิ่นได้เอง พัฒนาระบบเศรษฐกิจท้องถิ่น และระบบสาธารณสุขโลกและสาธารณสุขการ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานฯ นอกจากนี้ในหมวด 9 ตั้งแต่มาตรา 282 - 290 ได้กำหนดให้รัฐจะต้องให้ความอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นภายในกรอบของกฎหมาย และเพื่อกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งยังกำหนดอำนาจของประชาชนในการถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และการเสนอให้สภาท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่น

2. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง

3. แผนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2543 กำหนดกรอบแนวคิด เป้าหมายและแนวทางการกระจายอำนาจ เพื่อให้การกระจายอำนาจบรรลุตามเจตนารมณ์ที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญฯ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ไม่เป็นแผนที่เบ็ดเสร็จ มีกระบวนการที่ยืดหยุ่น และสามารถปรับวิธีให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ได้กำหนดกรอบไว้ 3 ด้าน คือ

3.1 ความอิสระในการกำหนดกรอบนโยบายและการบริหารจัดการ โดยยังคงรักษา

ความเป็นรัฐเดี่ยวและความมีเอกภาพของประเทศ การมีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และความมั่นคงของชาติเอาไว้ได้ ตลอดจนการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเมืองการปกครองท้องถิ่นภายใต้ระบอบประชาธิปไตย

3.2 ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยปรับบทบาทของราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้ส่วนท้องถิ่นเข้ามาดำเนินการแทน เพื่อให้ราชการบริหารส่วนกลางและส่วนภูมิภาครับผิดชอบภารกิจมหภาคและภารกิจที่เกินขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านนโยบายและด้านกฎหมายเท่าที่จำเป็น สนับสนุนด้านเทคนิควิชาการ และตรวจสอบติดตามประเมินผล

3.3 ด้านประสิทธิภาพการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณะที่ดีขึ้นหรือไม่ต่ำกว่าเดิม มีคุณภาพมาตรฐาน การบริหารมีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และรับผิดชอบต่อผู้ใช้บริการมากขึ้น รวมทั้งส่งเสริมให้ภาคประชาคมและชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมดำเนินงานและติดตามตรวจสอบ

4. แนวทางการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานไว้ ประกอบด้วย

4.1 การถ่ายโอนภารกิจ และการจัดแบ่งอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดภารกิจการถ่ายโอนพิจารณาจากอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ยังขึ้นอยู่กับความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะรับการถ่ายโอนรวมทั้งการสร้างกลไก และระบบควบคุมคุณภาพมาตรฐานมารับรอง ตลอดจนการปรับปรุงระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

4.2 การกระจายอำนาจเงิน การคลังและงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งต้องมีการพิจารณาภาพรวมรายได้ของท้องถิ่น 3 องค์ประกอบ คือ รายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บและจัดหาทั้งที่เป็นภาษีและรายได้อื่น รายได้ที่รัฐจัดแบ่งหรือจัดสรรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งรายได้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเพิ่ม และรายได้ประเภทอุดหนุน

4.3 แนวทางการถ่ายโอนบุคลากรให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารงานบุคคล โดยการโอนบุคลากรต้องสอดคล้องกับภาระหน้าที่ และความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งยังต้องมีความราบรื่น คล่องตัว สอดคล้องกับความจำเป็น ความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความยืดหยุ่น จูงใจให้คนทำงานในท้องถิ่น มีหลักประกันความก้าวหน้า ยึดหลักการตามระบบคุณธรรม และต้องมีมาตรฐานใกล้เคียงกับมาตรฐานการบริหารงานบุคคลของเจ้าหน้าที่รัฐอื่น ๆ

4.4 แนวทางการพัฒนาระบบการตรวจสอบ และการมีส่วนร่วมของประชาชน และภาคประชาสังคม เพื่อให้การบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ทั้งยังปรับปรุงกลไกการตรวจสอบทางการเงินและการใช้จ่ายงบประมาณ การให้ภาคเอกชนเข้ามาช่วยเสริมการทำงานตรวจสอบของภาครัฐ และส่งเสริมให้ประชาชนและภาคประชาคม เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจในด้านนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งจัดซื้อจัดจ้างและร่วมตรวจสอบติดตามประเมินผล

4.5 การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีการกึ่งที่จะต้องดำเนินการ ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปรับโครงสร้างภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจ การพัฒนาองค์กรในระดับจังหวัด การปรับปรุงระบบการวางแผน ระบบงบประมาณ ระบบบัญชี ระบบการบริหารงานบุคคล ระบบติดตามตรวจสอบ และระบบข้อมูล การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรและผู้บริหารท้องถิ่น การเพิ่มขีดความสามารถของประชาชนและภาคประชาสังคมในการตรวจสอบ

4.6 การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้สอดคล้องกับการถ่ายโอนภารกิจ การแก้ไขกฎหมาย มีสาระเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ การปรับปรุงกฎหมายงบประมาณเพื่อรองรับการจัดสรรเงินจากรัฐ การจัดให้มีกฎหมายว่าด้วยระบบงบประมาณท้องถิ่นและระบบการตรวจสอบทางการเงินและการคลัง ทั้งภายในและภายนอก การปรับปรุงระบบการกำกับดูแลของราชการส่วนกลาง และราชการบริหารส่วนภูมิภาคให้มีประสิทธิภาพ เชื่อมโยงกับระบบศาลปกครอง การปรับปรุงโครงสร้างส่วนราชการส่วนภูมิภาค การจัดให้มีกฎหมายว่าด้วยความโปร่งใสขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองท้องถิ่น การจัดให้มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารบุคคลเพื่อรองรับการถ่ายโอนข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ

4.7 กลไกกำกับดูแลการถ่ายโอนภารกิจและการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการ โดยกลไกดังกล่าวจะมีหน้าที่กำกับดูแลเกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจ โดยมีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องและประชาชน มีกระบวนการตัดสินใจที่รวดเร็วเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการถ่ายโอน มีการศึกษาพัฒนา และปรับปรุงกระบวนการ วิธีการ และแนวทางการถ่ายโอนภารกิจอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง และทันต่อเหตุการณ์

4.8 การสร้างระบบประกันคุณภาพบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยหน่วยงานราชการส่วนกลางยังคงต้องกำหนดมาตรฐานทั่วไปของการจัดบริการสาธารณะเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกำกับในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามกฎหมายและมาตรฐานที่กำหนด รวมทั้งสร้างแรงจูงใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนา

คุณภาพการจัดบริการสาธารณะ โดยมีการแข่งขันระหว่างท้องถิ่น ตลอดจนรัฐหรือองค์กรกลางเข้ามาร่วมทำการประเมินร่วมกับประชาชนและประชาสังคม

5. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงเกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจทั้งในฐานะผู้ปฏิบัติและผู้สนับสนุนการดำเนินงานตามแนวทางการถ่ายโอนในด้านต่าง ๆ ดังนี้

5.1 การถ่ายโอนภารกิจและการจัดแบ่งอำนาจหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีภารกิจในส่วนที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการกระจายอำนาจฯ และคณะอนุกรรมการต่าง ๆ ภายใต้คณะกรรมการกระจายอำนาจฯ ที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนภารกิจ รับผิดชอบภารกิจที่ต้องถ่ายโอนในกลุ่มภารกิจด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว โดยมีภารกิจด้านการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งจะต้องมีการปรับปรุงระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องการประสานการจัดทำแผนพัฒนา และการพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนพัฒนา หน่วยงานรับผิดชอบ คือ สำนักงานพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น

5.2 การกระจายของอำนาจการเงิน การคลังและงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีภารกิจในส่วนที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการกระจายอำนาจฯ และคณะอนุกรรมการต่าง ๆ ภายใต้คณะกรรมการกระจายอำนาจฯที่เกี่ยวข้องกับ การเงิน การคลัง และงบประมาณ หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น

5.3 แนวทางการถ่ายโอนบุคลากรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารงานบุคคล กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีภารกิจที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการกระจายอำนาจฯ และคณะอนุกรรมการต่าง ๆ ภายใต้คณะกรรมการกระจายอำนาจฯที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายโอนบุคลากร ที่ได้ทำหน้าที่ประสานงาน และมอบหมายให้กลุ่มส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดทำหน้าที่เป็นศูนย์ถ่ายโอนบุคลากรในระดับจังหวัด ทุกจังหวัด รับผิดชอบการจัดทำ และปรับปรุงมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ สำนักงานพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น

5.4 แนวทางการพัฒนาระบบตรวจสอบ และการมีส่วนร่วมของประชาชน และภาคประชาสังคม กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีภารกิจในส่วนที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การจัดโครงสร้างหน่วยงานของกรม ให้มีส่วนรับผิดชอบเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคประชาสังคมขึ้นรับผิดชอบในการประสานงาน การพัฒนาองค์ความรู้ และแนวทางการดำเนินการให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วม หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ สำนักงานพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น

5.5 การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นถือเป็นภารกิจโดยตรงที่จะต้องดำเนินการในเรื่องดังกล่าว คือ การเตรียมความพร้อมให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปรับโครงสร้างภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจ การปรับปรุงระบบการวางแผน ระบบงบประมาณ ระบบบัญชี ระบบการบริหารงานบุคคล ระบบติดตามตรวจสอบ และระบบข้อมูลกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การเพิ่มขีดความสามารถของบุคลากรและผู้บริหารท้องถิ่น การเพิ่มขีดความสามารถของประชาชนและภาคประชาสังคมในการตรวจสอบ หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น สำนักพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น

5.6 การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบให้สอดคล้องกับการถ่ายโอนภารกิจกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีภารกิจในส่วนที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย การปรับปรุงระเบียบเพื่อรองรับภารกิจการถ่ายโอน ได้แก่ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการวางแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2541 หน่วยงานที่รับผิดชอบ คือ สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น

5.7 กลไกกำกับดูแลการถ่ายโอนภารกิจ และการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการ

5.8 การสร้างระบบประกันคุณภาพบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีภารกิจที่เกี่ยวข้อง โดยการดำเนินงานศึกษาวิจัย เรื่องนโยบายและแนวทางในการดำเนินการเกี่ยวกับประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายใต้การกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น

สัมพันธ์ เดชะอริก และคณะ (2546 : 1 - 3) ได้กล่าวว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 และฉบับที่ 9 เป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศที่มีแนวนโยบายมุ่งเน้น การพัฒนาคน คุณภาพชีวิต และคุณค่าวัฒนธรรมไทย โดยให้ความสำคัญต่อการสร้างหลักประกันความมั่นคงทางสังคม การแก้ปัญหาความยากจน และการยกระดับคุณภาพชีวิต อาทิ การเสริมสร้างเครือข่ายชุมชนเข้มแข็งโดยการมุ่งเน้นการพัฒนาชุมชนและประชาชนให้เข้มแข็ง การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาสมรรถนะทางเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขัน การปรับระบบการบริหารจัดการประเทศด้านการกระจายอำนาจ และการบริหารจัดการภาครัฐและเอกชน จึงนำไปสู่แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเองมากยิ่งขึ้น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้ให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจการปกครองไปสู่ท้องถิ่น โดยได้กำหนดไว้ในหมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 78 กำหนดให้รัฐต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจการของท้องถิ่นได้เอง

พัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณสุขในท้องถิ่นให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั่วประเทศ รวมทั้งการพัฒนาจังหวัดที่มีความพร้อม ให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดใหญ่ โดยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนในจังหวัดนั้น ๆ

ในด้านการปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดไว้ในหมวด 9 รวม 9 มาตรา ตั้งแต่มาตรา 282 ถึงมาตรา 290 สรุปได้ว่ารัฐจะต้องให้ความสำคัญ อิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น โดย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายย่อมมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง โดยเฉพาะ โดยรัฐบาลเป็นผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่าที่จำเป็นภายใต้กรอบของกฎหมาย และเพื่อกระจายอำนาจ ให้แก่ท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ยังบัญญัติสิทธิของ ประชาชนในการถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้พ้นจากตำแหน่ง และการเสนอ ให้สภาท้องถิ่นออกข้อบัญญัติท้องถิ่น รวมทั้งการแต่งตั้งหรือพ้นจากตำแหน่งของพนักงานและลูกจ้าง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องเป็นไปตามความต้องการและความเหมาะสมของแต่ละท้องถิ่น โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพนักงานท้องถิ่น

เพื่ออนุมัติมาตรา 284 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 จึงได้ ตราพระราชกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ขึ้น ซึ่งมีสาระสำคัญในการกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเอง การจัดสัดส่วนภาษี และอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเองเป็นสำคัญ และมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ได้กำหนดให้คณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่จัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ แผนปฏิบัติการ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานต่อรัฐสภา โดยในบทเฉพาะกาล มาตรา 35 ของพระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้ในวาระเริ่มแรกให้คณะกรรมการจัดทำแผนการ กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการให้แล้วเสร็จภายใน 1 ปี นับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการเริ่มปฏิบัติหน้าที่หรือภายในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544

แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นแผนที่กำหนดกรอบ แนวคิดเป้าหมายและแนวทางการกระจายอำนาจให้เป็นไปตามมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติกำหนด แผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 เพื่อให้การกระจาย อำนาจบรรลุตามเจตนารมณ์ที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2544 โดยยึด

หลักการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายไม่เป็นแผนที่เบ็ดเสร็จมีกระบวนการที่ยืดหยุ่นและสามารถปรับวิธีการให้สอดคล้องกับสถานการณ์และการเรียนรู้ ประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้น

การที่มีการออกพระราชบัญญัติการกระจายอำนาจไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งกรุงเทพมหานคร พัทธา องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลต่าง ๆ เพื่อมุ่งให้เกิดความเข้มแข็งของท้องถิ่นและปกครองตนเองได้ และเกิดการมีส่วนร่วมมากที่สุด รวมทั้งมีการเกื้อกูลกันระหว่างท้องถิ่น เป็นการสร้างบทบาทหน้าที่การดูแลท้องถิ่นของตนเองให้เกิดความสงบสุข

พระราชบัญญัติการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสาระสำคัญพอสรุปได้ดังนี้

1. กำหนดให้มีคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. ต้องมีการจัดทำแผนการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 1 พฤศจิกายน 2543
3. ต้องจัดสรรงบประมาณให้ท้องถิ่นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของรายได้ทั้งหมดภายในปี 2544 และไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ของรายได้ทั้งหมดภายในปี 2549
4. การถ่ายโอนการบริการสาธารณะให้ท้องถิ่น
5. การสร้างระบบการถ่ายเทกำลังคนสู่ท้องถิ่น
6. ให้คณะกรรมการมีอำนาจเสนอกฎหมายที่จำเป็น เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจ
7. คณะกรรมการมีอำนาจรายงานคณะรัฐมนตรีเสนอแก้ไขกฎหมายที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเอง หรือเข้าช้อนระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรท้องถิ่นด้วยกัน

สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดการจัดระบบการบริการสาธารณะตามอำนาจและหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง เสนอแนะมาตรการด้านการเงิน การคลัง การภาษีอากร การงบประมาณ และการรักษาวินัยทางการเงิน การคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ออกกฎกระทรวง ประกาศ ข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่งที่จำเป็นเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อคณะรัฐมนตรีมีอำนาจเสนอกฎหมายที่จำเป็น เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจเสนอแก้ไขกฎหมายที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเอง หรือเข้าช้อนระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือองค์กรท้องถิ่นด้วยกัน

ปัญหาของการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นประสบปัญหาในหลาย ๆ ด้านทั้งปัญหาด้านโครงสร้าง ปัญหาด้านอำนาจหน้าที่ ปัญหาด้านการเงินการคลัง ปัญหาด้านการบริหารงานบุคคล และปัญหาการมีส่วนร่วม

ร่วมของประชาชนรวมถึงปัญหาด้านความมั่นคง ได้มีนักวิชาการได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

สงวน ลิ้มโนมนต์ (2548 : ออนไลน์) ได้แสดงความคิดเห็นถึงปัญหาของการปกครองท้องถิ่นไว้ในบทความ คลังสมอง วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรเพื่อสังคมในหัวข้อ รัฐธรรมนูญกับการปกครองท้องถิ่น ดังนี้

1. ปัญหาด้าน โครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หลักการสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นคือ ให้คนในท้องถิ่นปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น แต่ปัจจุบันรูปแบบโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ทับซ้อนการปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละจังหวัด หลังจากมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นนิติบุคคล มีอำนาจในการบริหารจัดการตนเอง และมีอำนาจที่จะไม่ให้องค์กรอื่นมาทำเป็นกิจการใด ๆ ในเขตพื้นที่ของตนเอง จึงทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่มีพื้นที่เป็นของตนเอง ดังนั้นเพื่อจะทำกิจกรรมใด ๆ ในพื้นที่ขององค์กรท้องถิ่นใดต้องประสานและได้รับความยินยอมหรือเห็นชอบจึงจะดำเนินการได้

2. ปัญหาด้านอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบจะกำหนดอำนาจหน้าที่ไว้อย่างชัดเจนในกฎหมาย และมีอยู่หลายประการ แต่ในความเป็นจริงแล้วองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลับมีอำนาจหน้าที่และการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนในท้องถิ่นของตนเองน้อย เนื่องจากมีหน้าที่ซ้ำซ้อนกับราชการบริหารส่วนภูมิภาค

3. ปัญหาด้านการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัญหาสำคัญในเรื่องนี้คือปัญหาเรื่องรายได้ของท้องถิ่น ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้จากภาษีดังนี้ ภาษีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บเอง เช่น ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีบำรุงป่าที่ ภาษีป้าย อากรฆ่าสัตว์ ภาษีที่เป็นของรัฐบาล รัฐบาลจัดเก็บเพิ่มและจัดสรรให้แก่ท้องถิ่น เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต และภาษีที่เป็นของท้องถิ่น รัฐบาลจัดเก็บให้ท้องถิ่น ได้แก่ ภาษียรถยนต์และล้อเลื่อน อย่างไรก็ตาม ปัญหารายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือ มีรายได้น้อยมากซึ่งอยู่ระหว่างร้อยละ 6 - 7 ของรายได้รัฐบาล จึงไม่เพียงพอต่อการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ปัญหาด้านการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พนักงานหรือข้าราชการท้องถิ่นเป็นผู้รับนโยบายของผู้บริหารไปปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมายกำหนดให้มีองค์กรบริหารงานบุคคลของท้องถิ่นแต่ละรูปแบบแตกต่างกัน ทำให้ไม่เอื้ออำนวยต่อการไหลเวียนและมีความเหลื่อมล้ำกันในความก้าวหน้า

5. ปัญหาด้านการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หลักการปกครองท้องถิ่นคือต้องให้คนในท้องถิ่นตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองภายในกรอบของกฎหมายรัฐ หรือผู้แทนของรัฐเข้าไปกำกับดูแลเท่าที่จำเป็น เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประเทศชาติโดยรวม

แต่การปกครองท้องถิ่นไทยในอดีตข้าราชการส่วนภูมิภาคจะเข้าไปมีบทบาทในฐานะผู้ควบคุมหรือผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยปฏิบัติงานเป็นผู้บริหารหรือพนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกตำแหน่งหนึ่ง ทำให้การบริหารงานท้องถิ่นไม่มีอิสระเท่าที่ควร และมุ่งเน้นตอบสนองนโยบายของส่วนกลาง หรือส่วนภูมิภาคมากกว่าความต้องการในท้องถิ่น

6. ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ในอดีตที่ผ่านมาประชาชนในท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นของตนเองน้อยมาก การมีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรมคือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งสภาท้องถิ่น แต่เมื่อเลือกตั้งเสร็จสิ้นมีสมาชิกสภาท้องถิ่น มีคณะผู้บริหารแล้วประชาชนจะไม่มีส่วนร่วมอย่างอื่นเลย ในกรณีที่ประชาชนสนใจจะมีส่วนร่วมในทางปฏิบัติก็พบว่า ไม่มีช่องทางที่เปิดให้ประชาชนทำอะไรได้มากนัก ซึ่งทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดพลัง ขาดความร่วมมือและขาดความสนใจจากประชาชน ส่งผลให้การปกครองท้องถิ่นซึ่งเป็นการปกครองของคนในท้องถิ่นเองประสบความล้มเหลวอย่างสิ้นเชิง

รศคนธ์ รัตนเสริมพงศ์ (2547 : 123-138) ได้แสดงความคิดเห็นว่า การบริหารท้องถิ่นมีปัญหาหลัก 3 ประการ ได้แก่

1. ปัญหาด้านอำนาจท้องถิ่น ประกอบด้วยปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ปัญหาด้านอำนาจในการปกครองตนเอง และความเป็นอิสระของท้องถิ่นในส่วนนี้จะเป็นปัญหาย่อย 2 ประการ ได้แก่ ปัญหาการได้รับการกระจายอำนาจน้อยเกินไป และปัญหาการได้รับการควบคุมตรวจสอบมากเกินไป

1.2 ปัญหาด้านอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยปัญหาย่อย 2 ประการ ได้แก่ ปัญหาการมีอำนาจหน้าที่ไม่เหมาะสม และปัญหาความไม่ชัดเจนในการกำหนดอำนาจหน้าที่ของท้องถิ่น

2. ปัญหาด้านโครงสร้างของท้องถิ่น ประกอบด้วยปัญหาต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 ปัญหาด้านโครงสร้างของระบบการบริหารท้องถิ่น ประกอบด้วย โครงสร้างของระบบการบริหารท้องถิ่นไม่เป็นประชาธิปไตย โครงสร้างของระบบการบริหารท้องถิ่นไม่ชัดเจน โครงการสร้างของระบบการบริหารท้องถิ่นมีส่วนคาบเกี่ยวกับระบบการบริหารประเทศ โครงสร้างของระบบการบริหารท้องถิ่นที่มีองค์ประกอบไม่เหมาะสม และ โครงสร้างของระบบการบริหารท้องถิ่นที่ซับซ้อน

2.2 ปัญหาด้านโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ปัญหาย่อย ๆ ดังนี้ ปัญหาด้านโครงสร้างหลักขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปัญหาด้านโครงสร้างการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. ปัญหาด้านการบริหารงานของท้องถิ่น ประกอบด้วยปัญหาต่าง ๆ ดังนี้

3.1 ปัญหาด้านนโยบายและแผนการบริหารท้องถิ่น ประกอบด้วย ปัญหาการกำหนดนโยบายและแผน ปัญหาการนำนโยบายและแผนไปปฏิบัติ และปัญหาการควบคุมตรวจสอบและการประเมินผล

3.2 ปัญหาด้านทรัพยากรบุคคลของท้องถิ่น ประกอบด้วย ปัญหาทรัพยากรบุคคลในฝ่ายนิติบัญญัติ ปัญหาทรัพยากรบุคคลในฝ่ายบริหาร และปัญหาทรัพยากรบุคคลในฝ่ายปฏิบัติการ

3.3 ปัญหาทางด้านการคลังของท้องถิ่น ประกอบด้วย ปัญหาย่อย 2 ปัญหา คือ ปัญหาด้านรายได้ของท้องถิ่น และปัญหาด้านงบประมาณของท้องถิ่น

สรุปได้ว่า ปัญหาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีหลายด้าน เช่น ด้านโครงสร้าง ด้านอำนาจหน้าที่ ด้านการคลัง การบริหารงานบุคคล การกำกับดูแลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนซึ่งทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดพลัง ขาดความร่วมมือและขาดความสนใจจากประชาชน ส่งผลให้การปกครองท้องถิ่นซึ่งเป็นการปกครองของคนในท้องถิ่นเองประสบความสำเร็จอย่างสิ้นเชิง

รูปแบบของการปกครองท้องถิ่น

ปัจจุบันประเทศไทยได้แบ่งรูปแบบการปกครองท้องถิ่นไว้ 5 รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา แต่ผู้วิจัยขอนำรูปแบบการปกครองท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบลมากล่าว เพราะผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบล โดยปกติจะประกอบด้วยหลายหมู่บ้านหลายชุมชน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น มีชื่อและเขตพื้นที่รับผิดชอบของตนเอง โดยเฉพาะ

องค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นแบบการปกครองที่สะท้อนการกระจายอำนาจให้หน่วยการปกครองพื้นฐานของประเทศโดยแท้จริงอันเป็นการตอบสนองต่อนโยบายการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นของรัฐบาลที่จะให้อำนาจการบริหารแก่หน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นสามารถบริหารงานที่สามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่นได้ด้วยตนเองตามอำนาจหน้าที่และมีอิสระในการตัดสินใจ ตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนด

โกวิท พวงงาม (2542 : 169 - 170) กล่าวว่า องค์การบริหารส่วนตำบลว่า เดิมสภาตำบลได้จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ 222/2499 ลงวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2549 ระเบียบบริหารราชการส่วนตำบลและหมู่บ้าน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเปิดโอกาสให้ราษฎรได้เข้ามามี

ส่วนร่วมในการบริหารงานของตำบลและหมู่บ้านทุกอย่างเท่าที่จะเป็นประโยชน์แก่ท้องถิ่นและราษฎรเป็นส่วนรวม ซึ่งจะเป็แนวทางนำราษฎรไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. 2537 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 เป็นกฎหมายที่ใช้จัดระเบียบการบริหารงานในตำบลแทนประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 326 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 นับตั้งแต่ พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2538 ทำให้มีการปรับฐานะการบริหารงานในระดับตำบลโดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงรูปโฉมใหม่ของสภาตำบลทั่วประเทศ โดยแบ่งออกเป็น 2 ดังนี้

1. รูปแบบ “สภาตำบล” ได้รับการยกฐานะเป็นนิติบุคคล อันได้แก่ สภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่า 150,000 บาท
2. รูปแบบ “องค์การบริหารส่วนตำบล” (อบต.) ตั้งขึ้นจากสภาตำบลที่มีรายได้ (โดยไม่รวมเงินอุดหนุน) ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น (มาตรา 43)

หลักเกณฑ์ที่กำหนดให้สภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 กำหนดว่าถ้าสภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน อาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาในประกาศนั้นให้ระบุชื่อ และเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย

องค์การบริหารส่วนตำบล ให้พ้นจากอำนาจแห่งสภาตำบลนับแต่วันที่กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศจัดตั้งขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล และประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และขอให้โอนบรรดางบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้องหนี้ และเจ้าหน้าที่ของสภาตำบลไปเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลปัจจุบัน มีลักษณะโครงสร้างที่มีทั้งฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร ซึ่งเกิดขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ทำให้โครงสร้างของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ตลอดถึงบทบาทอำนาจหน้าที่ มีดังนี้

1. โครงสร้างสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกหมู่บ้านละ 2 คน อบต.ใดมี 1 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิก 6 คน อบต.ใดมี 2 หมู่บ้าน ให้มีสมาชิกหมู่บ้านละ 3 คน
2. โครงสร้างคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยนายกองค์การ

บริหารส่วนตำบล 1 คน และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 2 คน โดยสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้เลือกตั้งแล้วเสนอให้นายอำเภอแต่งตั้ง

การยุบองค์การบริหารส่วนตำบลถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีจำนวนประชากรทั้งหมดไม่ถึงสองพันคน ทั้งเป็นเหตุให้ไม่สามารถที่จะดำเนินการบริหารงานพื้นที่นั้น ให้มีประสิทธิภาพในลักษณะขององค์การบริหารส่วนตำบลได้หรือองค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดตั้งขึ้นเป็นเทศบาล ให้กระทรวงมหาดไทยประกาศยุบองค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา 41 และ 42 วรรคสองและวรรคสาม

อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

1. ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
3. ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหาร ให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบลและกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

อำนาจหน้าที่ของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

1. บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติ ข้อบัญญัติ และแผนพัฒนาตำบลและรับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
2. จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณาให้ความเห็นชอบ
3. รายงานผลการปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลทราบอย่างน้อยปีละสองครั้ง
4. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ทางราชการมอบหมาย

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ไว้ดังนี้

1. มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
2. มีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้
 - 2.1 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
 - 2.2 รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
 - 2.3 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

- 2.4 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 2.5 ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- 2.6 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
- 2.7 คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- 2.9 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย
- 3. องค์การบริหารส่วนตำบล อาจจัดทำกิจกรรมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้ดังต่อไปนี้
 - 3.1 ให้มีน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และการเกษตร
 - 3.2 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
 - 3.3 ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
 - 3.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และสวนสาธารณะ
 - 3.5 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
 - 3.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
 - 3.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
 - 3.8 การควบคุมดูแล และรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน
 - 3.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 3.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
 - 3.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
 - 3.12 การท่องเที่ยว
 - 3.13 การผังเมือง

รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

โกวิท พวงงาม (2544 : 179) กล่าวว่า เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่นที่ต้องทำหน้าที่พัฒนาพื้นที่ในตำบลให้เจริญ ตามรายได้และงบประมาณในตำบล นอกจากนี้ยังมีอำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน อากรฆ่าสัตว์และผลประโยชน์อื่นที่เกิดจากการฆ่าสัตว์ ซึ่งแต่เดิมองค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บให้ ดังนั้นจะเห็นได้ว่ารายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล มีหลายทาง ซึ่งแบ่งเป็นหมวดได้ ดังนี้

1. ภาษีอากรและค่าธรรมเนียม
 - 1.1 ภาษีบำรุงท้องที่
 - 1.2 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน

- 1.3 ภาษีป้าย
- 1.4 อากรฆ่าสัตว์ และผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากสัตว์
- 1.5 ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์ล้อเลื่อน
- 1.6 ภาษีธุรกิจเฉพาะ
- 1.7 ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา
- 1.8 ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเล่นการพนัน
- 1.9 อากรรังนกนางแอ่น
- 1.10 ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล
- 1.11 อากรประทานบัตร ใบอนุญาตและอาชญาบัตรการประมง
- 1.12 ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้
- 1.13 ค่าธรรมเนียมและจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน
- 1.14 ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม
- 1.15 ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่
- 1.16 เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ
- 1.17 ภาษีมูลค่าเพิ่ม
- 1.18 ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามที่กฎหมายกำหนด
2. เงินอุดหนุนรัฐบาล
3. รายได้ทรัพย์สินและรายได้ประเภทอื่น ๆ
 - 3.1 รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 3.2 รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 3.3 รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 3.4 เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้
 - 3.5 รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
 - 3.6 รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล
4. เงินกู้ โดยมีหลักการ ดังนี้
 - 4.1 กู้จาก กระทรวง ทบวง กรม องค์การหรือนิติบุคคล
 - 4.2 การกู้ตาม ข้อ 4.1 กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
 - 4.3 การกู้ต้องปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย
5. แหล่งที่มาของรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 5.1 รายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเองจากภาษีอากรต่าง ๆ ได้แก่
 - 5.1.1 ภาษีบำรุงท้องที่
 - 5.1.2 ภาษีโรงเรือนและที่ดิน

5.1.3 ภาษีป้าย

5.1.4 อาคารฆ่าสัตว์

5.2 รายได้ที่มีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับทั้งจำนวน เมื่อมีการจัดเก็บในองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่

5.2.1 เงินอากรตามกฎหมายว่าด้วยรังนกนางแอ่น

5.2.2 ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล

5.2.3 เงินอากรประทานบัตรใบอนุญาต และอาชญาบัตรตามกฎหมายว่าด้วยการประมง

5.2.4 ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

5.2.5 ค่าธรรมเนียมและจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมาย

ที่ดิน

5.3 รายได้ที่ได้รับการจัดสรรให้เมื่อมีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

5.3.1 ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน อากรเมื่อจัดเก็บได้ในจังหวัด จัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ กฎหมายว่าด้วยการนั้น (พ.ร.บ. การขนส่งทางบก พ.ร.บ. รถยนต์)

5.3.2 ค่าภาคหลวงแร่และค่าภาคหลวงปิโตรเลียม เมื่อจัดเก็บได้ในองค์การบริหารส่วนตำบลใดให้จัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกระทรวงมหาดไทย

5.3.3 เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ เมื่อจัดเก็บได้ในองค์การบริหารส่วนตำบลใดให้แบ่งให้องค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกระทรวงมหาดไทย

5.4 รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล ต้องออกข้อบัญญัติตำบลเพื่อจัดเก็บเพิ่มขึ้นตามกฎหมายนั้น เป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจออกข้อบัญญัติเพื่อเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้น อัตราที่เรียกเก็บตามบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการนั้น

6. รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

6.1 เงินเดือน

6.2 ค่าจ้าง

6.3 เงินค่าตอบแทนอื่น ๆ

6.4 ค่าใช้สอย

6.5 ค่าวัสดุ

6.6 ค่าครุภัณฑ์

6.7 ค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง

6.8 ค่าสาธารณูปโภค

6.9 เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น ๆ

6.10 รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพัน หรือตามที่กฎหมายหรือระเบียบของ
กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

7. การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล

7.1 นายอำเภอกำกับดูแลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตาม
กฎหมาย

7.2 ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งให้ยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้หากมีการ
กระทำเป็นการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ของสมาชิกองค์การบริหาร
ส่วนตำบล

7.3 ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งให้ผู้บริหารทั้งคณะหรือบางคนพ้นจากตำแหน่ง
เมื่อเห็นว่าการกระทำฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

บริบทขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง เดิมเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบสภาก่อน
ซึ่งเรียกว่า “สภาตำบลโคกสว่าง” และต่อมามีพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสภาตำบล เป็น
องค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 113 ลงวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2539 เป็นผลให้สภาตำบลโคกสว่างเปลี่ยนแปลง
ฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง ตั้งแต่วันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540

ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง มีอาคารสำนักงานเป็นของตนเอง สำหรับ
ให้บริการประชาชนที่มาติดต่อราชการ ได้ด้วยความสะดวก ซึ่งสำนักงานดังกล่าวตั้งอยู่ที่ 99 หมู่ที่ 2
ตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งผู้วิจัยขอนำบริบทมากล่าวดังนี้ (องค์การบริหาร
ส่วนตำบลโคกสว่าง. 2556 : 3 - 21)

ลักษณะที่ตั้ง/อาณาเขต และเขตการปกครอง

ลักษณะที่ตั้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ของที่ว่าการ
อำเภอหนองกี่ ระยะห่างจากที่ว่าการอำเภอหนองกี่ 22 กิโลเมตร

พื้นที่

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง มีพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด 54 ตารางกิโลเมตร หรือเท่ากับ 33,750 ไร่

อาณาเขตติดต่อ

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง มีอาณาเขตติดต่อ ดังต่อไปนี้

ด้านเหนือ	จรดตำบลจักราช อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา
ด้านตะวันออก	จรดตำบลโคกสูง ตำบลเข็ยปราสาท อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์
ด้านใต้	จรดตำบลนุกระสัง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์
ด้านตะวันตก	จรดตำบลสารภี อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา

โครงสร้างพื้นฐาน องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง

การคมนาคม การจราจร

ถนน

ถนนสายหลัก ตำบลโคกสว่างมีถนนที่ประชาชนใช้สัญจรเชื่อมระหว่างตำบล ดังนี้ ถนนลาดยาง ของกรมทางหลวงชนบท จากบ้านหนองนกเขา ต.โคกสูง อ.หนองกี่ จ.บุรีรัมย์ ถึงบ้านหนองแสง หมู่ที่ 8 ระยะทางยาวประมาณ 6 กิโลเมตร ผ่านหมู่ที่ 4 หมู่ที่ 7 และหมู่ที่ 8 และถนนที่จะเดินทางมาหมู่ที่ 1, 2, 9 และที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง เป็นถนนลูกรัง ระยะทางประมาณ 2.88 กิโลเมตร

ถนนลาดยางของกรมทางหลวงชนบท จากบ้านหนองมัน ต.นุกระสัง อ.หนองกี่ จ.บุรีรัมย์ ถึงหมู่ที่ 9 บ้านไทรทอง ระยะทางประมาณ 10 กิโลเมตร ผ่านหมู่ที่ 5, 6, 3, 1, 2 และ 9 ถนนลูกรังจากบ้านไทรทอง หมู่ที่ 9 ถึงบ้านโนนสมบูรณ์ ต.โคกสูง ระยะทางประมาณ 5 กิโลเมตร

ถนนลูกรังจากบ้านโคกลอย – โกล่าม ถึงบ้านนุกระสัง ต.นุกระสัง ระยะทางประมาณ 5 กิโลเมตร

ถนนสายภายในหมู่บ้าน ถนนสายภายในหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นถนนลูกรัง ประมาณ ร้อยละ 70 เป็นถนนคอนกรีตประมาณร้อยละ 254 และเป็นถนนลาดยางประมาณร้อยละ 5

แหล่งน้ำ

ประเภทหนองและบึง ได้แก่ หนองพลวง หนองสีหิน หนองหัวช้าง หนองละเลิงเปลือย หนองโจด หนองตะกุ่มทอง หนองใหญ่ หนองไทร หนองตะลุมปึก และสระหลวง ประเภทคลอง ลำธาร ห้วย ได้แก่ คลองลำจักราช และคลองอีสานเขียว

การประปา

การประปาของตำบลโลกสว่าง เป็นประปาที่ดำเนินการโดยองค์การบริหารส่วนตำบลโลกสว่าง โดยใช้งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลโลกสว่าง มีอยู่ 8 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 2 ถึง หมู่ที่ 9 และประปาที่คณะกรรมการหมู่บ้านดำเนินการเองมี 1 หมู่บ้านคือ หมู่ที่ 1 และมีโครงการก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้านผิวดินขนาดใหญ่ โดยดำเนินการประมูลจ้างด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) เพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้านมีน้ำสำหรับอุปโภคบริโภคที่สะอาดตลอดทั้งปี

การไฟฟ้า

ปัจจุบันการดำเนินการจำหน่ายไฟฟ้า ให้กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโลกสว่าง อยู่ในความรับผิดชอบ และดำเนินงาน โดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอหนองกี่ โดยจ่ายกระแสไฟฟ้าภายในเขตเทศบาล อำเภอ และพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อจ่ายให้กับบ้านเรือนที่อยู่อาศัย ธุรกิจ การบริการ อุตสาหกรรมและหน่วยงานราชการ เป็นต้น ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโลกสว่าง ประชาชนมีไฟฟ้าใช้ทั่วถึงทุกหลังคาเรือน

การสื่อสาร

โทรศัพท์

ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโลกสว่างไม่มีโทรศัพท์แบบตู้สายขององค์การโทรศัพท์ มาให้บริการแก่ประชาชน ซึ่งก็ไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน ประเภทโทรศัพท์มือถือ (โทรศัพท์เคลื่อนที่) ส่วนใหญ่จะมีใช้ในกลุ่มของผู้มีฐานะทางสังคมเท่านั้น

จำนวนโทรศัพท์สาธารณะในเขตพื้นที่ จำนวน 16 หมายเลข

จำนวนโทรศัพท์ส่วนราชการ จำนวน 1 หมายเลข

ระบบเสียงตามสาย

ระบบเสียงตามสาย หอกระจายข่าว ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลโลกสว่างมีหอกระจายข่าว 1 หอ และที่ใช้ร่วมกับกำนัน – ผู้ใหญ่บ้าน หน่วยงานที่มีข่าววิทยุสื่อสารในพื้นที่ คือ กรมการปกครอง และสถานีตำรวจภูธรหนองกี่

ด้านเศรษฐกิจองค์การบริหารส่วนตำบลโลกสว่าง

โครงสร้างทางเศรษฐกิจ/รายได้ประชากร

ลักษณะการประกอบอาชีพของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโลกสว่าง โดยทั่วไปประกอบอาชีพเกษตรกรรม รับจ้างและค้าขาย ซึ่งในพื้นที่ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำไร่ ทำนา ทำสวนผลไม้ ปลูกผัก เป็นต้น ทำปศุสัตว์ เช่น เลี้ยงไก่ฟาร์ม โคน สุกร เป็ด เป็นต้น

รายได้ของประชากรเฉลี่ยต่อครัวเรือน 204,904.59 บาท/คน/ปี

รายได้ของประชากรเฉลี่ยต่อคน 46,749.24 บาท/ครัวเรือน/ปี

ด้านเกษตรกรรม

ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร ในพื้นที่ทั่วไปในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่างประกอบอาชีพเกษตรกรรม ประมาณร้อยละ 65 ประกอบอาชีพปศุสัตว์ร้อยละ 10 ประกอบอาชีพรับจ้างร้อยละ 20 และประกอบอาชีพด้านบริการร้อยละ 5

การพาณิชย์กรรม/การบริการ

การพาณิชย์ส่วนใหญ่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง ไม่มีแหล่งเงินทุน หรือแหล่งเงินทุนตั้งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง แหล่งเงินทุนส่วนใหญ่แล้วมาจากธนาคารที่อยู่ในเขตอำเภอหนองกี่ และมีแหล่งเงินทุนของกลุ่มสัจจะออมทรัพย์ กองทุนหมู่บ้าน และนอกจากนี้ก็เป็นของนายทุนซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยค่อนข้างสูง สถานประกอบการด้านการพาณิชย์กรรม และการบริการ เช่น สถานีบริการน้ำมัน (ปั้มหลอด) จำนวน 4 แห่ง และร้านค้าทั่วไป จำนวน 50 แห่ง ร้านเสริมสวย 4 แห่ง ร้านซ่อม 7 แห่ง

การอุตสาหกรรม

ลักษณะอุตสาหกรรมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง โดยส่วนใหญ่แล้ว ยังเป็นอุตสาหกรรมขนาดย่อมหรืออุตสาหกรรมในครัวเรือน อุตสาหกรรมที่ประกอบการอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่

1. โรงสีข้าง	จำนวน 25 แห่ง
2. อุตสาหกรรมครัวเรือน (ทำขนมจีน)	จำนวน 4 แห่ง
3. กลุ่มอาชีพชุมชน	จำนวน 7 กลุ่ม ได้แก่
3.1 กลุ่มเศรษฐกิจพอเพียง หมู่ 1	
3.2 กลุ่มเลี้ยงสุกรเพื่อการผลิต หมู่ 1	
3.3 กลุ่มผลิตถัณฑ์รำไ้ หมู่ 2	
3.4 กลุ่มอาชีพสตรีแม่บ้าน หมู่ 3	
3.5 กลุ่มปลูกมันสำปะหลัง หมู่ 6	
3.6 กลุ่มส่งเสริมอาชีพค้าของเก่า หมู่ 7	
3.7 กลุ่มส่งเสริมอาชีพหาของเก่า หมู่ 8	

การท่องเที่ยว

ปัจจุบันในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง มีแหล่งหรือสถานที่ที่เหมาะสมที่จะปรับปรุงใช้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวได้แก่ หนองพลวงและป่าเมืองไผ่

การปศุสัตว์

สำหรับการปศุสัตว์ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง ประชาชนส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ โค กระบือ สุกร เป็ด และไก่

ด้านสังคมองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง

หมู่บ้าน จำนวน 9 หมู่บ้าน ได้แก่

- หมู่ที่ 1 บ้านโคกสว่าง
- หมู่ที่ 2 บ้านโนนมะกอก
- หมู่ที่ 3 บ้านตะกรุมทอง
- หมู่ที่ 4 บ้านโคกลอย
- หมู่ที่ 5 บ้านโนนพะไล
- หมู่ที่ 6 บ้านเขื่อนด่าน
- หมู่ที่ 7 บ้านโคกลำ
- หมู่ที่ 8 บ้านหนองแสง
- หมู่ที่ 9 บ้านไทรทอง

ศาสนา

ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ และมีวัด/สำนักสงฆ์ 8 แห่ง ดังนี้

1. วัดบ้านโคกสว่าง
2. วัดป่าไทรทอง
3. วัดบ้านตะกรุมทอง
4. วัดบ้านโคกลำ
5. วัดบ้านโนนพะไล
6. วัดบ้านโคกลอย
7. วัดบ้านหนองแสง
8. วัดป่าโนนพะไล

วัฒนธรรม

ประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญของชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง ดังนี้
ประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา ประเพณีสงกรานต์ (วันครอบครัว/กิจกรรมวันผู้สูงอายุ)

การศึกษา

ด้านการศึกษา มีโรงเรียนประถมศึกษา 2 แห่ง โรงเรียนขยายโอกาส 2 แห่ง และ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1 แห่ง ดังนี้

กีฬานันทนาการ/พักผ่อน

1. สนามกีฬาอเนกประสงค์	จำนวน 4 แห่ง
2. สนามบาสเก็ตบอล	จำนวน 2 แห่ง
3. สนามฟุตบอล	จำนวน 4 แห่ง
4. สนามตะกร้อ	จำนวน 7 แห่ง

5. สนามเด็กเล่น จำนวน 4 แห่ง

สาธารณสุข

ศูนย์บริการสาธารณสุข จำนวน 1 แห่ง คือ สถานีอนามัยตำบลโลกสว่าง ตั้งอยู่หมู่ที่ 9 บ้านไทรทอง

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

เครื่องดับเพลิงชนิดพ่น	จำนวน 40 เครื่อง
คำรวจบ้าน	จำนวน 26 นาย
อปพร.ตำบลโลกสว่าง	จำนวน 107 นาย

สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ องค์การบริหารส่วนตำบลโลกสว่าง

สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของตำบลโลกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ จัดอยู่ในลักษณะภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อน ซึ่งแบ่งได้ 3 ฤดู คือ ฤดูฝนจะเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านทะเลและมหาสมุทร ทำให้มีอากาศชุ่มชื้นและฝนตกชุก ส่วนฤดูหนาวจะเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจะพัดเอาความหนาวเย็นและความแห้งแล้งมา สำหรับฤดูร้อนจะเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน ซึ่งจะมีอากาศร้อนและอบอ้าว

อุณหภูมิต่ำสุด

มีอุณหภูมิต่ำสุดทั้งปี 27.0 องศาเซลเซียส เดือนธันวาคมมีอุณหภูมิต่ำสุด 23.40 องศาเซลเซียส และเดือนเมษายนจะมีอุณหภูมิต่ำสุด 29.60 องศาเซลเซียส

ทรัพยากรน้ำ

แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ ลำจ๊กราช ห้วยคลองเมือง ห้วยสวายสอ หนองละเลิงเป็ลือย หนองหัวช้าง และหนองพลวง

ทรัพยากรป่าไม้

ป่าสงวนแห่งชาติในพื้นที่ตำบลโลกสว่าง มีเนื้อที่ประมาณ 30,222 ไร่

ด้านการเมืองการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลโลกสว่าง

การบริหารด้านการเมือง

นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน 1 คน
รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล	จำนวน 2 คน
เลขานุการคณะผู้บริหาร	จำนวน 1 คน
สมาชิกสภา อบต.	จำนวน 1 คน

ด้านบุคลากร

ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบล โศกสว่าง มีพนักงาน อบต. ทั้งหมด 29 อัตรา โดยแบ่งหน้าที่ตามคำสั่งแบ่งงาน ดังนี้

1. สำนักงานปลัด พนักงานส่วนตำบล 6 อัตรา ลูกจ้างประจำ 1 อัตรา พนักงานจ้าง 6 อัตรา
2. ส่วนการคลัง พนักงานส่วนตำบล 4 อัตรา พนักงานจ้าง 2 อัตรา
3. ส่วนโยธา พนักงานส่วนตำบล 3 อัตรา พนักงานจ้าง 2 อัตรา
4. ส่วนศึกษาฯ พนักงานส่วนตำบล 2 อัตรา
5. ส่วนสวัสดิการสังคม พนักงานส่วนตำบล 1 อัตรา
6. ส่วนส่งเสริมการเกษตร พนักงานส่วนตำบล 1 อัตรา พนักงานจ้าง 1 อัตรา

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี ขององค์การบริหารส่วน

ตำบลโศกสว่าง

วิสัยทัศน์ (Vision)

องค์การบริหารส่วนตำบล โศกสว่าง ได้กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) เพื่อเป็นสภาพการณ์ในอุดมคติ ซึ่งเป็นจุดหมายและปรารถนาภาคหวังที่จะให้เกิดขึ้น หรือบรรลุผลในอนาคตข้างหน้า องค์การบริหารส่วนตำบล โศกสว่าง เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดเล็กที่มีประชากรส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่หนาแน่นและสงบสุข ประกอบอาชีพการเกษตรเป็นหลัก โดยใช้แนวทางเกษตรอินทรีย์ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ ดังนี้

“โศกสว่างเมืองน่าอยู่ คู่เกษตรอินทรีย์ สุขภาพดีถ้วนหน้า การศึกษามีคุณภาพตามเกณฑ์ ร่วมเป็นด้วยสิ่งแวดล้อมเขียวพร้อมบริการ มุ่งประสานกับมวลชน ชุมชนเข้มแข็งพัฒนาอย่างยั่งยืน ประชาชนทุกคนพึงตนได้”

พันธกิจ (Mission)

1. การสร้างระบบบริหารจัดการที่ดี โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การวางแผน พัฒนาการตรวจสอบเพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารและการปกครอง
2. ปรับปรุงและพัฒนาาระบบสาธารณูปโภคให้ได้มาตรฐานและเพียงพอต่อความต้องการของประชาชนเพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนในอนาคตและเศรษฐกิจของท้องถิ่น
3. ปรับปรุงและพัฒนาาระบบการศึกษาตลอดจนอนุรักษ์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรม

อันติงาม

4. การสร้างความเข้มแข็งด้านการพัฒนาอาชีพทุกด้านเพื่อให้เศรษฐกิจโดยรวมมีความมั่นคง
5. การพัฒนาศักยภาพของประชาชนในชุมชนให้เข้มแข็งและสามารถพึ่งพตนเองได้

6. บริการจัดการสิ่งแวดล้อมให้เกิดสภาวะแวดล้อมที่ดีและยั่งยืน โดยใช้แนวทางเกษตรอินทรีย์

7. ปรับและส่งเสริมด้านสาธารณสุขมูลฐานของประชาชนให้อย่างทั่วถึง

8. จัดระบบป้องกันด้านรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โศกสว่าง

จุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนา

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ก่อสร้างและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานให้ได้มาตรฐานและเพียงพอต่อความต้องการ

ด้านเศรษฐกิจ

ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืนและลดค่าใช้จ่าย

ด้านสังคม

ยกระดับคุณภาพการศึกษาของประชาชนทุกระดับอย่างทั่วถึงรวมทั้งปลูกฝังและส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนสร้างความตระหนักและอนุรักษ์คุณค่าวัฒนธรรม ดำเนินการส่งเสริมให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ดำเนินการเพื่อให้ประชาชนมีการนันทนาการอย่างมีคุณภาพและเพียงพอ ดำเนินการเพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพอนามัยดีถ้วนหน้า

ด้านสิ่งแวดล้อม

จัดการด้านมลภาวะด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน บริหารจัดการด้านทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ด้านองค์กร

การบริหารจัดการภาครัฐที่ดีแบบบูรณาการ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ องค์การบริหารส่วนตำบล โศกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ มีดังนี้

นภาพร แสงหนุ่ม (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บรายได้ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการดำเนินขององค์การบริหารส่วนตำบลคือ ด้าน โครงสร้างระบบงาน ด้านบรรยากาศภายในองค์กร และด้านความสามารถทางด้านการบริหารงาน อยู่ในระดับเห็นด้วย ส่วนด้านการวัดระดับประสิทธิผลการดำเนินงาน พบว่า ประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์สูง แต่ปัญหาการดำเนินงานพบว่าบรรยากาศภายในองค์กรมีปัญหาด้านขวัญและกำลังใจของพนักงาน ปัญหาความโปร่งใสในการทำงาน ปัญหาด้านความสามารถในการบริหาร พบว่าเป้าหมายในการดำเนินงานไม่ชัดเจน

พจนาคต์ วิชัยยา (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ วัดอุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บรายได้อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 2) ความรู้ความเข้าใจของประชาชนในเรื่องรายได้อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 3) เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บรายได้อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่เสียภาษีในเขตอำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 280 คน และพนักงานส่วนการคลังของอำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 7 คน จากการศึกษาพบว่า อำเภอมือง จังหวัดเชียงใหม่มีประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่สูง ประชาชนมีความพึงพอใจต่อการชำระภาษีในระดับมาก ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษี คือ ปัจจัยด้านอาชีพ ปัจจัยด้านรายได้ สถานภาพสมรส และความพึงพอใจในการเสียภาษีไม่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษี ปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษีที่ประสบมาก คือ ไม่สามารถติดต่อประชาชนผู้เสียภาษีตามที่อยู่ได้ ประชาชนมาชำระภาษีไม่ตรงตามกำหนดเวลา

สุพจน์ แสงฉาย (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีของเทศบาลเมืองลำพูน วัดอุประสงค์การวิจัย 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการจัดเก็บภาษีของเทศบาลเมืองลำพูน 2) เพื่อศึกษาแนวโน้มของรายได้จากภาษีที่เทศบาลจัดเก็บเอง 3) เพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรคในการจัดเก็บภาษี กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พนักงานเทศบาลเมืองลำพูนที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บภาษี จำนวน 26 คน และประชาชนผู้เสียภาษีในเขตเทศบาล จำนวน 358 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการประชาสัมพันธ์ ไม่มีผลต่อการเสียภาษีของประชาชน แนวโน้มการจัดเก็บภาษีของเทศบาลโดยภาพรวมมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการจัดเก็บภาษี คือ ประชาชนขาดความเข้าใจและขาดจิตสำนึกเรื่องภาษี บุคลากรที่ทำหน้าที่จัดเก็บมีน้อยเกินไป ขาดข้อมูลในการจัดเก็บภาษี เทศบาลมุ่งเน้นรายได้จากงบประมาณอุดหนุนจากภาครัฐมากกว่ารายได้ที่จัดเก็บเอง

ธรรมรัตน์ กิตติวิบูลย์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าการเก็บรายได้อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่มีประสิทธิภาพดี ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี คือ ความรู้ความเข้าใจ จิตสำนึก ความร่วมมือ ความถี่ในการชำระภาษีของประชาชนที่แตกต่างกัน ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีแต่ละประเภท ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการชำระภาษี อยู่ระดับปานกลาง สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่พบ คือ องค์การบริหารส่วนอำเภอมืองขาดการประชาสัมพันธ์ที่เพียงพอ

ธีรศักดิ์ โภษะคุณวุฒิ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บรายได้อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยด้านโครงสร้างและวิธีปฏิบัติงานและปัจจัยด้านบุคลากร อยู่ในระดับมาก ซึ่งมีผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บ

ภานี ปัจจัยด้านอุปกรณ์และสถานที่ ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บภานี ส่วนปัจจัยด้านผู้เสียภานี ได้แก่ ความร่วมมือและจิตสำนึกของผู้เสียภานี มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภานี

เสาวลักษณ์ ใจเรือน (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภานีขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งด้อม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวม พบว่า ปัจจัยด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน และด้านงบประมาณ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภานีมาก คิดเป็นร้อยละ 100 และเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมาจากงบแสดงฐานะการเงิน ซึ่งมีความก้าวหน้ามีการพัฒนาการจัดเก็บภานีได้ดีขึ้นและสามารถจัดเก็บภานีได้ตามเป้าหมายที่วางไว้และมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มขึ้นในปีต่อไปเรื่อย ๆ

ศรินรัตน์ วิรุณพันธ์ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคลากร รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านงบประมาณ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์

กณิตตา ตัดสัน โขย (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลปะคำ อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสถานที่และด้านวัสดุอุปกรณ์ส่งผลต่อประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง นอกนั้นอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคลากร รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านสถานที่ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ควรใช้มาตรการต่าง ๆ เกี่ยวกับการจูงใจเพื่อกระตุ้นให้ผู้เสียภานีให้ความร่วมมือในการชำระภานี เช่น การมอบโล่ประกาศเกียรติคุณ หรือใบประกาศแก่ผู้ที่ให้ความร่วมมือในการชำระภานีอย่างสม่ำเสมอ รองลงมา คือ ควรให้บริการรับชำระภานีในวันหยุดราชการในช่วงเวลาการชำระภานีและควรมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการให้บริการเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนผู้เสียภานีได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง และเป็นธรรมตามลำดับ

จากงานวิจัยทั้งหมดที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การบริหารส่วนตำบลยังมีปัญหาในเรื่องของการพัฒนาการจัดเก็บเงินรายได้ให้มีประสิทธิภาพครบถ้วนและถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย และข้อบังคับต่าง ๆ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเงินรายได้เพียงพอที่จะนำมาใช้ในการบริหารงาน และพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำลังอยู่ระหว่างรับการถ่ายโอนอำนาจจากส่วนกลาง จึงทำให้มีภารกิจเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรท้องถิ่นมากขึ้นถึงแม้ การจัดเก็บเงินรายได้ จะถูกจำกัดโดยกฎหมาย ระเบียบ

และข้อบังคับต่าง ๆ แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละแห่งยังสามารถที่จะพัฒนาการจัดเก็บเงินรายได้ให้เกิดประสิทธิภาพได้เพิ่มขึ้น โดยการพัฒนานุเคราะห์ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องการจัดเก็บภาษีให้ถูกต้องตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับต่าง ๆ และมีการจัดเก็บรายได้ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบและจัดเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ ให้ครบถ้วน มีการบริหารจัดการที่ดีและรวมไปถึงความร่วมมือของทุกฝ่ายในองค์กร ทั้งฝ่ายบริหาร สภาท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ และการมีส่วนร่วมของประชาชนผู้ที่มีหน้าที่เสียภาษีในท้องถิ่น ด้วย ทำความเข้าใจและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ได้รับทราบข้อมูล ข่าวสารและมีความรู้เกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ และวิธีการในการชำระภาษีประเภทต่าง ๆ จึงจะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดเก็บรายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่างอำเภอหนองกี่จังหวัดบุรีรัมย์ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่เสียภาษีให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่างอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 2,665 คน

2. กลุ่มตัวอย่างได้ จากการสุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเกรจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan ; อ้างถึงใน ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2555 : 148-149) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 338 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปยังหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วนด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลาก

รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่างปรากฏในตาราง 3.1 ดังนี้

ตาราง 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้เสียภาษีจำแนกตามหมู่บ้าน

ลำดับที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร(คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	โคกสว่าง	265	34
2	โนนมะกอก	300	38
3	ตะกรุมทอง	280	36
4	โคกलय	295	37
5	โนนพะไล	240	30

ตาราง 3.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร(คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
6	เขื่อนค่าน	785	100
7	โคกล่าม	240	30
8	หนองแสง	170	22
9	ไทรทอง	90	11
รวม		2,665	338

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) โดยถามในประเด็นต่อไปนี้คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกล่าม อำเภอนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ลักษณะของเครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open – ended Form) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆที่นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาแล้วเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกล่าม อำเภอนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บแบบสอบถามงานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารบทความและรายงานการวิจัยเป็นการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับทฤษฎีแนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกล่าม อำเภอนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

2.2 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจสอบเพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข ให้มีความสมบูรณ์ชัดเจนสอดคล้องกับจุดประสงค์

2.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับคำแนะนำแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุง แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ผู้เชี่ยวชาญทำการตรวจสอบได้แก่

2.3.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ น้อย สุปิงคลัด ข้าราชการบำนาญ อดีตรองนายกเทศมนตรีเมืองบุรีรัมย์

2.3.2 อาจารย์ ดร.สถาพร วิชัยรัมย์ หัวหน้าสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

2.3.3 นายพิเชษฐ สุขเขียว ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ชัย องค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ชัย อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

2.4 นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาอีกครั้งเพื่อที่จะให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.5 นำแบบสอบถามไปทดลอง (Try Out) ใ้กับประชาชนผู้เสียภาษีในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ชัย อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8969 ซึ่งผ่านเกณฑ์และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ส่งถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยไปรวบรวมแบบสอบถามที่องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่างด้วยตนเอง
3. กรณีไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายในกำหนดผู้วิจัยจะติดตามด้วยตนเองเพื่อให้ได้แบบสอบถามคืน
4. ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามมาได้จำนวน 338 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้วในการจัดกระทำข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. กรอกรหัสแบบสอบถาม
3. กำหนดตัวเลขแทนค่าข้อมูลในแบบสอบถามแต่ละข้อแล้วบันทึกข้อมูล
4. ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยแยกเป็นรายข้อ รายด้าน และโดยภาพรวมนำเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

เกณฑ์การแปลความหมายข้อมูล การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ได้กำหนดขอบเขตค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 209)

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 – 5.00	มีผลต่อประสิทธิภาพมากที่สุด
3.51 – 4.50	มีผลต่อประสิทธิภาพมาก
2.51 – 3.50	มีผลต่อประสิทธิภาพปานกลาง
1.51 – 2.50	มีผลต่อประสิทธิภาพน้อย
1.00 – 1.50	มีผลต่อประสิทธิภาพน้อยที่สุด

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิดใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่แล้วหาค่าร้อยละและเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำอธิบาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.1 ร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโลกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย(Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ค่าสถิติจากข้อมูล โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบตาราง แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโลกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังแสดงในตาราง 4.1

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่าง	338	100.00
1. เพศ		
1.1 ชาย	166	49.10
1.2 หญิง	172	50.90
2. อายุ		
2.1 18 - 29 ปี	43	12.70
2.2 30 - 39 ปี	30	8.90
2.3 40 - 49 ปี	203	60.10
2.4 50 - 59 ปี	55	16.30
2.5 60 ปีขึ้นไป	7	2.10
3. ระดับการศึกษา		
3.1 ประถมศึกษา	176	52.10
3.2 มัธยมศึกษาตอนต้น	56	16.60
3.3 มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	87	25.70
3.4 อนุปริญญา/ปวส.	5	1.50
3.5 ปริญญาตรี	14	4.10
3.6 อื่นๆ	0	0.00
4. อาชีพปัจจุบัน		
4.1 เกษตรกรรม/รับจ้างทั่วไป	290	85.80
4.2 รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	21	6.20
4.2 กิจขาย/ธุรกิจส่วนตัว	20	5.90
4.3 พนักงานบริษัทเอกชน	5	1.50
4.4 อื่น ๆ (โพรครระบุ).....	2	0.60

จากตาราง 4.1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้นจำนวน 338 คน เป็นชายจำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 49.10 เป็นหญิงจำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 50.90

เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า ช่วงอายุระหว่าง 40 – 49 ปี มีจำนวนมากที่สุดจำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 60.10 รองลงมาคือช่วงอายุระหว่าง 50 – 59 ปี จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 16.30 ส่วนจำนวนต่ำที่สุดคือช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.10

เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับประถมศึกษา มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 52.10 รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวส. จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 25.70 ส่วนจำนวนต่ำที่สุดคือ อนุปริญญา/ปวส. จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50

เมื่อจำแนกตามอาชีพ พบว่า อาชีพเกษตรกร/รับจ้าง มีจำนวนมากที่สุดจำนวน 290 คน คิดเป็นร้อยละ 85.80 รองลงมาคือรับราชการ/พนักงาน จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 6.20 ส่วนจำนวนต่ำที่สุดคืออาชีพอื่นๆ ได้แก่ นักศึกษา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.60

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง
อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ดังแสดงในตาราง 4.2 – 4.7 ดังนี้

ตาราง 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของ
องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมและ
รายด้าน

ปัจจัย	มีผลต่อประสิทธิภาพ		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. ปัจจัยด้านงบประมาณ	3.31	0.85	ปานกลาง
2. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน	3.55	0.89	มาก
3. ปัจจัยด้านสถานที่	3.75	0.79	มาก
4. ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์	3.74	0.72	มาก
5. ปัจจัยด้านบุคลากร	3.87	0.80	มาก
รวมเฉลี่ย	3.64	0.81	มาก

จากตาราง 4.2 พบว่า การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 3.87$) รองลงมา คือ ด้านสถานที่ ($\bar{X} = 3.75$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 3.31$)

ตาราง 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านงบประมาณ โดยภาพรวม และรายข้อ

ปัจจัย	มีผลต่อประสิทธิภาพ		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ปัจจัยด้านงบประมาณ			
1. อบต.มีงบประมาณเพียงพอในการจ้างผู้ช่วยจัดเก็บภาษี ในเวลาเร่งด่วน	3.50	0.87	ปานกลาง
2. อบต.มีงบประมาณเพียงพอสำหรับเจ้าหน้าที่ในการ ทำงานล่วงเวลา	3.29	0.80	ปานกลาง
3. อบต.มีงบประมาณเพียงพอสำหรับเจ้าหน้าที่ในการ ทำงานล่วงเวลา	3.26	0.89	ปานกลาง
4. อบต.มีงบประมาณในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียน ทรัพย์สินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้	3.24	0.83	ปานกลาง
5. อบต.มีการให้ค่าตอบแทนแก่ผู้นำชุมชนที่ช่วยเหลือ อบต.ในการจัดเก็บรายได้	3.23	0.90	ปานกลาง
6. อบต.มีโครงการให้รางวัลแก่ประชาชนที่ชำระภาษี อากรครบถ้วนในอันดับต้น ๆ	3.09	0.95	ปานกลาง
7. อบต.นำเงินภาษีของประชาชนมาตั้งเป็นงบประมาณ ในการพัฒนาชุมชน	3.33	0.74	ปานกลาง
8. ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการจัดตั้งงบประมาณด้าน การจัดเก็บภาษีของ อบต.	3.32	0.75	ปานกลาง
9. สมาชิกอบต. เห็นความสำคัญของการสนับสนุน งบประมาณด้านการจัดเก็บรายได้ของ อบต.	3.37	0.90	ปานกลาง

ตาราง 4.3 (ต่อ)

ปัจจัย	มีผลต่อประสิทธิภาพ		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
10. ประชาชนเห็นด้วยกับการตั้งงบประมาณในการจัดทำแผนที่ภาษี	3.43	0.83	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.31	0.85	ปานกลาง

จากตาราง 4.3 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 1. อบต.มีงบประมาณเพียงพอในการจ้างผู้ช่วยจัดเก็บภาษีในเวลาเร่งด่วน ($\bar{X} = 3.50$) รองลงมา คือ ข้อ 10. ประชาชนเห็นด้วยกับการตั้งงบประมาณในการจัดทำแผนที่ภาษี ($\bar{X} = 3.43$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือข้อ 6. อบต.มีโครงการให้รางวัลแก่ประชาชนที่ชำระภาษีอากรครบถ้วนในอันคืบต้น ๆ ($\bar{X} = 3.09$)

ตาราง 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยภาพรวมและรายข้อ

ปัจจัย	มีผลต่อประสิทธิภาพ		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน			
11. ผู้นำชุมชนช่วยประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย เรื่องการชำระภาษีให้ประชาชนทราบ โดยทั่วกัน	3.64	0.95	มาก
12. ประชาชนให้ความร่วมมือในการชำระภาษีทุกประเภทครบถ้วน ถูกต้องและทันกำหนดเวลา	3.64	0.90	มาก

ตาราง 4.4 (ต่อ)

ปัจจัย	มีผลต่อประสิทธิภาพ		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
13. ประชาชนให้ความร่วมมือเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมให้ความรู้ในเรื่องการจัดเก็บรายได้ของ อบต.	3.41	0.80	ปานกลาง
14. ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดตั้งเป้าหมายในการเพิ่มยอดรายได้จากฐานภาษี	3.37	0.88	ปานกลาง
15. ประชาชนมีส่วนร่วมในการประชุมชี้แจงในการออกข้อบัญญัติ ค่าธรรมเนียมและข้อบัญญัติในการจัดเก็บภาษีประจำปี	3.41	0.91	ปานกลาง
16. ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการออกบริการชำระภาษีนอกสถานที่ให้แก่ประชาชนผู้ชำระภาษี	3.58	0.82	มาก
17. อบต. จัดประชุม ประชาคมหมู่บ้านเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเรื่องการจัดเก็บรายได้ของ อบต.	3.47	0.87	ปานกลาง
18. อบต. ได้ออกหน่วยเคลื่อนที่รับบริการชำระภาษีนอกสถานที่ให้แก่ประชาชนผู้ชำระภาษีได้ทันเวลา	3.60	0.87	มาก
19. อบต. ได้ชี้แจงเหตุผลก่อนที่จะใช้มาตรการลงโทษทางกฎหมาย	3.67	0.93	มาก
20. อบต. จัดทำรายงานการรับเงินภาษีประจำปี ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน	3.68	0.96	มาก
รวมเฉลี่ย	3.55	0.89	มาก

จากตาราง 4.4 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 13. , 14. , 15. , 17. อยู่ในระดับ

ปานกลางส่วนข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 20. อบต.จัดทำรายงานการรับเงินภาษีประจำปีประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบโดยทั่วกัน ($\bar{X} = 3.68$) รองลงมา คือ ข้อ 19. อบต. ได้ชี้แจงเหตุผลก่อนที่จะใช้มาตรการลงโทษทางกฎหมาย ($\bar{X} = 3.67$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 14. ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดตั้งเป้าหมายในการเพิ่มยอดขายได้จากฐานภาษี ($\bar{X} = 3.37$)

ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์กรบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านสถานที่โดยภาพรวมและรายข้อ

ปัจจัย	มีผลต่อประสิทธิภาพ		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ปัจจัยด้านการสถานที่			
21. ที่ทำการ อบต.สะอาด มีภูมิทัศน์สวยงาม พร้อมให้บริการผู้มาติดต่อชำระภาษี	3.94	0.79	มาก
22. ที่ทำการ อบต.มีสถานที่จอดรถเพียงพอสำหรับผู้มาติดต่อชำระภาษี	3.98	0.81	มาก
23. ที่ทำการ อบต.มีที่นั่งพักรับรองที่มีความสะดวกสบาย มีแสงสว่างพอเพียงพอสำหรับผู้มาติดต่อชำระภาษี	3.85	0.74	มาก
24. ที่ทำการ อบต.มีสนามเด็กเล่น ลานกีฬา ที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับผู้มาติดต่อชำระภาษี	3.55	0.75	มาก
25. ที่ทำการ อบต.มีห้องน้ำสะอาด เพียงพอสำหรับบริการผู้มาติดต่อชำระภาษี	3.76	0.69	มาก
26. ที่ทำการ อบต.มีป้ายแสดงขั้นตอน วิธีการชำระภาษีให้กับผู้มาติดต่อชำระภาษีทราบ	3.70	0.84	มาก
27. สถานที่ตั้งของ อบต.มีเส้นทางคมนาคมสัญจรไปมาสะดวก มีป้ายบอกทางชัดเจน	3.67	0.79	มาก

ตาราง 4.5 (ต่อ)

ปัจจัย	มีผลต่อประสิทธิภาพ		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
28. อบต.จัดให้มีน้ำดื่มสะอาดไว้สำหรับบริการผู้ที่มาติดต่อชำระภาษี	3.53	0.92	มาก
รวมเฉลี่ย	3.75	0.79	มาก

จากตาราง 4.5 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านสถานที่โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 22. ที่ทำการ อบต.มีสถานที่จอดรถเพียงพอสำหรับผู้มาติดต่อชำระภาษี ($\bar{X} = 3.98$) รองลงมาคือ ข้อ 21. ที่ทำการ อบต.สะอาด มีภูมิทัศน์สวยงาม พร้อมให้บริการผู้มาติดต่อชำระภาษี ($\bar{X} = 3.94$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อ 28. อบต.จัดให้มีน้ำดื่มสะอาดไว้สำหรับบริการผู้มาติดต่อชำระภาษี ($\bar{X} = 3.53$)

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านวัสดุอุปกรณ์โดยภาพรวมและรายข้อ

ปัจจัย	มีผลต่อประสิทธิภาพ		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์			
29. อบต.มีวัสดุสำนักงาน แบบพิมพ์ เพียงพอที่จะให้บริการแก่ผู้มาชำระภาษี	3.88	0.82	มาก
30. อบต.มีเครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องปริ้นเตอร์ พอเพียงพอการให้บริการแก่ผู้มาชำระภาษี	3.84	0.82	มาก

ตาราง 4.6 (ต่อ)

ปัจจัย	มีผลต่อประสิทธิภาพ		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
31. อบต. ได้นำระบบแผนที่ภาษีมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.56	0.94	มาก
32. อบต. มีการจัดทำตัวอย่างคำร้องหรือแบบฟอร์มต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้มาชำระภาษี	3.71	0.92	มาก
รวมเฉลี่ย	3.74	0.72	มาก

จากตาราง 4.6 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ด้านวัตถุประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 29. อบต. มีวัสดุสำนักงาน แบบพิมพ์ เพียงพอที่จะให้บริการแก่ผู้มาชำระภาษี ($\bar{X} = 3.88$) รองลงมา คือ ข้อ 30. อบต. มีเครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องปริ้นเตอร์พอเพียงต่อการให้บริการแก่ผู้มาชำระภาษี ($\bar{X} = 3.84$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อ 31. อบต. ได้นำแผนที่ภาษีมาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.56$)

ตาราง 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านบุคลากร โดยภาพรวมและรายข้อ

ปัจจัย	มีผลต่อประสิทธิภาพ		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ปัจจัยด้านบุคลากร			
33. บุคลากรมีจำนวนเพียงพอกับปริมาณงานจัดเก็บรายได้	3.67	0.88	มาก

ตาราง 4.7 (ต่อ)

ปัจจัย	มีผลต่อประสิทธิภาพ		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
34. บุคลากรจัดเก็บรายได้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดเก็บภาษีเป็นอย่างดี	3.74	0.84	มาก
35. บุคลากรจัดเก็บรายได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต	3.99	0.79	มาก
36. บุคลากรจัดเก็บรายได้รับชำระภาษีด้วยความรวดเร็วถูกต้อง	3.95	0.79	มาก
37. บุคลากรจัดเก็บรายได้ให้คำแนะนำในการกรอกแบบฟอร์มให้แก่ผู้มาชำระภาษีเกิดความเข้าใจ	3.93	0.71	มาก
38. บุคลากรจัดเก็บรายได้อำนวยความสะดวก และต้อนรับผู้มาชำระภาษีด้วยอัธยาศัยดีและเป็นกันเอง	4.01	0.78	มาก
39. บุคลากรจัดเก็บรายได้อธิบายเกี่ยวกับการชำระภาษีประจำปีให้ผู้มีหน้าที่ชำระภาษีเกิดความเข้าใจ	3.93	0.73	มาก
40. บุคลากรจัดเก็บรายได้ให้ความร่วมมือในนโยบายการบริหารจัดการด้านการจัดเก็บภาษี โดยไม่มีการต่อต้าน	3.85	0.82	มาก
41. ผู้บริหารจัดบุคลากรที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสมและมีความรู้มาปฏิบัติหน้าที่ในด้านจัดเก็บรายได้	3.87	0.81	มาก
42. ผู้บริหารสามารถประสานงานด้านการบริหารจัดการพัฒนารายได้โดยเฉพาะงานจัดเก็บภาษีกับบุคลากรได้เป็นอย่างดี	3.73	0.80	มาก
รวมเฉลี่ย	3.87	0.80	มาก

จากตาราง 4.7 พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโลกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

($\bar{X} = 3.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อ 38. บุคลากรจัดเก็บรายได้อำนวยความสะดวก และต้อนรับผู้มาชำระภาษีด้วยอัธยาศัยที่ดีและเป็นกันเอง ($\bar{X} = 4.01$) รองลงมา คือ ข้อ 35. บุคลากรจัดเก็บรายได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 3.99$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ข้อ 33. บุคลากรมีจำนวนเพียงพอกับปริมาณงานจัดเก็บรายได้ ($\bar{X} = 3.67$)

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ปรากฏดังตาราง 4.8 ดังนี้

ตาราง 4.8 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ที่	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.	องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนมาชำระภาษีให้ทันเวลาและครบถ้วน	98	45.16
2.	องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการให้ค่าตอบแทนแก่ผู้ช่วยเหลือในการจัดเก็บภาษี	74	34.10
3.	องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีเจ้าหน้าที่ที่สามารถทำงานแทนกันได้เมื่อผู้รับผิดชอบไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้	31	14.29
4.	ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนในการออกเก็บภาษีนอกพื้นที่	8	3.69
5.	องค์การบริหารส่วนตำบลควรลดการศึกษาคุณงานนอกพื้นที่	6	2.76
	รวม	217	100.00

จากตาราง 4.8 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนมาชำระภาษีให้ทันเวลาและครบถ้วน จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 45.16 รองลงมา คือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการให้ค่าตอบแทนแก่ผู้ช่วยเหลือในการจัดเก็บภาษี จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 34.10 และองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีเจ้าหน้าที่ที่สามารถทำงานแทนกันได้เมื่อผู้รับผิดชอบไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
 - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 5.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้เสนอต่อผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปกำหนดนโยบายและวางแผนเกี่ยวกับการจัดเก็บรายได้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ประชากรได้แก่ ประชาชนผู้มีหน้าที่ในการเสียภาษีให้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 2,665 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน ได้ขนาดของกลุ่มจำนวน 338 คน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ ตามสัดส่วน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ชัย อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 30 คน ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง

เพื่อหาความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.897

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โทกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมโดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขต องค์การบริหารส่วนตำบล โทกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ แล้วเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำมาตรวจสอบหาความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถาม แบบสอบถาม 338 ฉบับ เก็บมาได้ 338 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนและร้อยละ

4.2 ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล โทกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

4.3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาโดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกัน แล้วการแจกแจงความถี่และการค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล โทกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยดังนี้

ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล โทกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า ได้ดังนี้ คือ ด้านบุคลากร ด้านสถานที่ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน และด้านงบประมาณ ตามลำดับ สำหรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้มาชำระภาษีให้ทันเวลาและครบถ้วน รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการให้คำตอบแทนแก่ผู้ช่วยเหลือในการจัดเก็บรายได้ และองค์การบริหารส่วนตำบลควรมีเจ้าหน้าที่ที่สามารถทำงานแทนกันได้เมื่อผู้รับผิดชอบไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 5 ด้าน ทำให้ทราบถึงระดับความคิดเห็นของประชาชนในเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจอันจะเป็นข้อมูลให้องค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง นำไปปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง ในด้านต่าง ๆ ในอนาคต ซึ่งสามารถอธิบายผลได้ดังนี้

1. จากการศึกษปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านงบประมาณ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านสถานที่ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับการสนับสนุนงบประมาณประชาชนอาจไม่สนใจเกี่ยวกับการตั้งงบประมาณรายจ่าย และให้ความสำคัญในการนำงบประมาณมาพัฒนาในเรื่องการจัดเก็บภาษีเท่าที่ควร แต่ประชาชนผู้มีส่วนหน้าในการเสียภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่างเข้ามามีส่วนร่วม และสำนึกในความรับผิดชอบในเรื่องการเสียภาษี รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเอง เต็มใจให้ความร่วมมือในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่างเป็นอย่างดี องค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่างมีการจัดเตรียมสถานที่สำหรับผู้มาติดต่อ ให้ความสะดวกสบายซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อการให้บริการ ประชาชนทำให้ประชาชนประทับใจในการให้บริการ มีวัสดุอุปกรณ์พร้อมในเรื่องของแบบพิมพ์ คำร้องแบบฟอร์มต่าง ๆ และนำอุปกรณ์ที่ทันสมัยเข้ามาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ทำให้ประชาชนได้รับความพึงพอใจในการมาชำระภาษี อีกทั้งมีบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต อ่อนน้อมถ่อมตน และเต็มใจให้บริการแก่ประชาชนผู้มาชำระภาษี ซึ่งเหตุผลดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนา สุขจิต (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลทุ่งศรีชุมพล อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ ใน 5 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ด้านโครงสร้างภาษีและการจัดการ และด้านการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 จากผลการวิจัย ปัจจัยด้านงบประมาณ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าประชาชนอาจไม่สนใจเกี่ยวกับการจัดตั้งงบประมาณรายจ่าย และไม่ได้ให้ความสำคัญและเล็งเห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการตั้งงบประมาณเพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีเท่าที่ควร อีกทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่างยังขาดงบประมาณในการจัดทำ แผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้เนื่องจากต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมาก ผลการวิจัยดังกล่าวจึงสอดคล้องกับงานวิจัย

ของปัญญาประดิษฐ์ระดับ จรเอ็กกา (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ปัจจัยด้านงบประมาณโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2.2 จากผลการวิจัย ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้นำชุมชนในเขตตำบลโคกสว่างช่วยในการประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย เรื่องการชำระภาษีให้ประชาชนทราบ โดยทั่วกันทำให้ประชาชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร อีกทั้งประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการออกบริการชำระภาษีนอกสถานที่ จึงทำให้ประชาชนมีการชำระภาษีทุกประเภทครบถ้วน ถูกต้องและทันกำหนดเวลา ผลการวิจัยดังกล่าวจึงสอดคล้องกับงานวิจัยของแววดาว ศรีคำสุข (25446 : บทคัดย่อ) โดยทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.3 จากผลการวิจัย ปัจจัยด้านสถานที่ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง มีสถานที่ที่สะอาด มีภูมิทัศน์สวยงามพร้อมให้บริการผู้มาติดต่อชำระภาษี มีสถานที่จอดรถเพียงพอสำหรับผู้มาติดต่อชำระภาษี มีห้องน้ำสะอาดเพียงพอสำหรับผู้มาติดต่อชำระภาษี เมื่อประชาชนได้รับความสะดวก สบาย ทำให้ประชาชนอยากที่จะมาชำระภาษีมากยิ่งขึ้น ผลการวิจัยดังกล่าวจึงสอดคล้องกับงานวิจัยของเสาวลักษณ์ ใจเรือน (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งด้อม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยด้านสถานที่ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.4 จากผลการวิจัย ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่างมีวัสดุสำนักงาน แบบพิมพ์ ตัวอย่างคำร้องหรือแบบฟอร์มต่าง ๆ มีบริการเครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องปริ้นเตอร์ พร้อมให้บริการผู้มาชำระภาษี ทำให้ผู้มาชำระภาษีเกิดความพึงพอใจ และประทับใจในการอำนวยความสะดวก ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ เขมวีรัตน์ (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บรายได้ของเทศบาล พบว่า ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์มี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2.5 จากผลการวิจัย ปัจจัยด้านบุคลากร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะบุคลากรจัดเก็บรายได้อำนวยความสะดวก และต้อนรับผู้มาชำระภาษีด้วยอัธยาศัยที่ดีและเป็นกันเอง และมีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดเก็บภาษี เข้าใจบทบาทและหน้าที่ของตนเอง สามารถแนะนำ ให้ความรู้ และอธิบายขั้นตอนการชำระภาษีให้ผู้มาชำระภาษีเกิดความเข้าใจ และไว้วางใจ จึงให้ความร่วมมือในการชำระภาษีด้วยความเต็มใจ ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของธีรศักดิ์ โฆษณคุณวุฒิ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผล

ต่อการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยด้านบุคลากร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ องค์การบริหารส่วนตำบล ควรมีการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนมาชำระภาษีให้ทันเวลาและครบถ้วน ทั้งนี้เพราะว่า ประชาชน ผู้ที่มีหน้าที่ชำระภาษีต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่างเล็งเห็นถึงความสำคัญของประชาชนผู้มีแรงจูงใจก็จะเกิดแรงกระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้นในการมาชำระภาษี เช่น การมอบโล่ประกาศเกียรติคุณ หรือใบประกาศแก่ผู้ที่ให้ความร่วมมือในการชำระภาษี ได้ทันเวลา และครบถ้วนอย่างสม่ำเสมอ ผลการวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ คณิตดา คีตสัน โขย (2554 : บทคัดย่อ) โดยทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลตำบลปะคำ อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า การสร้างแรงจูงใจเพื่อกระตุ้นให้ผู้เสียภาษีให้ความร่วมมือในการชำระภาษี

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของ องค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา และแก้ไขให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านบุคลากร ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องต้อง รักษาสิ่งดี ๆ นี้ไว้ และส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษีให้มีความรู้ ความเข้าใจในกฎหมาย ระเบียบ หนังสือสั่งการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของตนเองให้ ทันสมัยอยู่เสมอ โดยการส่งเจ้าหน้าที่ไปอบรมเพิ่มพูนทักษะและความรู้เพื่อนำความรู้ที่ได้มาพัฒนา งานด้านการจัดเก็บภาษีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และให้เจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวกและ ต้อนรับ ผู้มาชำระภาษีด้วยอัธยาศัยดี มีความสุภาพ อ่อนโยน เป็นกันเอง เพราะหัวใจหลักของ องค์การบริหารส่วนตำบลคือการให้บริการประชาชนในทุกด้านและบุคลากรคือปัจจัยที่สำคัญมาก ในการให้บริการประชาชนเพื่อให้เกิดความพึงพอใจ และประทับใจ

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้าน งบประมาณ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบล โลกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญกับการตั้งงบประมาณให้เพียงพอเพื่อที่จะสามารถดำเนินกิจกรรม เกี่ยวกับภาษีได้อย่างต่อเนื่อง เพราะงบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้งานทุกอย่างบรรลุ

เป้าหมายได้ เช่น การตั้งงบประมาณในการสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้มาชำระภาษี การมีค่าตอบแทนแก่ผู้ช่วยเหลือในการจัดเก็บรายได้ และการตั้งงบประมาณในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน ซึ่งเป็นการนำเทคโนโลยีมาช่วยในการปฏิบัติงานด้านการจัดเก็บภาษีให้มีความสะดวกรวดเร็ว และช่วยลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานทำให้การจัดเก็บภาษีมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 ผลจากคำถามปลายเปิด พบว่า ทีมจำนวนมากที่สุด คือ องค์กรบริหารส่วนตำบลควรมีการสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนมาชำระภาษีให้ทันเวลาและครบถ้วน ทั้งนี้เพราะประชาชนผู้ที่มีหน้าที่ชำระภาษีต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลโปร่งใสเห็นถึงความสำคัญของประชาชนถ้ามีแรงจูงใจก็จะเกิดแรงกระตุ้นให้เกิดความกระตือรือร้นในการมาชำระภาษี ดังนั้น องค์กรบริหารส่วนตำบลโปร่งใสและผู้ที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการดังนี้ มอบโล่ประกาศเกียรติคุณ หรือใบประกาศแก่ผู้ที่ให้ความร่วมมือในการชำระภาษีได้ทันเวลาและครบถ้วนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นให้ประชาชนอยากที่จะมาชำระภาษี นอกจากนี้ควรพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานให้มีความรู้และมีความขยันเอาใจใส่ดำเนินการด้านนี้อย่างเต็มที่ เสียสละ ห่วงเท

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของท้องถิ่นในพื้นที่อื่น ๆ

2.2 ควรมีการวิจัยปัญหาในการปฏิบัติงานการจัดเก็บรายได้ขององค์กรบริหารส่วนตำบลโปร่งใส อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

2.3 ควรมีการวิจัยผลสัมฤทธิ์ของการจัดเก็บรายได้ขององค์กรบริหารส่วนตำบลโปร่งใส อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2546). แนวคิดคู่มือปฏิบัติงานสภาตำบลและ อบต. กรุงเทพฯ : ประสานมิตร.
- กระทรวงมหาดไทย. (2552). แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สำนักบริหารการคลังท้องถิ่น.
- กิติมา ปริติลล. (2540). ทฤษฎีการบริหารองค์การ. กรุงเทพฯ : ธนาการพิมพ์.
- เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสรีธรรม. (2546). การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- โกวิท พวงงาม. (2542). การปกครองท้องถิ่นไทย: หลักการและมติใหม่ในอนาคต. กรุงเทพฯ : บพิธการพิมพ์
- _____. (2544). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : วิญญูชน
- _____. (2546). การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- _____. (2550). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ : วิญญูชน
- _____. (2552). การปกครองท้องถิ่นไทย : หลักการและมติใหม่ในอนาคต. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- คทาวิฑูร พรหมायน. (2545). ประสิทธิภาพในการบริหารงานของข้าราชการตำรวจ กองตรวจคนเข้าเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีข้าราชการตำรวจฝ่าย 1 ฝ่าย 2. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (รัฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- คณิตดา คีตสัน โดษ. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลปะคำ อำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์. การค้นคว้าอิสระ ปร.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- จันเต็ม มะเคือ, พระมหา. (2546). ประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกรณีศึกษา : อำเภอคำวัง จังหวัดยโสธร. การค้นคว้าอิสระ ปร.ม. (นโยบายสาธารณะ). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จินดา มณีเนตร. (2540). การมีส่วนร่วมของตำรวจป่าไม้ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชวนชื่น วุฒิสมนุรณ. (2547). การสำรวจความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานคลัง กรณีศึกษา : เทศบาลในจังหวัดระยอง และจังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ ปร.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ชาญชัย แสวงศักดิ์. (2542). องค์การมหาชน. กรุงเทพฯ : นิติธรรม.
- ชูบ กาญจนประการ. (2542). หลักรัฐศาสตร์เอกสารประกอบการศึกษาดัชนีที่ 5. กรุงเทพฯ :
คณะรัฐประศาสนศาสตร์ : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ณัชชาภัทร อุ๋นตรงจิตต์. (2548). รัฐศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์ เขมวีรัตน์. (2539). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บรายได้ของเทศบาล. วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- คุณยลลักษณ์ ตราชูธรรม. (2549). หลักกฎหมายภาษีอากร (The Principle of Tax Law).
กรุงเทพฯ: สถาบัน T.Training Center.
- ดิน ปรัชญพฤทธิ์และอิสระสุวรรณบล. (2544). ปทานุกรมการบริหาร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- ทวีทอง หงส์วิวัฒน์. (2547). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ศึกษา
นโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2541). ทฤษฎีองค์การและการออกแบบ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ธรรมรัตน์ กิตติวิบูลย์. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลหนองหารอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ร.ป.ม.
(รัฐประศาสนศาสตร์). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธีรศักดิ์ โฆษณคุณวุฒิ. (2547). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสัมฤทธิ์ในการจัดเก็บภาษีขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลบ้านแปะ อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ร.ป.ม.
(รัฐประศาสนศาสตร์). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธีระพงษ์ แก้วหาวงษ์. (2543). กระบวนการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็ง: ประชาคมประชาสังคม.
พิมพ์ครั้งที่ 6. ขอนแก่น : คัลงานานาวิทยา.
- นภาพร แสงหนุ่ม. (2544). ประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัด
เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ร.ม. (รัฐศาสตร์). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เนตร์พัฒนา ขาววิราช. (2546). การจัดการสมัยใหม่. กรุงเทพฯ : เซ็นทรัลเอ็กซ์เพรสบรรณกิจ.
- บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. (2537). กฎหมายมหาชนเล่ม 1 : วิชาการทางปรัชญาและลักษณะของ
กฎหมายมหาชนยุคต่างๆ. กรุงเทพฯ : นิติธรรม.
- บัญญัติ แก้วส่อง. (2539). องค์การจัดหาและการพัฒนา. ขอนแก่น : ภาควิชาสังคมศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์ : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

- บุตรี จารุโรจน์. (2549). ภาวะผู้นำและการพัฒนาทีมงาน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2555). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 10. บุรีรัมย์ : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปริญญา เทวานฤมิตรกุล. (2544). สิทธิเสรีภาพการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัญญาประดับ จรเอกรา. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลปะเคียบ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์. การค้นคว้าอิสระ ropic. (รัฐประศาสนศาสตร์) บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปิยรัตน์ สุขบรรณ. (2552). การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เปรมฤดี ผิวขาว. (2552). การบริหารจัดการเก็บภาษีอากรและรายได้ของรัฐ. กรุงเทพฯ : โกลบอล.
- พจนานัด วิชัยยา. (2545). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลป่าครั้ง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ร.ม. (รัฐศาสตร์) เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยมหาวิทาลัยเชียงใหม่
- พวงทอง โยธาใหญ่. (2545). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นกรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ropic. (รัฐประศาสนศาสตร์). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พิณสุดา สิริรังศรี. (2541). การกระจายอำนาจการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : เซเว่นพรีนติ้ง กรุ๊ป.
- พิทยา บวรวัฒนา. (2542). ทฤษฎีองค์การสาธารณะ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพรัช ตระการศิรินนท์. (2548). การคลังภาครัฐ. พิมพ์ครั้งที่ 2. เชียงใหม่ : คะเนิงนิการพิมพ์.
- มานิตย์ ผิวขาว. (2549). โครงสร้างรายได้ของอปท. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาชิราช. (2541). เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารท้องถิ่น. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาชิราช
- _____. (2543). เอกสารการสอนชุดวิชา การคลังและงบประมาณ. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาชิราช.
- _____. (2547). เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารท้องถิ่น. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาชิราช.
- รสคนธ์ รัตนเสริมพงศ์. (2547). เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารท้องถิ่น : แนวคิดและหลักการบริหารท้องถิ่น. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาชิราช.

- รัชนี้ ราชประ โคน. (2553). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหินลาด อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์. การค้นคว้าอิสระ ropic.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- รัตนา สุขจิต. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลทุ่งศรีชุมพล อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์. การค้นคว้าอิสระ ropic.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- วลาสินี เมฆนิตกุล. (2551). การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้ของเทศบาลในเขตอำเภอเมืองสมุทรปราการจังหวัดสมุทรปราการ. รายงานการศึกษาอิสระ ropic.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). ขอนแก่น : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วไลรัตน์ ศวัสดี. (2546). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการจัดเก็บภาษีของเทศบาลตำบลหนองไผ่แก้ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี. ปัญหาพิเศษ ropic.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วินัย เนื่อนาจันทร์. (2556). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีอากร. ขอนแก่น : คณะวิทยาการจัดการ : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2541). การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรินต์ติ้งเฮาส์.
- วีระชัย คำล้าน. (2550). การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบัวงาม อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี. รายงานการศึกษาอิสระ ropic.ม. (การปกครองท้องถิ่น). ขอนแก่น : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- แววดาว ศรีคำสุข. (2546). ความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระ ropic.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศรินรัตน์ วิรุณพันธ์. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเฉลิมพระเกียรติจังหวัดบุรีรัมย์. การค้นคว้าอิสระ ropic.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ศิริเพ็ญ กิริวรรณ. (2545). คู่มือบรรยายการตรวจสอบและข้อสังเกตของสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน. สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน : กรุงเทพฯ.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. (2545). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : ธรรมสาร.
- ศุกววัฒน์ ปกัสสรากาญจน์. (2546). แนวคิดและกระบวนการบริหารงานคลังและงบประมาณ. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.

- สงวน ลิ้มโนมนต์. (2548). รัฐธรรมนูญกับการปกครองท้องถิ่น. สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2557, จาก [http://www.schq.mi.th./ndc/thinktank/local % 20admin.htm](http://www.schq.mi.th./ndc/thinktank/local%20admin.htm).
- สถาบันพระปกเกล้า. (2555). การปกครองท้องถิ่นไทย. สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2557, จาก http://www.kpilearning.com/e_learning/lms/e_learning.
- สถิต คำลาเตียง. (2544). ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของช่างอากาศ : ศึกษาเฉพาะกรณี กองการปืนทหารเรือ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (รัฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมชาย ภคภาสน์วิวัฒน์. (2543). การบริหารเชิงกลยุทธ์. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : อมรินทร์.
- สยาม คำปรีดา. (2547). สังคมกับการปกครอง. กรุงเทพฯ : ไทยรายวัน.
- สัมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ. (2546). อบต. เทศบาล. อบจ. อำนาจของใคร ? สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สาคร สุขศรีวงศ์. (2551). การจัดการ: จากมุมมองนักบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : จีพีไอเบอร์พริ้นท์.
- สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2551). แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 125 ตอนพิเศษ 40 ง.
- สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่นกรมการปกครองและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2543). คู่มือการฝึกอบรมด้านการเงินการคลังท้องถิ่นตามโครงการพัฒนาประสิทธิภาพบริหารงานการเงินการคลังท้องถิ่นภายใต้มาตรการเพิ่มการใช้จ่ายภาครัฐเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจปี 2542. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อาสาธาภิบาลดินแดน.
- สิตางค์ แสงสุริย์วัชชรา. (2545). การกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีจัดสรรงบประมาณรายจ่ายให้องค์การบริหารส่วนตำบล. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (รัฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุพจน์ แสงฉาย. (2545). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีของเทศบาลเมืองลำพูน. การค้นคว้าแบบอิสระ ปร.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุภรณ์ วิชัย. (2546). ปัญหาการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล : กรณีศึกษาเขตอำเภอเมืองชลบุรี. ปัญหาพิเศษ ปร.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

- สุระชัย ศิลาศรี. (2547). ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีรายได้ของเทศบาลที่เปลี่ยนแปลงฐานะ
มาจากสุขาภิบาล กรณีศึกษา : เทศบาลตำบลในเขตจังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดร้อยเอ็ด.
(ม.ป.ท.) : ภาคนิพนธ์ ปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษาศาสตร์.
- เสน่ห์ จุ้ยโต. (2548). การบริหารนวัตกรรมแนวใหม่. เชียงใหม่ : สำนักวิชาการ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- เสนาะ ดิเชาวน์. (2546). การบริหารจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- เสาวลักษณ์ ใจเรือน. (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการเก็บภาษีขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลทุ่งต้อม อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่. รายงานการศึกษาอิสระ ร.ป.ม.
(รัฐประศาสนศาสตร์). ขอนแก่น : วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย. (2552). แนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการเก็บรายได้ขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย.
- องค์การบริหารส่วนตำบลโลกสว่าง. (2545). รายละเอียดผู้มีหน้าที่เสียภาษี 2554. นุรีรัมย์ :
งานผลประโยชน์ องค์การบริหารส่วนตำบลโลกสว่าง.
_____. (2554). งบแสดงฐานะการเงิน 2554. นุรีรัมย์ : งานการเงินและบัญชี องค์การบริหารส่วน
ตำบลโลกสว่าง.
- องค์การบริหารส่วนตำบลโลกสว่าง. (2556). แผนพัฒนาสามปี พ.ศ. 2556 - 2558. นุรีรัมย์ : งาน
นโยบายและแผน องค์การบริหารส่วนตำบลโลกสว่าง.
- อนงก์ เหล่าธรรมทัศน์. (2545). วิสัยทัศน์การปกครองท้องถิ่นและแผนการกระจายอำนาจ. กรุงเทพฯ
: บีแอลเอส.
- อมร รักษาสัตย์. (2543). ประชาธิปไตยและรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน. กรุงเทพฯ : การ์นต์.

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/ว๒๙๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผศ.น้อย สุปิงคลัด

ด้วย นางสาวประไพพิศ เคาวฤก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังอยู่ในระหว่างทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์” โดยมี ดร.วิชชาญ จุลหริก เป็นประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๕๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/๖๒๗๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์สถาพร วิชัยรัมย์

ด้วย นางสาวประไพพิศ เคาวฤก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังอยู่ในระหว่างทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์” โดยมี ดร.วิชาญ จุลทริก เป็นประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/๖๒๙๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจระ อำเภอมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์สถาพร วิชัยรัมย์

ด้วย นางสาวประไพพิศ เคาวกนก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังอยู่ในระหว่างทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอนหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์” โดยมี ดร.วิชาญ จุลทริก เป็นประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/๖๒๙๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจระ อำเภอมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายพิเชษฐ สุขเขียว

ด้วย นางสาวประไพพิศ เคาวฤก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังอยู่ในระหว่างทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์” โดยมี ดร.วิชาญ จุลหริก เป็นประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buri Ram Rajabhat University

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือ

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑(๑)/๓๒๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจรัส อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ชัย

ด้วย นางสาวประไพพิศ เคาฤก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังอยู่ในระหว่างทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์” โดยมี ดร.วิชชาญ จุลทริก เป็นประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางสาวประไพพิศ เคาฤก ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อย ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buri Ram Rajabhat University

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/๓๔๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๓ มิถุนายน ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง

ด้วย นางสาวประไพพิศ เคาวฤก นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังอยู่ในระหว่างทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์” โดยมี ดร.วิชาญ จุลหริก เป็นประธานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ โดยการนี้นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วน

ตำบลโลกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโลกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโลกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์
ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ
3. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับการเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ ข้อมูลที่ตอบจะเป็นประโยชน์ต่อการนำมาพัฒนาท้องถิ่นต่อไป ซึ่งจะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้นต่อตัวท่าน จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ กรุณาตอบตามความจริง การตอบแบบสอบถามในครั้งนี้จะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านแต่อย่างใด

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

ประไพพิศ เถาวฤก

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() 18 - 29 ปี

() 30 - 39 ปี

() 40 - 49 ปี

() 50 - 59 ปี

() 60 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

() ประถมศึกษา

() มัธยมศึกษาตอนต้น

() มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.

() อนุปริญญา/ปวส.

() ปริญญาตรี

() อื่น ๆ (ระบุ)

4. อาชีพ

() เกษตรกรรม/รับจ้างทั่วไป

() รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

() ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

() พนักงานบริษัทเอกชน

() อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลโลกสว่าง

อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับที่ตรงกับหมายเลขที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

เพียงคำตอบเดียว

กำหนดให้ ระดับ	5	หมายถึง	มีผลต่อประสิทธิภาพมากที่สุด
	4	หมายถึง	มีผลต่อประสิทธิภาพมาก
	3	หมายถึง	มีผลต่อประสิทธิภาพปานกลาง
	2	หมายถึง	มีผลต่อประสิทธิภาพน้อย
	1	หมายถึง	มีผลต่อประสิทธิภาพน้อยที่สุด

ปัจจัย	ผลต่อประสิทธิภาพ				
	5	4	3	2	1
ด้านงบประมาณ					
1. อบต.มีงบประมาณเพียงพอในการจ้างผู้ช่วยจัดเก็บภาษีในเวลา เร่งด่วน					
2. อบต.มีงบประมาณเพียงพอสำหรับเจ้าหน้าที่ในการทำงานล่วงเวลา					
3. อบต.มีงบประมาณในการศึกษาดูงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการภาษีดีเด่น					
4. อบต. มีงบประมาณในการจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บรายได้					
5. อบต.มีการให้คำตอบแทนแก่ผู้นำชุมชนที่ช่วยเหลือ อบต.ใน การจัดเก็บรายได้					
6. อบต. มีโครงการให้รางวัลแก่ประชาชนที่ชำระภาษีอากรครบถ้วน ในอันดับต้น ๆ					
7. อบต.นำเงินภาษีของประชาชนมาตั้งเป็นงบประมาณในการพัฒนา ชุมชน					
8. ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการจัดตั้งงบประมาณด้านการจัดเก็บ ภาษีของ อบต.					
9. สมาชิกอบต. เห็นความสำคัญของการสนับสนุนงบประมาณ ด้านการจัดเก็บรายได้ของ อบต.					
10. ประชาชนเห็นด้วยกับการตั้งงบประมาณในการจัดทำแผนที่ภาษี ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน					
11. ผู้นำชุมชนช่วยประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย เรื่องการชำระภาษีให้ ประชาชนทราบ โดยทั่วกัน					
12. ประชาชนให้ความร่วมมือในการชำระภาษีทุกประเภทครบถ้วน ถูกต้องและทันกำหนดเวลา					
13. ประชาชนให้ความร่วมมือเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมให้ความรู้ ในเรื่องการจัดเก็บรายได้ของ อบต.					
14. ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายการบริหาร จัดตั้งเป้าหมายในการเพิ่มยอดรายได้จากฐานภาษี					

ปัจจัย	ผลต่อประสิทธิภาพ				
	5	4	3	2	1
15. ประชาชนมีส่วนร่วมในการประชุมชี้แจงในการออกข้อบัญญัติ ค่าธรรมเนียมและข้อบัญญัติในการจัดเก็บภาษีประจำปี					
16. ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนการออกบริการชำระภาษี นอกสถานที่ให้แก่ประชาชนผู้ชำระภาษี					
17. อบต. จัดประชุม ประชาคมหมู่บ้านเพื่อรับฟังความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะเรื่องการจัดเก็บรายได้ของ อบต.					
18. อบต. ได้ออกหน่วยเคลื่อนที่รับบริการชำระภาษีนอกสถานที่ ให้แก่ประชาชนผู้ชำระภาษีได้ทันเวลา					
19. อบต. ได้ชี้แจงเหตุผลก่อนที่จะใช้มาตรการลงโทษทางกฎหมาย					
20. อบต. จัดทำรายงานการรับเงินภาษีประจำปี ประชาสัมพันธ์ให้ ประชาชนทราบ โดยทั่วกัน					
ด้านสถานที่					
21. ที่ทำการ อบต. สะอาด มีภูมิทัศน์สวยงาม พร้อมให้บริการผู้มา ติดต่อชำระภาษี					
22. ที่ทำการ อบต. มีสถานที่จอดรถเพียงพอสำหรับผู้มาติดต่อชำระ ภาษี					
23. ที่ทำการ อบต. มีที่นั่งพักรับรองที่มีความสะดวกสบาย มีแสงสว่าง เพียงพอสำหรับผู้มาติดต่อชำระภาษี					
24. ที่ทำการ อบต. มีสนามเด็กเล่น ลานกีฬา ที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับ ผู้มาติดต่อชำระภาษี					
25. ที่ทำการ อบต. มีห้องน้ำสะอาด เพียงพอสำหรับบริการผู้มาติดต่อ ชำระภาษี					
26. ที่ทำการอบต. มีป้ายแสดงขั้นตอน วิธีการชำระภาษีให้กับผู้มา ติดต่อชำระภาษีทราบ					
27. สถานที่ตั้งของ อบต. มีเส้นทางคมนาคมสัญจรไปมาสะดวก มีป้าย บอกทางชัดเจน					
28. อบต. จัดให้มีน้ำดื่มสะอาดไว้สำหรับบริการผู้มาติดต่อชำระภาษี					

ปัจจัย	ผลต่อประสิทธิภาพ				
	5	4	3	2	1
ด้านวัสดุอุปกรณ์					
29. อบต. มีวัสดุสำนักงาน แบบพิมพ์ เพียงพอที่จะให้บริการแก่ผู้มาชำระภาษี					
30. อบต. มีเครื่องถ่ายเอกสาร เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องปริ้นเตอร์ พอเพียงพอต่อการให้บริการแก่ผู้มาชำระภาษี					
31. อบต. ได้นำระบบแผนที่ภาษีมาใช้ในการปฏิบัติงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
32. อบต. มีการจัดทำตัวอย่างคำร้องหรือแบบฟอร์มต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกและรวดเร็วแก่ผู้มาชำระภาษี					
ด้านบุคลากร					
33. บุคลากรมีจำนวนเพียงพอกับปริมาณงานจัดเก็บรายได้					
34. บุคลากรจัดเก็บรายได้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดเก็บภาษีเป็นอย่างดี					
35. บุคลากรจัดเก็บรายได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต					
36. บุคลากรจัดเก็บรายได้รับชำระภาษีด้วยความรวดเร็ว ถูกต้อง					
37. บุคลากรจัดเก็บรายได้ให้คำแนะนำในการกรอกแบบฟอร์มให้แก่ผู้มาชำระภาษีเกิดความเข้าใจ					
38. บุคลากรจัดเก็บรายได้อำนวยความสะดวก และต้อนรับผู้มาชำระภาษีด้วยอัธยาศัยที่ดีและเป็นกันเอง					
39. บุคลากรจัดเก็บรายได้อธิบายเกี่ยวกับการชำระภาษีประจำปีให้ผู้มีหน้าที่ชำระภาษีเกิดความเข้าใจ					
40. บุคลากรจัดเก็บรายได้ให้ความร่วมมือในนโยบายการบริหารจัดการด้านการจัดเก็บภาษี โดยไม่มีการต่อต้าน					
41. ผู้บริหารจัดบุคลากรที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสมและมีความรู้ มาปฏิบัติหน้าที่ในด้านจัดเก็บรายได้					
42. ผู้บริหารสามารถประสานงานด้านการบริหารจัดการพัฒนา รายได้โดยเฉพาะงานจัดเก็บภาษีกับบุคลากรได้เป็นอย่างดี					

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buri Ram Rajabhat University

ภาคผนวก จ

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

		Mean	Std Dev	Cases
1.	A1	4.8667	.3457	30.0
2.	A2	4.1333	.4342	30.0
3.	A3	4.6000	.7240	30.0
4.	A4	4.1000	.6074	30.0
5.	A5	4.4333	.7739	30.0
6.	A6	4.0000	.6433	30.0
7.	A7	4.0667	.7849	30.0
8.	A8	4.3667	.8087	30.0
9.	A9	4.0333	.9994	30.0
10.	A10	4.1000	.8449	30.0
11.	B11	4.3667	.5561	30.0
12.	B12	4.4333	.7739	30.0
13.	B13	4.5000	.5724	30.0
14.	B14	4.6000	.7240	30.0
15.	B15	4.7000	.6513	30.0
16.	B16	4.2000	.4068	30.0
17.	B17	4.4000	.6747	30.0
18.	B18	4.3000	.7022	30.0
19.	B19	4.7000	.6513	30.0
20.	B20	4.3000	.5350	30.0
21.	C21	4.3000	.7944	30.0
22.	C22	4.2333	.7279	30.0
23.	C23	4.4333	.7279	30.0
24.	C24	4.5000	.5724	30.0
25.	C25	4.4000	.6747	30.0
26.	C26	4.4667	.6288	30.0
27.	C27	4.3000	.6513	30.0
28.	C28	4.0667	.6915	30.0
29.	D29	4.5000	.5724	30.0
30.	D30	4.2333	.5683	30.0
31.	D31	4.2667	.7397	30.0
32.	D32	4.4000	.6215	30.0
33.	E33	4.5333	.5713	30.0
34.	E34	4.1333	.7303	30.0
35.	E35	4.2667	.6915	30.0
36.	E36	4.0667	.5208	30.0
37.	E37	4.4000	.6747	30.0
38.	E38	4.1333	.7303	30.0
39.	E39	4.4333	.6789	30.0
40.	E40	4.4000	.6747	30.0
41.	E41	4.2667	.7397	30.0
42.	E42	4.4333	.5040	30.0

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

N of Cases = 30.0

Statistics for	Mean	Variance	Std Dev	N of			
Scale	182.3667	151.6885	12.3162	Variables			
				42			
Item Means	Mean	Minimum	Maximum	Range	Max/Min	Variance	
	4.3421	4.0000	4.8667	.8667	1.2167	.0392	

Reliability Coefficients 42 items

Alpha = .8969

Standardized item alpha = .8971

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	ประไพพิศ เคาวฤก
วันเดือนปีเกิด	8 พฤษภาคม 2518
สถานที่เกิด	อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	84 หมู่ที่ 4 ตำบลในเมือง อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา 30110
ตำแหน่งหน้าที่	นักบริหารงานการคลัง
สถานที่ทำงาน	องค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง ตำบลโคกสว่าง อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2529 ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนกุลโน อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2532 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพิมายวิทยา อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2537 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนเทคโนโลยีช่างกลพาณิชย์การนครราชสีมา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2545 ศิลปศาสตรบัณฑิต แขนงวิชาการบัญชี สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2559 รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์